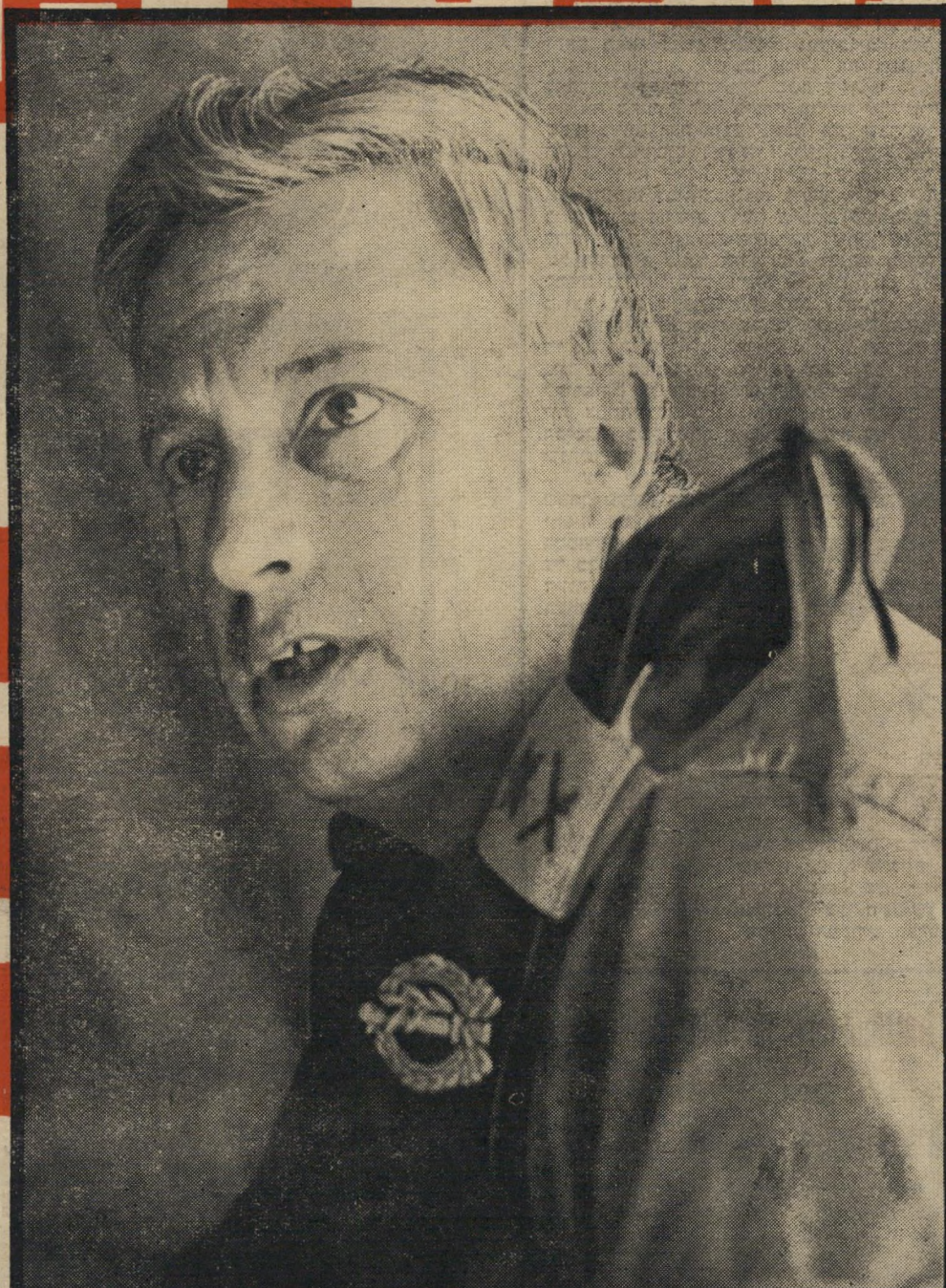

ההתקפה

סערה

חדשה

בצמרת

אריק שרון

אלוף פיקוד הדרום

בגלל

פיתחת

רפיח

"עסקה ביש"

ה"ספר 2"

השבונו הירבחה העיתונות הישראלית היומית לעסוק ב"פרשת אלישבע" עיתונים, שבעת שהעולם הזה פוצץ את הפרשה, לא העזו להכירה או להתייחס אליה אפילו במילה אחת, טיפלו השבוע באחד הספחים השוליים של הפרשה בלהיטות וגזומות. לפתע מצאו לנכון עיתונים "מכובדים" כמו הארץ, מעריב או ידיעות אחרונות לפרסם אפילו את תמונתה של מי שהיתה מאהבתו של שר הביטחון משה דיין.

את התירוץ לכך סיפקה תביעה שהגיש עורכי דין נגד אלישבע צ'יזיס, בה תבע ממנה את שכר טיבתה עבור עריכת ההסכם לפירסום וידויה האישי בשבועון הגרמני רבי-התפוצה שטרן. (ראה כתבה עמודים 32-33). העובדה שהפרשה התגלית גלה והגיעה לבית המשפט, סיפקה סוף-סוף הצדקה לאותם עורכי עיתונים חסודים לדווח ברמזים לקוראיהם על הפרשה. מעבר לדיווחים היבשים מבית המשפט ניתן היה לחוש בקריצות-העין של העורכים לעבר קוראיהם: "אנחנו מספרים לכם על תביעה כספית נגד אלישבע צ'יזיס — אבל אתם יודעים באיזו אלישבע מדובר, זאת שהעולם הזה כתב עליה."

היתה זו הצביעות בהתגלמותה. אותם עיתונים התעלמו לגמרי משורת הגילויים של העולם הזה בפרשת אלישבע וחלקם אף גינו את הפירסומים בתוארי גנאי. הם לא מצאו לנכון לדווח לקוראיהם על האספקטים הציבוריים של הפרשה, על המשמעותיות המתחייבות ממנה, מתוך חשש למצות את הדיון עם שר הביטחון, כשם שהם תובעים לעשות עם כל פקיד ממשלתי זוט שנחשד כי סרה.

עוד יותר מזה: כאשר אחד הגדולים בשבועונים העולם, הר שטרן, פירסם את וידויה הבלעדי של אלישבע צ'יזיס על פרשת יחסיה עם דיין, גם אז לא מצא אף אחד מעיתוני ישראל, הממהרים לצטט כל מילה בעיתונים זרים על ישראל, לנכון לדווח על כך. כך אירע שעשרות מיליוני קוראים ברחבי העולם קיבלו דיווח מפורט ומלא על פרשת אלישבע, בעוד שלגבי קוראי העיתונים בישראל, להוציא כמובן קוראי העולם הזה, היא נשארה בבחינת אלישבע-יין!

נוחנאה נדירה

השטרן לא היה העיתון היחיד שדיווח על פרשת האהבה-הבנים המזורה והסנסציונית של דיין. למרות מאמצי ישראל בכל רחבי העולם, שהפעילו את מיטב קשריהם כדי למנוע את פירסום הפרשה בעיתוני הארצות בהם הם מכהנים; למרות הפעלת שטרדלני היהדות המקומית באותן ארצות — לא היתה כמעט מדינה בעולם החופשי, בה לא פורסמה הפרשה בהרחבה. רק השבוע נמצא למכירה בדוכני העיתונים בישראל גליון מחודש פברואר של השבועון האיטלקי ג'נטה, מהנפוצים בשבועונים איטליה, המקדיש חמישה עמודים מלוחים צילומים לפרשה, תחת

פרשת אלישבע בשבועון האיטלקי "ג'נטה"
"ניסיתי להתאבד בגלל דיין"

הכותרת: "דיין לא רצה להתחתן עמי ולכן ניסיתי להתאבד". כשכותרת המישה אומרת: "נדהמתי מההודעה ששר הביטחון גירש את אשתו על מנת לשאת את אוהבתו — הצהירה אלישבע צ'יזיס — לכן החלטתי לספר את הכל". מול פירסומי העיתונות העולמית היו נסיונות ההתעלמות וההשתקה של העיתונות היומית בישראל מגוחכים. לשיא הגיון חוץ הם הגיעו השבוע, כאשר אותם עיתונים פירסמו בכותרן תיהם את הדיווח על המישפט נגד "אלישבע" מבלי לפרט כמובן מי היא אותה אלישבע ומה הוא הסיפור שמכרה לשטרן, שהוא נשוא המישפט עליו הם מדווחים. עורכי העיתונים ידעו שאינם צריכים לעשות זאת — למרות התעלמותם, יודעים קוראיהם במי ובמה המדובר — הודות להעולם הזה, כמובן. ההתייחסות של עיתוני ישראל לקוראיהם, כאילו ברור ומובן מאליו שהם משלימים את המידע שלא ניתן להם בעיתונותם באמצעות קריאת העולם הזה, היתה מת מאה נדירה, אם כי מוסווית ומוצנעת, ולא נשאר לנו אלא להודות לאותם עיתונים מקרב לב.

העולם הזה 1909

שנים אחדים
בפולקע...

היום
כולם

עוברים להודו

טוב לאכול פולקע של הודו
ואין אפילו צורך בסכין ובמזלג,
אבל למה להצטופף?

לגיון התפריטים נא לפנות למועצה לענף הלול
ת.ד. 124 ת"א-לקבלת חוברת מתכונים חינם.

טיולים

מודרכים

לאירופה

והמזרח הרחוק

טיולים מיוחדים

לצעירים וסטודנטים

חוברת והרשמה בכל משרדי הוסיעות

הטיול

האוב בילטר עם

בעיות ולבטים

מאת חז"ר מרדכי זידמן
בחיי המין

הוצאת רשפים

להשיג בחנויות הספרים הגדולות

ביטוח שנתי לטלויזיה

30 ל"י

כולל מנורת המסך, כולל מיסים

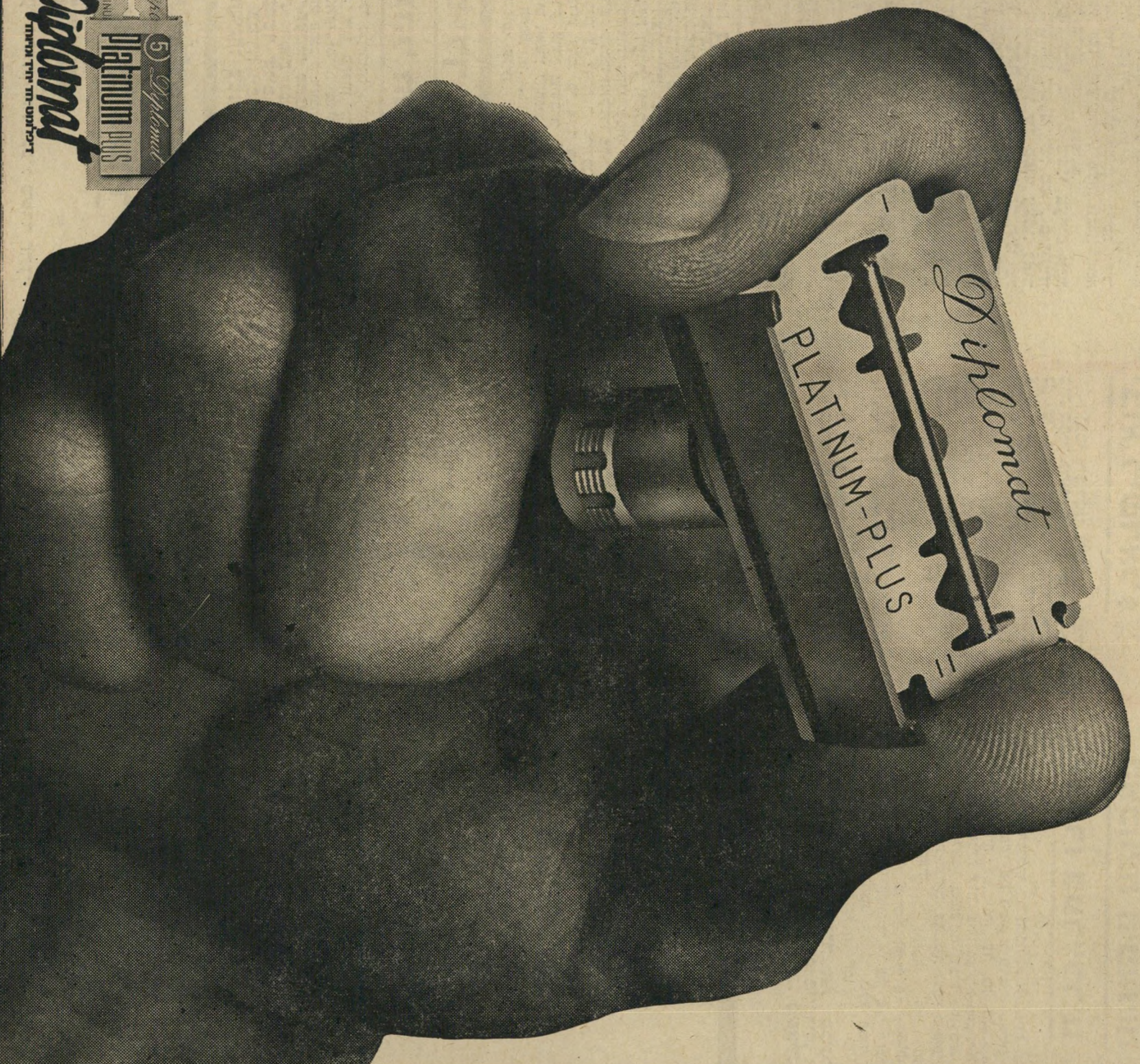
סיגנל

אלקטרוניקה

רח' החשמל 4, תל-אביב,

טל. 615362, 625459

דיפלומט חד, יחיד ומיוחד

Diplomat
דפלטומט

Platinum Plus
פלוס

ביקורת חריפה על

"השומר הצעיר"

באנגליה

בישיבה האחרונה של מזכירות הוועדה הפועל של הקיבוץ הארצי והשומר הצעיר, שהתקיימה בגבעת חביבה, נמסר דו"ח מדאיג ביותר על מצב תנועת השומר הצעיר בבריטניה.

רכז ההנהגה העליונה, הייני בורנשטיין, מקיבוץ להבות חביבה, דיווח כי בוגרי התנועה באנגליה וחברי "מפ"ם הצעירה" תוקפים את מדיניות החוץ והביטחון של ישראל, תוך "גילויי איבה למדינה".

לפי הדו"ח התפטר אחד מבוגרי התנועה מוועד חגיגות יום העצמאות הישראלי מפני "שלא הוחלט להניף ליד הדגל הישראלי גם את הדגל הפלסטיני".

כתוצאה מהדו"ח החליטה המזכירות להיפגש עם אנשי שי"ח כדי להעמידם על החומרה שבפעילות בקרב תנועת השומר הצעיר בחו"ל.

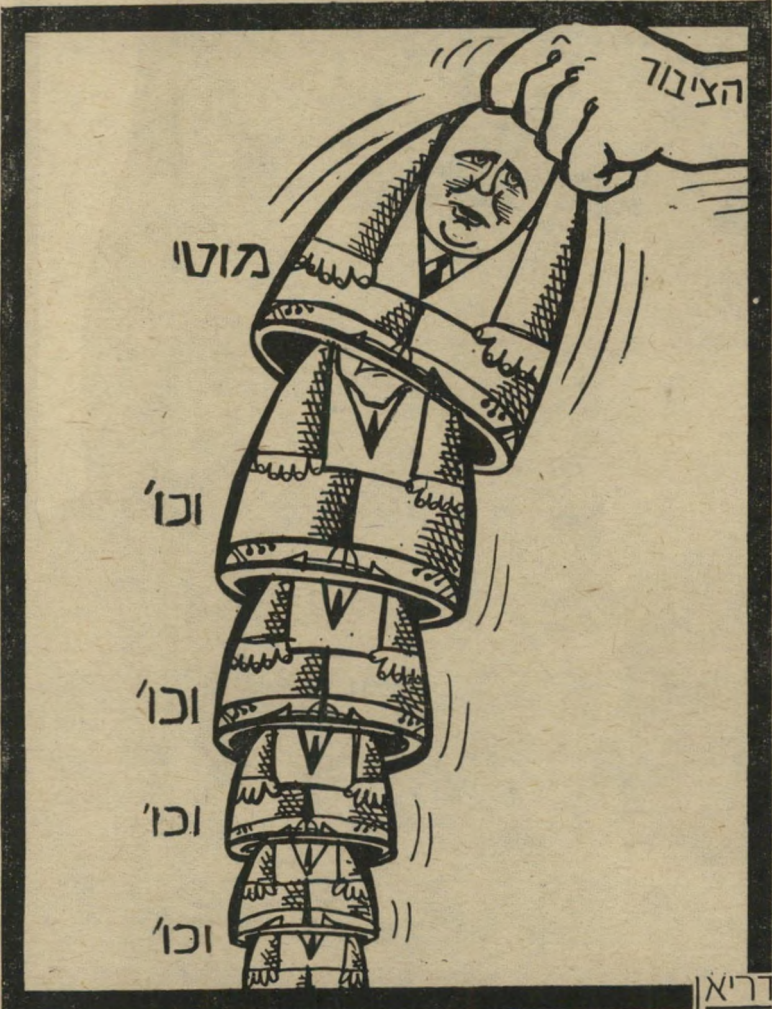
המכוניות היפאניות

יעברו בטרילרים

בעיית העברתן של המכוניות היפאניות מתוצרת סובארו, שכבשו את השוק הישראלי, מאילת לצפון הארץ, נפתרה לאחרונה. עד כה נהגה החברה המייבאת מכוניות אלה, שהיו נפרקות מהאוניות באי לת, להסיען לצפון באמצעות נהגים מתנדבים, שהיו מקבלים תמורת הנהיגה במכונית לצפון כרטיסי סיסה חנים לאילת וחזרה.

נהגים אלה היו צריכים להסיע את הרכב בהרצה במהירות של כ-70 קילומטר לשעה ותוך הקפדה על כללים הנהוגים בהרצה. הסתבר שלא תמיד שמרו הנהגים המתנדבים על כל הכללים.

עתה תענה החברה את מכוניותיה לצפון באמצעות טרילרים מיוחדים, הראי שונים מסוג זה בארץ, כשכל משאית תרי כי שמונה מכוניות.

לאות, אברהם ברום, תועה מצד נציגי תנועת המושבים.

בתקופת כהונתו במשרד החקלאות הוכיח ברום, לטענתו, כי הוא מעדיף את האינטרסים של הקריבוצים, אותם הוא מייצג על-פני האינטרסים של המושבים.

לטענת נציגי המושבים, הרי גם שר החקלאות עצמו, חיים גבתי, הוא נציג הקיבוצים, ואילו סגן השר, בן-ציון חלפון, המיועד לייצג את המושבים אינו מגלה תקפות בעמידה על תביעותיהם.

מחדלים חמורים

בטיפול במגיפת

האדמת

האשמות חמורות מוטחות על-ידי רופאים נגד משרד הבריאות וקופות החולים

ריצ'ארד ברטון

יבוא לישראל?

חובבי הקולנוע בישראל עשויים לזכות הקיץ בחוויה מיוחדת: לא מן הנמנע כי כוכב הקולנוע הבינלאומי, ריצ'ארד ברטון, יכניס עוד הקיץ בסרט שיהפכתו תיעשה בישראל.

המדובר הוא בהפקת הסרט היום השביעי לפי הספר זנב, העוסק בתולדות חיל-האוויר הישראלי, ובעיקר בפעילות החיל במלחמת ששת הימים. למפיקי הסרט הורים כבר הובטח סיוע מלא של חיל-האוויר הישראלי.

ריצ'ארד ברטון מיועד למלא את התפקיד הראשי בסרט (זה שצריך להיות בן דמותו של עוז ייצמן). ייתכן כי יחד עימו, או בתקופת שהותו בישראל, תבקר כאן לראשונה גם רעייתו, השחקנית הגיורת אליזבט טיילור.

על מחדליהם החמורים בטיפול במגיפת האדמת המשתוללת בישראל זה למעשה מחורש.

שלטונות הבריאות דאגו אומנם להבטיח שכל אשה בהריון שחלתה באדמת, תבצע הפלה על-מנת למנוע לידת ולד שאין עוד ספק בקשר לפגיעה בו. לעומת זאת מתעלמים שלטונות הבריאות מתוצאות מחקרים שנעשו בשנים האחרונות בארצות המערב והמזרח, לפיהם הוכח שמרבית הילדים הנולדים לפקטיביים נזקקים לאמחות שחלו במחלת אדמת, מבחי שידעו עדיין ככה.

למעשה חייבות כל הנשים בהריון לעבור בתקופה של מגיפת אדמת בדיקות תקופתיות שנועדו לקבוע אם הן נדבקו באדמת מבחי שידעו עדיין ככה ומבחי שיתחילו אצלן הפימנים האופייניים למחלה.

במיספר ארצות קומוניסטיות נהוג להעביר נשים בהריון בדיקות אלה. אפילו בלי קשר למגיפת האדמת, כדי להוריד את שיעור הנוולדים הדסקטיביים.

למרות שקבוצת רופאים היפנתה את תשומת-לב משרד הבריאות לעובדות אלה, נקטו צעדים שיגרתיים וחסרי השפעה. חלק ניכר מהרופאים אינם ערים לבעיית ועוד פחות יודעים עליה אנשי המעבדות העורכים את הבדיקות לנשים ההרות.

תשיהיק

ברילב מפגין

עצמאות בממשלה?

הימנעותו של שר המסחר והתעשייה חיים ברי, יחד עם שני שרי המפד"ל, מלהצביע בעד הסעיף בהחלטת הממשלה על דו"ח ועדת ויתקון, המסחר את סגן שר-האוצר צבי דינשטיין מכל חשד או אשמה, התפרשה כנסיון מצד ברילב להוכיח את עצמו מאתו ואת אי-תלותו בפנחס ספיר, האמור להיות הפטרון שלו בממשלה.

גם התנגדותו של ברילב לתוכנית בלימת האינפלציה של נגיד בנק ישראל, משה זנבר, יוחסה לרצונו של ברילב להפגין עצמאות.

למעשה נקט ברילב בשני צעדים אזה נגד בני מימוחיו לשעבר של ספיר, בדיעתו המלאה וגם בגיבויו של ספיר עצמו. לאור זאת נוטים עתה לנחש כאילו מר חינו של דינשטיין בעיני ספיר. כאשר לזכרו, נראה שההצהרות התכופות ורדיוס הפירסום של הנגיד החדש, גם הם אינם לרוחו של ספיר, והתנגדותו של ברילב לתוכנית היא רמז עקיף שנועד להעמיד את הנגיד במקום הראוי לו.

ספיר ודינשטיין

דרשו מפרידמן

להתפטר

למרות כל ההכחשות וזהו עובדה: גם סגן שר-האוצר צבי דינשטיין וגם שר-האוצר צר פנחס ספיר, דרשו מנכ"ל "נתיבי נפט", מרדכי ("מוטי") פרידמן להתפטר כעקבות הסערה הציבורית שקמה עם פירסום מסי קנות דו"ח ועדת ויתקון.

שעות ספורות אחרי שמוטי פרידמן חזר לארץ ביום החמישי שעבר, התקשרו אליו הן ספיר והן דינשטיין והציעו לו להתפטר. פרידמן דחה את הצערים תיחס והודיע להם, כי אינו מוכן לשמש כשעיר לעזאזל. רק אחרי שהוכרז לפרידמן כי הממשלה עתידה ביום ראשון להחליט על פיטוריו, נאלץ להודיע על התפטרותו. "אינני רוצה להיות המנכ"ל הראשון שפוטרו על-ידי הממשלה", אמר פרידמן.

האם ילך אלוני

ממינהל המקרקעין?

נראה כי סגן-מנהל מינהל מקרקעי ישראל, ראובן אלוני, אינו מתכוון להתפטר מכהונתו גם אם יתמנה האלוף (מיל.) מאיר זורע כמנכ"ל המינהל במקומו של המנכ"ל הנוכחי, יצחק לוי. זורע העמיד כתנאי לקבלתו את התפסי קיד, את הזכות למנות סגן חדש. אלוני, שהיה במשך שנים האיש החזק במינהל, יודע כי במידה ויפרש, יוטלו לחובתו כל מחללי המינהל בשנים האחרונות.

יתבעו להחליף

את מנכ"ל משרד

החקלאות

תביעה להחליף את מנכ"ל משרד החקיק

בוגרי תיכון
ההוראה קוראת לכם
הכשירו עצמכם במקצוע משתלם
נמשכת ההרשמה
לבתי המדרש למורים וגננות
לשנת הלימודים תשל"ג
ההרשמה תסתיים ב-31 במאי 1972

בדבר פרטים והרשמה, פנה אל אחד מבתי המדרש הקרובים
למקום מגוריך בתחום ההוראה המעניין אותך.
רשימת בתי המדרש למורים וגננות, אפשר לקבל ע"י פניה
בכתב למשרד החינוך והתרבות. המחלקה להכשרת מורים,
רח' יפו 19 ירושלים.

משרד החינוך/ המחלקה להכשרת מורים

אני מעדיף לשבת הרחק ביציע.
חזן גולדגרט, חולון

מה שמגיע

מגיע

"העולם הזה" 1806, "הנדון:
פאטח מורגאנה" הקאריקאטורה
המלווה את המאמר.

לי אישית לא איכפת כמובן שתשתמשו
בציורים משלנו. (הגם שלצייר יש קופי
רייט עליהם).

אבל נראה לי שמותר לבקש כי תז
כירו באיזה מקום שהציור הודפס לראי
שונה בירחוננו.

מקסים גידן, פאריז

● הציור הושמש בטעות. הקאריקא
טורה של עלי פורסמה לראשונה בירחון
"ישראל ופולסטין", המופיע באנגלית ב
פאריז.

(המשך בעמוד 8)

הפזמונים!

איתכם באבלכם
בהילקה מעימכם

הטעם הטוב

שפסר אור לליל
ה-19.4.72
פתאומית וביסורים
נוראים.

ההללויה יצאה
באותו ליל אימים
מבנייני האומה.

בגשש החיזור
בנוחם

מודעת האכז

מכתבים

גחלת

השקר

"העולם הזה" 1808, "תחרו
האחרון" על חלויית המשורר
אלכסנדר פן.

אלכסנדר פן המשורר שדור שלם של
לוחמים צעד לקצב שיריו, שדור שלם של
צעירים שר בדבקות את פיומוניו, האיש
שמת ונקבר עטוי טלית ומלווה בקדיש —
היה גוי גמור, לפי ההלכה.

מעניין מה הניע את רבני חברה'קדישא
לשאת את כל התפילות הקדושות מעל
ארונו של איש — אשר אמו היתה גוייה,
שמעולם לא התגיירה.

אין לי דבר נגד פן ז"ל. יהודי או גוי,
הוא היה אדם ישר. הורגת אותי הצבי

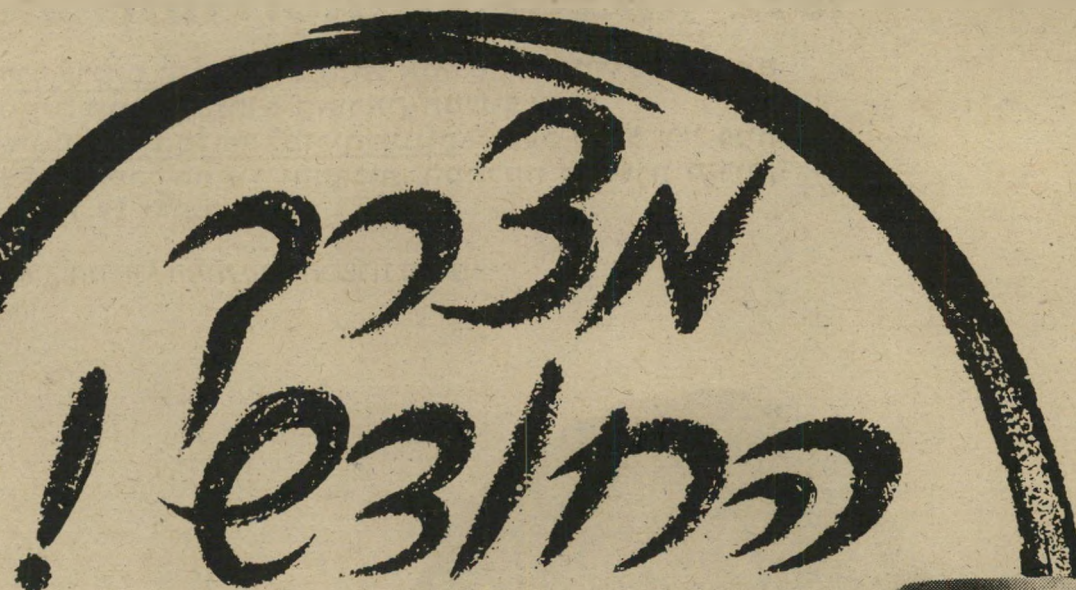
מקום

ביציע

"העולם הזה" 1807, "ביעור
חמץ", מכתבתשובה אל הקורא
טומא.

אני אדם מעשי. כל ימיה נאבקה האגו
שוח בעזרת אנשים כמו משה, סוקרטס,
ישו ושושלת אלונים להגשמת אידיאלים
נאצלים. ולכן הגענו? היטלר, ביאפרה
בנגלה-דש...

כל לוחמי האידיאלים האלה נראים לי
לפיכך כבדרנים זולים המתאגרפים בזירה.

המבצע המסורתי הגדול

אך ורק בתקופה שבין

1.5.72-31.5.72

דרמפון

הסבון ללא סבון המפורסם בעולם כולו, מוצר
היוקרה של תיא, יימכר רק בתקופה הנ"ל במחיר
"מצרך החודש"

1.20 ל"י

142

דרמפון שפופרת גדולה

1.48 ל"י

175

דרמפון שפופרת ענק

1.89 ל"י

212

דרמפון בקבוק פלסטי גדול

עכשיו הזמן הנכון

לקנות יותר דרמפון!

באור - ורשבסקי

שימחת החג

רק עכשיו הגיע אלי סיפור המסמל — בשבילי לפחות — יותר מכל סיפור אחר את שימחת חגיגה עצמאות האחרון.

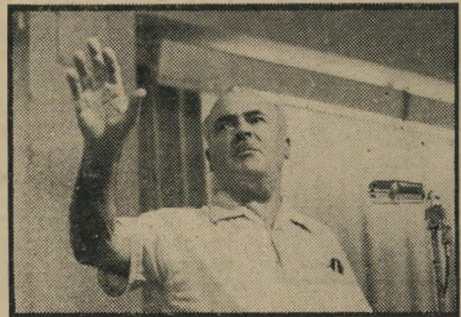
בערב יום העצמאות, כשהרחובות היו מלאים מחבלים צעירים מצויידים בנשק קר עברה מורה צעירה ברחוב חובבי ציון בתל אביב, ובקומת הקרקע של אחד הבתים הישנים ראתה מבعد החלון הפי

כשבן־אהרון מתרגז

כללית, אם כי לא טוטאלית, אני נמנה על אהדיו של יצחק בן־אהרון: יושרו, גילוי־לבו, תקיפותו ואפילו חוצפתו, הי מתגלים במאבקים הציבוריים אותם מנהל שם עם מוטי פרידמן. בחשבון משותף שיש לו אני פשוט לא מבין את התפרצותו "שלוחת הרסן" של בן־אהרון, ואת צווחי תיו ההיסטרית של דובר ההסתדרות. (א) מה כל כך נורא בשאלות פרוכוכי טיביות? האם בן־אהרון מצפה שישאלו אותו רק שאלות נוחות, מגומגומות ומחניפות?

(ב) אם השאלות מבוססות על בורות, למה לא טרח מזכיר ההסתדרות להעמיד את הסטודנטים על טעותם? ולמה דובר ההסתדרות לא תיקן את המעוות והשאיר את השאלות, המבוססות לדבריו על "השימצות" ושמעותן לא להן בסיס ושחרר, ללא מענה? האם התחמקות מתשובה לי שאלות אלה, המעסיקות גם אהדים כמוני, תרמה משהו לשיפור הדמיתיה של ההס

הדבר אמור לגבי הסתערותו על הגברת חנה זמר, כאשר זו מעזה לפרסם ב"דבר" מאמר ביקורתי, שאינו מוצא חן בעיניו. והדבר אמור גם לגבי הברוגז שמזכיר ההסתדרות הפגין בשבוע שעבר בכנס סטודנטים של אוניברסיטת באר־שבע. כמחצית השעה לאחר תחילת הכנס עזב האורח בן־אהרון את האולם, בתגובה לי שתי שאלות שהוגשו לו. סטודנט אחד

תדרות בעיני הציבור?

(ג) באילו זכות מאשים דובר ההסתדרות (באישורו של המזכ"ל, אני מניח) את השואלים ב"התנהגות בריינות"? מיהו השליך עלי עגבניות רקובות? קרעו את בגדיו מעליו? כינו אותו בשמות־גנאי שאין להעלותם על הכתב? ממתי ניתן לי הגדיר שאלות תקיפות ואופוזיציוניות כי "התנהגות בריינות"?

(ד) גסות היא עניין יחסי למדי. מר בן־אהרון ראה בשאלות הלגיטימיות האלה "גסות" ואילו אני רואה בהתפרצותו האימפולסיבית ובשמות־הגנאי הבלתי־מנוקיים שהטיח בסטודנטים — גסות־רוח. שדובר ההסתדרות חייב היה להתנצל עליי הם בשמו של המזכ"ל, במקום להוסיף עוון על טיפשות.

ועכשיו לעניין: כחבר הסתדרות, אשר הצטרף לשורותיה אך ורק בגלל השרות של קופת־חולים, אני עדיין מבקש לדעת אם מחייבים עובדים להצטרף להסתדרות נגד רצונם.

תמכתי עד כה, ואמשיך לתמוך, במאבקיו הצודקים של בן־אהרון, ובכל זאת אני מבקש תשובה עניינית, מבלי שיאשימו אותי ב"התנהגות בריינות" ו"התפרעות שלוחת־רסן".

רצה לדעת אם נכונה ההתרשמות שחלק גדול מחברי ההסתדרות רשומים כחברים בגלל השרות של קופת, והאם זו הסיבה שבגללה הוגש חוק־בריאור־ממלכתי כפי שהוגש, במגמה לחזק את ההסתדרות. סטודנט שני שאל האם ההסתדרות לא איבדה את תפקידה במדינה, ברעג שמחייבים עובדי דים להצטרף להסתדרות נגד רצונם, כמו במיקרה שאירע בפתח־תיקוה, או כמו במיקרה של פועלי חברת זלק, ששבתו מפני שסירבו להצטרף לקופת תגמולים של ההסתדרות.

לשמע השאלות הענייניות האלה נטל בן־אהרון את ניירותיו, ועזב את האולם, כשהוא מכריז בחימה: "שאלות אלה פרו־בוקטיביות ומראות על בורות, גסות ורשעות, ואין אני מוכן להשיב לבור או לרשע!"

דובר ההסתדרות, אשר נתבקש להגיב על תקרית זו, הרחיק לכת עוד יותר ור האשים את השואלים בהתנהגות בריינית! "קבוצת מתפרעים שלוחת־רסן" לדבריו. "הציגה שאלות פרו־בוקטיביות וחסרות־שמעות, המבוססות על השמצות ושמעות שאין להן בסיס ושחר". לא פחות ולא יותר: מה יש? מה קרה? אפשר לחשוב שהסטודנטים שאלו את בן־

סרטן שיגרת

נדמה לי שאחרי עבודה של שנתיים ב"העולם הזה", אחרי שהפגנתי לא אחת את חרותי לבקר ולחקוק את המתפרסם בבעות אפילו על ידי עורכו, אני יכול להרשות לעצמי, סוף־סוף, להגיד מילה

טובה על אורי אבנרי מבלי שיחשדו בי בחנופה. המבחן הראשון לחרותו של בעל־טור בעיתון הוא זכותו לבקר את העיתון ולפרסם בו דעות המנגדות לדעת המערכת או העורך. המבחן השני לחרותו

האמיתית של נונקונפורמיסט הוא זכותו להסכים עם דעתו של העורך. רק כתבים שעמדו במבחן הראשון רשאים לגשת לי מבחן השני מבלי שיתעורר ספק ביחס למידת האובייקטיביות שלהם.

(לפני שנים רבות, כאשר הד"ר עזריאל קרליבך ז"ל הציע לי להעביר את מדורי השבועי "מה נשמע" מ"דבר השבוע" לי "מעריב", ביקשתי לברר קודם כל מה מידת חופש הבעת־הדעה שתינתן לי בי עתונו וקרליבך הבטיח לי שאיננה לפחות מהחופש ממנו נהניתי ב"דבר השבוע". מודרך על ידי המבחן הראשון לחרותו של בעל־טור, סירפתי לו שב"דבר השבוע" יכולתי לכתוב ככל העולה על רוחי לא רק נגד העתון אלא אפילו נגד בן־גוריון. קרליבך הממזר חייך במשובה ואמר "גם אצלנו תוכל לכתוב מה שאתה רוצה נגד... בן־גוריון".)

ובכן תגובתו של אורי אבנרי לביקורת הציבורית על מסקנות ועדת־תיקון ("העולם הזה" 1808) היא הדבר החשוב והיסודי ביותר שנאמר או נכתב בארץ בפרשה זו. הנורמות החברתיות והמוסריות המשתמעות ממסקנות הרוב של ועדת התיקרה אינם דבר חדש. ועדת־תיקון פשוט אישרה כאן — לראשונה אולי — גישה מוסרית פסולה המהווה, מאז קום המדינה לפחות, יסוד עליו הוקמו מפעלים חיוניים וחשובים רבים בארץ. גישה זו אומרת בתמציתיותה שאדם העושה דברים למען החברה והמדינה אינו חייב להיות צדיק. כתגובתו זו חשף לדעתי אורי אבנרי את אחד הנגעים היסודיים ביותר במדינה. איש מבין הכתבים שהסתערו על מסקנות הרוב בוועדת־תיקון לא נגע בשורש הבעיה. כולם עד אחד ראו בהמלצות הרוב "טעות מצערת" וכאן טמונה הצביעות הגדולה.

איפה היה עתון "הארץ" וכל הכתבים המוועזעים והחרדים להגיגיה הנפשית של החברה הישראלית כאשר נתגלתה פרשת שוד העתיקות של שר הבטחון? כולם

מאורע תרבותי

לוא חיו שואלים אותי מה האירוע התרבותי של ישראל בחודשים האחרונים, הייתי מצביע על חופעת המילון לעברית מדוברת של דן בן־אמוץ ונתיבה בן־יהודה. ומאורע זה שקול בעיני לפחות כמו חופעת גליון חדש של "מאזנים" או חלוקת פרס ביאליק ליושבים.

בכלל, אין שפה לא־מדוברת. רק שפה מדוברת היא שפה חיה. בשלושה דורות של ציונות בארץ נוצרה שפה חדשה, שחוקרי הלשון מתעלמים ממנה כאילו לא היתה, והיא אצלם בחזקת ממוזר. לי אישית אין ספק, כמו שאין למחברי הספר ספק, שאם המלים גזבר, פרדס, פתשגן, פינקס וכרטיס הן מלים עבריות לגיטימיות, כך גם המיקרה של ברדק, בלגן ועוד. שלא לדבר על ביטויים שנלקחו מהעברית בטהרה, כמו מצוברח, נשבר לי ומתרומם.

כאשר אתה מעיין במילון, אתה נוכח לתדהמתך שדור של ילדים של הגננת יצר כאן שפה עשירה, ששום אקדמיה ללשון לא זכתה ליצור, לפחות לא מבחינת החיקף. אבל אולי, וזה כמובן לא עניינו של המילון, המהפכה אינה בעצם הכנסתן של מלים וביטויים חדשים לשפה. מה שהשתנה כאן הוא הדיוקדוק, אופן בניית המשפט, הסיגנון כולו.

מי שכותב עברית מדוברת — ואין עברית מבלעדי העברית המדוברת — אינו יכול לכתוב: "היה ישרון מהדס סחור־סחור בגרם המעלות העולה הברדקה, ובינו לבינו היה מתחרה באותה פוסטמה שלא עזבה לו. יבוא עלי, התריס כלפי שמאי, אם שוב אשים עליך קצוץ בחיכוך ובינומיכוך!" ובכלל, יצירה עצמאית עדיפה על הצגת שקספיר, במה שנוגע לתרבות, והידיד שלוש פעמים לאלה שטרחו והגישו לנו פנינה זו.

במה חופשית

הגיעו אלי לאחרונה מיספר תלונות, כי אילו אינני פותח את המדור שלי לתגובות אלו קוראים. זו עלילת־שווא, שאין לה במה להיאחז. (א) הקטע של עמוס קינן, המתפרסם כאן השבוע, מוכיח את הדיוק הגמור. אין אני יכול שלא להדפיס דברים של טעם, גם אם הם עוסקים בי, במיקרה, בצורה חיובית? אפשר להאשים אותי כי הרבה דברים, אך להאשים אותי בסתימת פיותיהם של אנשים המדברים בשבתי —

התעלמו מתופעת השחיתות הזו. רוב היתוננים אפילו לא דיווחו על תשובותיהם של שרים לשאלות שהוגשו בכנסת על ידי אורי אבנרי. רבים תמכו וממשיכים עד היום לתמוך בגישה הפסולה לפיה תרומותיו של דיין לבטחון המדינה כל כך גדולות שעלינו לסלוח לו את עבירותיו הגלויות על החוק. ביצועיט, כאמור, אינו חייב להיות "צדיק" או "איסטניס".

אם שר בממשלת־ישראל רשאי לעבור על החוק, לגנוב, לשקר במצח נחושה בכנסת, לנצל את מעמדו להתעשרות ולא לשלם מס הכנסה — למה שמוטי פרידמן לא יעשה זאת? מי שמתקומם נגד מסקנות ועדת־תיקון, חייב עתה, מאותם מניעים עצמם, לבדוק מחדש את שתיקתו בפרשת דיין. מי שתובע היום את פיטוריו של מוטי פרידמן וצבי דינשטיין (כן, כן, מר יואל מרקוס אני מדבר, בין השאר, גם אליי!) חייב לתבוע גם את פיטוריו של שר הבטחון או לפחות את הקמתה של ועדת חקירה אשר תחקור את הפרשה על סמך הגילויים שנתפרסמו על ידינו ועל הסחורה הגנובה המצויה עד היום בביתו של דיין. רדיפת צדק חובעת עיקביות. לא ייתכן לנהוג במידה של איפה ואיפה בבעיות יסודיות כל כך.

הממשלה מנסה לצאת עתה מהסבך על ידי גרימה להתפוררותו של מוטי פרידמן אך לדעתי יהיה בפתרון זה מוטי פרידמן בד מגב המעיל כדי לתקן בו את החור בשרוול. יש להוציא את המסקנות מהשעומות מתוך מימצאי ועדת החקירה ול־פטר את מר פרידמן גם אחרי שיתפטר. אותו הדבר אמור ביחס למר צבי דינשטיין, ואם יש מקום להעמידם לדין על העבירות שנתגלו במיצאי הוועדה — יש להעמידם לדין. לא ייתכן לעקור את הגנע מן השורש מבלי לשאול גם מה היה חלקו של השר ספיר בפרשה המבישה הזו ומבלי לבדוק מחדש את פרשת העתיקות של דיין. דבר אחד קשור בשני. מה שמור חר לדין מותר לפרידמן ומותר לי ולך!

חשבון עובר ושב

מאורע תרבותי

לוא חיו שואלים אותי מה האירוע התרבותי של ישראל בחודשים האחרונים, הייתי מצביע על חופעת המילון לעברית מדוברת של דן בן־אמוץ ונתיבה בן־יהודה. ומאורע זה שקול בעיני לפחות כמו חופעת גליון חדש של "מאזנים" או חלוקת פרס ביאליק ליושבים.

בכלל, אין שפה לא־מדוברת. רק שפה מדוברת היא שפה חיה. בשלושה דורות של ציונות בארץ נוצרה שפה חדשה, שחוקרי הלשון מתעלמים ממנה כאילו לא היתה, והיא אצלם בחזקת ממוזר. לי אישית אין ספק, כמו שאין למחברי הספר ספק, שאם המלים גזבר, פרדס, פתשגן, פינקס וכרטיס הן מלים עבריות לגיטימיות, כך גם המיקרה של ברדק, בלגן ועוד. שלא לדבר על ביטויים שנלקחו מהעברית בטהרה, כמו מצוברח, נשבר לי ומתרומם.

כאשר אתה מעיין במילון, אתה נוכח לתדהמתך שדור של ילדים של הגננת יצר כאן שפה עשירה, ששום אקדמיה ללשון לא זכתה ליצור, לפחות לא מבחינת החיקף. אבל אולי, וזה כמובן לא עניינו של המילון, המהפכה אינה בעצם הכנסתן של מלים וביטויים חדשים לשפה. מה שהשתנה כאן הוא הדיוקדוק, אופן בניית המשפט, הסיגנון כולו.

מי שכותב עברית מדוברת — ואין עברית מבלעדי העברית המדוברת — אינו יכול לכתוב: "היה ישרון מהדס סחור־סחור בגרם המעלות העולה הברדקה, ובינו לבינו היה מתחרה באותה פוסטמה שלא עזבה לו. יבוא עלי, התריס כלפי שמאי, אם שוב אשים עליך קצוץ בחיכוך ובינומיכוך!" ובכלל, יצירה עצמאית עדיפה על הצגת שקספיר, במה שנוגע לתרבות, והידיד שלוש פעמים לאלה שטרחו והגישו לנו פנינה זו.

עמוס קינן

במה חופשית

הגיעו אלי לאחרונה מיספר תלונות, כי אילו אינני פותח את המדור שלי לתגובות אלו קוראים. זו עלילת־שווא, שאין לה במה להיאחז. (א) הקטע של עמוס קינן, המתפרסם כאן השבוע, מוכיח את הדיוק הגמור. אין אני יכול שלא להדפיס דברים של טעם, גם אם הם עוסקים בי, במיקרה, בצורה חיובית? אפשר להאשים אותי כי הרבה דברים, אך להאשים אותי בסתימת פיותיהם של אנשים המדברים בשבתי —

דן בן אמוץ

מנהל חשבונות

גנות סקרי דעת-הקהל, אותם כינת: סקר דעת-הקהל.

אז מה, כשהו טוב להעולם הזה, זה טוב ליהודים וכשהו רע להעולם הזה, זה רע ליהודים?

שלמה שניאור, קריית-חיים

במאמרו "סקר דעת הקהל" (העולם הזה 1797) תבע אורי אבנרי לחזק חוק לפיקוח על מכוני דעת-הקהל, כדי לשים קץ להפקרות הקיימת ולהגן על המכונים הרציניים מפני שארלטאנים העורכים סקר רים מפוברקים. אין חולקים על כך שהמכון לקומניקציה של האוניברסיטה העברית והמכון למחקר חברתי שימושי הם שני המוסדות המוכיחים ביותר הקיימים בשטח זה, והם ערכו במשותף את הסקר הנזכר, הכלל נתונים על קוראי העולם הזה, על פי הזמנת איגוד המפרסמים. אורי אבנרי יזום עתה חקיקה ברוח העקרונות הנ"ל.

מתים

מפורסמים

מדור תמרורים האחרון שלכם הרג אותי לגמרי. כשגמרתי אותו בכיתי ממש בכי

פונדה מעורטטת
— את הקאריירה?

תמרורים. מה זה, חוץ מלמות ולהתאבד לא עשו המייזמי שום דבר בשבוע שעבר? אביתר גזבוע, אילת

מה אפשר לעשות? אנשים רבים מתפרסמים במוותם יותר מאשר בחייהם.

הפושעים

האמיתיים

אני מאשים את המוסדות שהפקירו את רחמים קארדי.

אני מאשים את מעבידי בצה"ל, לרבות הרמטכ"ל ושר הביטחון, שפיתרוהו אחר שעמד שנה בניסיון — כדי שלא יזכה בקביעות בעבודה.

אני מאשים את השופט בעל לביהאבן שלא נמס אל מול תחנוני הילד שביקש על כבודו מפני אנשי-סדום.

אף אחת משלוש הרשויות האלה לא יכולה לומר: "ידנו לא שפכה!"

מ. דחמן, ברלין — גרמניה-המערבית

הקביעות

הרצחניות

"העולם הזה" 1807, "ושוב נער | בן 17 חתאבד כתא המעצור," כל זה נובע מן השיטה הישראלית של קביעות בעבודה שאין לה אף רע בעולם. זהו תמנון שזרועותיו קוטלות בסיטונות גדולים וחוקים מרחמים הצעיר. נספי הדם של קורבנות השיטה זועקים.

(המשך מעמוד 6)

ברוך שלא

עשני אשה

"העולם הזה" 1807, "שורפות החזיות באות לישראל," על התנו" עה הישראלית לשיחורור האשה.

אני לא מסוגלת להבין את הנשים המשוחררות האלה. למה צריכה אשה להפגין את עצמאותה דווקא באגרסיביות כלפי המין-הגברי או בשלילה מוחלטת של מוסד-הנישואין? מה תעזור לגברת לאה

פונדה משוחררת
מה דווקא יותר —

צמל, המנהיגת הגדולה של התנועה, העובי-דה שהילד שתלד בקרוב יגדל בלי אבא? זה יעשה אותה עצמאית יותר? חופשית יותר? והילד שיוולד — לא יכבול את עצמאותה המקודשת?

או משוחררת אחרת. קצת יותר מפור-סמת מלאה צמל, הפוליטיקאית-שחקנית גיין פונדה, המטמורפוזה שזאת עברה, מבוכה אל-חוט של רוח'ה ואדים לנואמת חוצבת-להבות בתנועה לשיחורור-האשה — ממש משעשע!

אצלך אני עוד יכולה להבין את זה. פירי סומת, לא חשוב מאיזה סוג, דוחפת כל קאריירה. אבל סתם אשה שתוותר על נשיותה וייחודה ותנסה להידמות בכל לגבר?

לא אני!

גזית שחר, תל-אביב

גרובצת

מוסרית

סוף-סוף למדה הממשלה הזאת לקח: אי אפשר להפעיל את המדינה בעזרת צווי-ריתוק.

לרשימת המחלות שדן בן-אמוץ מצא בישראלה עצמאות, אני מוסיף: יש לי גרובצת כשהיא צריכה לקום ולהייר לחם נגד השחיתות. אל לכם לעזוב את פרשת-המזר זרים. אם זהו המזר סר היהודי, אני מעדיף להפסיק להייר יות מוסרי, או לי

קפקן

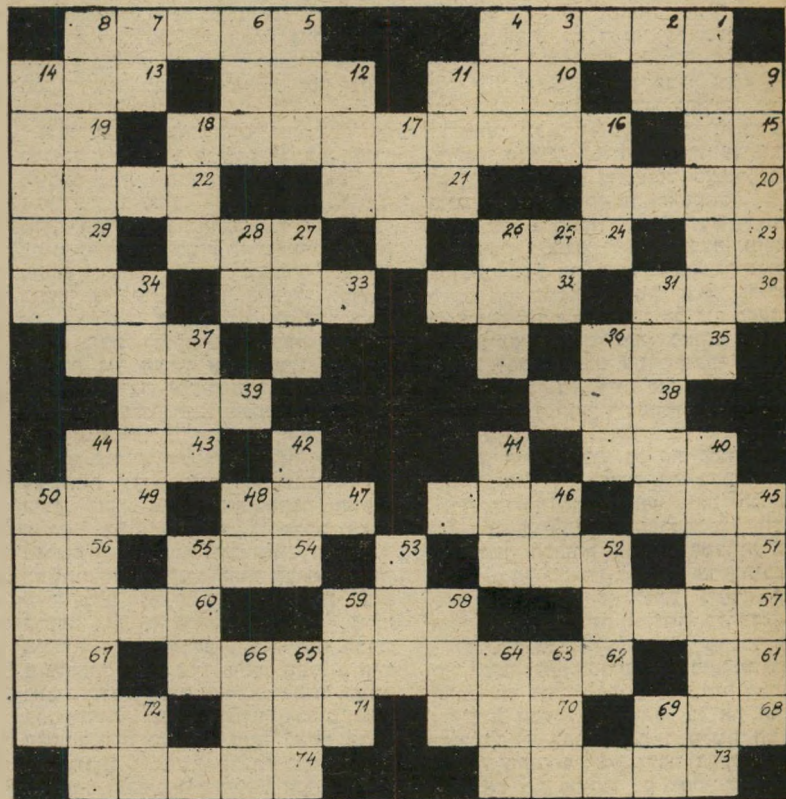
הפסיק להיות יהודי. אלכס קפקן, ירושלים

סקר דעת או

גניבת דעת?

"העולם הזה" 1807, "קורא יקר" נתונים סטטיסטיים על קוראי העיתון.

קראתי את הכתבה ולא הבנתי. סקרים סטטיסטיים טובים ליהודים או רעים בשבילי? למצד אחד נהנה אלי תבור לשבח את הצלחותיו של העולם הזה בתפוצה ובקוראים, כפי שהן משתקפות בראי-הסטטיסטיקה, ומצד שני כתב אורי אבנרי לפני שבועות ספורים מאמר חוצב להבות ב-

את פיתרון השבוע יש לשלוח לת.ד. 136, תל-אביב, ולציין על גבי המעטפה: "השבוע 1809". בין הפותרים יוגרלו פרסי ספרים.

עמדו בספק. (73 בר. 74), אם אשכחן ירור שלים — תשכח....

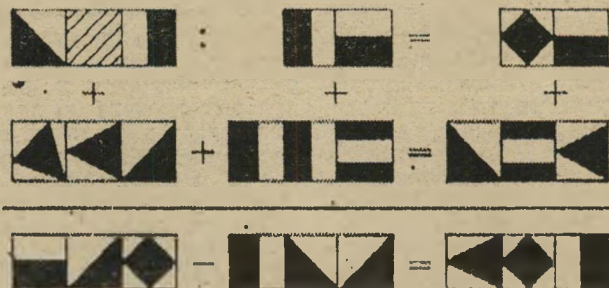
מאונך:

(1) ריבונות, שלטון. (2) בגד. (3) אני. (4) אולקוס. (5) אלה. (6) צי. (7) מועד, דש. (8) שובבות. (9) תואנה. (11) אבק אבני גיר. (12) נקבת האדם. (14) מין פרפר, שכיח בי ארץ. (16) גאווה. (17) כלי נגינה. (18) חמת. (25) דמיון. (26) כתם קץ. (27) רעש קל. (28) כוב. (31) בריכת מים, אגם קטן. (34) אבי הרמבם. (36) חותן יעקב. (37) עיר קדור שה למוסלמים. (40) התחללות, "שוויץ". (41) החלק האחורי של הקנטאור. (42) עמוד גבוה. (44) ציפור קטנה, שכיחה בארץ. (45) אכילה מועטת. (46) מתנועע. (48) אמיץ, חזק. (50) שם אחת ממלחמותנו נגד הערר בים. (52) אסיפה. (53) אחד השבטים. (55) אימפריה קדומה. (58) אשתו הפכה לנציב מלח. (59) מחרזות. (63) סל. (64) מרקחת. (65) סוג ספורט. (66) חברת תעופה הולנדית. (69) בעל חי טורף. (72) בוסתן.

(1) ביקורו בארץ הסעיר את המדינה. (5) תער. (9) תחבושת. (10) חיל. (12) כוח. (13) פסיעה. (15) אות באלפבית. (16) פסנתרן יהודי. (19) איבר פנימי. (20) עצב. (21) לעז. (22) אליל מצרי קדום. (23) שוהה לילה. (24) חבל ארץ ממורח לירדן שהת פרסם בפרותיו. (27) שכבה. (29) מילת תנאי. (30) מידת לח. (32) זבל. (33) "שמע יש-ראל, ה' אלהינו, ה'..." (34) כופר. (35) רעות רוח. (37) נוזל חיוני לחי. (38) כתם. (39) עיר בגדה. (40) התכופף. (43) כסף רב. (45) חודש עברי. (46) מטבע קדום. (47) שוק. (48) זוחל ערמומי. (51) בעלה של תמר. (52) חימה. (54) תכשיט קדום. (56) רטוב. (57) מלך חצור בימי דבורה. (58) החלק התחתון של הלחי. (60) כינוי לבית המקדש. (61) אותו אכלו אבותינו במדבר. (62) מלחין שנפטר לא מזמן ("ציפור האש"). (67) מילת ברירה. (68) אלוף בצה"ל. (70) ממלכה קדומה שבירתה היתה פטרה. (71) גאלה אדמות בראשית המאה (ר"ת). (72) אשף ישראלי שכוחותיו העל-טבעיים הור

חשבוע 1809

והי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפורה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור, חיסור וחילוק, יש למצוא איזו סיפורה בדיוק כל סמל של ריבוע.

את התשובות יש לשלוח על-גבי גלויות בלבד לת.ד. 136, ת"א, ולציין על-גבי הגלויה: "השבוע 1809". הפתרון צריך להכיל את כל התרגיל במספרים. המועד האחרון למשלוח הפתרון — 29.4.72.

בין הפותרים יוגרלו שלושה פרסי ספרים.

וויזיה המחורבנת בכיכובו של שמעון טמי
בל, כינויו של רוג'ר מור הוא:
The Saint, ופירושה של מילה פשוטה
זו: הקדוש.

אז מה לכם ולקארנאבאל המלאכי הלא-
קדוש הזה?

יוסי פריגלמן, תל-אביב

המלאך

הקדוש

עם היסטריה או בלי היסטריה. מה פת-
אום מלאך? גם בסידרת הספרים המצויינת
שכתב לסלי צ'ארטריס, וגם בסידרת הטל-

לסווג את כם — לא מספיקות אותיות
היא-ב'.

אם היו מספיק אידייטים במדינה שאיפ-
שרו לכם להיכנס לכנסת. אין להתפלא
שאוהבים את טמפלר.
הוא לפחות משעשע.

צבי אקר, חיפה

אל ישלה עצמו איש כי לעולם חוסן.
אברהם בן-שלום, חיפה

חלוקת

ציורים

המלאך שחקן טלוויזיה סוג ג' אולי. כדי

אם אינך מאמין כי לכל סיגריה פרלמנט יש כומית

הסתכל בהן בדרך זו
הפילטר של
פרלמנט
פועל כפי שכומית
נמחזיק סיגריות
פועלת

להשיג באריזה קשה. באריזות קינג-סייז ובאורך 100 מ"מ

את עצמו על המציאות). ואשתו הראשונה (הנכנסת לחלוטין בפני מציאות זו) אינם זוכים לטיפול מעמיק או יסודי יותר. כסיפור נקמה מיסטית משולב בהידון סמלים נוצרי, הספר מתקבל על הדעת. אבל קשה להתייחס ברצינות מלאה לגורל התפקיד החמישי או לכל תפקיד בדומה כשהם מצויירים בצבעים הדוהים במים.

שליש מכל מה שאנחנו אוכלים, דרוש לנו על מנת להתקיים. שני השלישים האחרים דרושים לקיום הרופאים. הדיאטטיקאי האראלד סואנסון

העתיד רע!

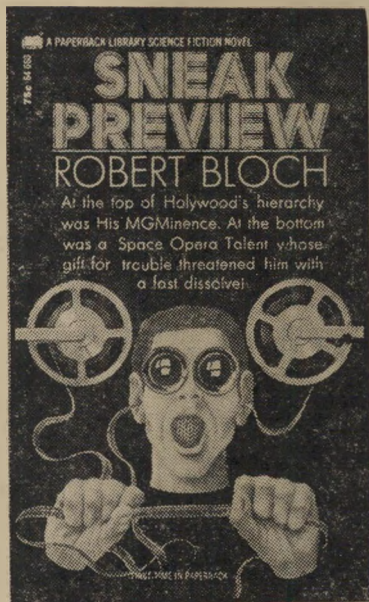
ההווה, נורא!

SNEAK PREVIEW — Robert Black A Paperback Library. "הצצה קדימה" — מאת רוברט בלוק, פייפרבק לייברי 1971 — 192 עמודים.

תהילת העיקרית של רוברט בלוק מבר ססת על כתבת סיפור בשם "פסיכ" שהפך לסרט מפורסם מאוד ומפחיד מאוד של אלפרד היצ'קוק. מאז יודעים הכל כי בלוק מיטיב לסמל שערות קוראיו, ולהטיל בהם אימה, בסיפורים שחלקם מציאות מעוותת, בחלקם דמיון פורה, תוך שימוש תדיר במדע דמיוני, כלומר, בתיאור העולם כפי שהוא עשוי להיראות בעוד כמה שנים.

כך מורכב גם ספר זה, המתאר מנגנון טוטאליטרי שהשלט על אמריקה, בנה כיו פות פלאסטיות ענקיות וממוזגות אוויר, ש מתחתן מסתתרים המיליונים המעטים ש נותרו בחיים אחרי הרעלה גרעינית. מיפ לזת מנגנונית זו שולטת בכל ביד חוקה, מחוץ מטרה לספק את החושים המידיים של האזרח ולמנוע ממנו כל אפשרות של מחשבה או יוזמה עצמית. עיקר המאמצים מושקעים באמצעי התקשורת, החייבים לספק את סמי ההרגעה הציבוריים המתאימים.

הצרות מתחילות, כרגיל, עם חצוף אחד שאינו מוכן לבלוע את הגלולה המרה ושוואל שאלות, וסופן של השאלות להפיל את כל המערכת הרוטני כולו, אסכי לא ברור בדיוק מה עומד לבוא אחר-כך. עד כאן, החלק של המדע הדמיוני ב ספר, ולמען האמת הוא אינו משכנע במי

הצצה קדימה
מפטיכו בעבר לפטיכים בעתיד

חד. הדמויות שטחיות ושיגרתייות, מעשהיה צפויים, בקיצור, מדע דמיוני מן השורה השניה. מה שעשוי לעניין יותר, הוא דווקא אותן תכונות לזמן עבר, שמכנים בלוק בתוך סיפורו, על-מנת להוכיח כנראה ש אולי המישטר שהוא מתאר אינו טוב, אבל הוא בודאי עדיף על מה שהיה. קטעים אלה, שכולם מתרחשים בערך ב (המשך בעמוד 12)

עברית מדוברת לא נורמלית

נואת דן בן-אמוץ ונתיבה בן-יהודה

דאמי דה'זוכם

קוקו עדיכפך

נמר דא'רגיג

מאנגה צ'חצ'חי

באופרה האיטלקית הקלאסית קיימים ארבעה תפקידים ראשיים: הגיבור (טנור גבוה), הגיבורה (סופרן), הנבל (בס עמוק) וחורשת-המזימות (מצור-סופרן). אולם, בכ די שכל הדמויות הללו יפעלו כראוי, יש צורך בעוד תפקיד אחד, התפקיד ההמישי, זה שגורם לכך כי הרביעייה תתנגש ותיצור את הדרמה המיוחלת. אמנם, לתפקיד החמישי יש בקושי ארייה אחת בכל האופרה, אבל בלעדיו, אין אפשר.

כל ההסבר הזה בא על מנת להציג את דונטאבל ראמזי, גיבור ספרו של רוברטסון דייויס. טיפוס שטוח שגולד בכפר קנדי נידח והפך למלומד בענייני קדושה נוצרי. הספר עוקב אחרי חייו של ראמזי, שגם בשמו השאול משמו של קדוש סקוטי יש סמליות כבכל פריט או דמות אחרת המשבצים את הספר, הדרוס ממש בסמלים דתיים נוצריים. למען האמת חי ראמזי מחוץ לחברה, וכל השינויים החלים בה ב-60 השנים האחרונות של המאה על פניהן מתפשט הספר, אינם משפיעים עליו כלל. ואילו ארבעת התפקידים האחרים, אותם צריך ראמזי, הלא הוא התפקיד החמישי, לשרת, אשה (שהיא שחקן דלה ברוחה וספק קדושה), בנה (שחקן ספק שטן וספק מכשף), ידידו המיליונר (המתאבד כשאינו יכול לכפות

עשה גוף התמתח, הזדקף, הבליט את שריו, הפגין את גופו הגברי. "הוא לא מתאמן בכלל. השרירים באו לו מזה שהוא עושה גוף כל פעם שהתיכה עוברת על ידו בברכה." * "קס מהשולחן, עשה גוף ואמר: נראה אותך גיבור בחוץ."

צ'קמק פ' מעך, קימט. "סבלנות! תן להוריד את החולצה. אתה תצ'קמק לי אותה לגמרי." * "רצה לעשות עלי רועם. צ'קמק הרצל אחד וזרק אותו לריצפה. הדלקתי סיגריה עם ביאליק ואמרתי לו: 'נה!'"

שדכן ש' ז' מכשיר משרדי להידוק ניירות, מהדק, לחצן. "אני אומר לה: תביאי לי שדכן, אז המז' כירה המטומטמת הזאת נותנת לי את השדכן ליבר בטלפון."

חרר! קול המושמע תוך נשימת האוויר פנימה ואשר מציין: (1) נחירה. (2) הבעת שיעמום. (3) הטלת טפס באמיתות הסיפור. "חרר! עלי נה? על מי אתה בא לעבוד? אתה הרי בכלל לא נשוי."

מסטרפיס / מסטרפיסים ר' יצירת מופת, דבר משובח, מעולה, משולם. "הגישה עוגת שוקולד עם מרציפן ואגוזים, אני אומרת לך — מסטרפיס!" * "והבדיחה הזאת על התוכי שדיבר אידיש, אבל היה צרוד היתה פשוט מסטרפיס." * "היא יצאה לשוק עם כמה דוגמאות חדשות של שמלות-מקסי. מסטרפיסים אחת אחת."

קריטי ת' מאוד, חמור, רע, גרוע. "החומס היה עוד איכשהו, אבל הפלאפל היה ממש קריטי." * א: "איך היה הסרט?" ב: "קריטי!" * קריטי זו לא מילה. הספר הזה ממש חרא."

לא נשאר חיב השיב לו כגמולו, לא טמן ידו בצלחת, נקם בו, סילק עימו את החשבון. "הוא מוציא את הראש מהחלון וצועק לי: 'חמור! אתה חושב שנשארת לי חיב? עשי' תי לו תנועה מיוזמת וצועקתי לו: 'נה! אידיש אחד!'" * "מאיך לא נשארה ראש-הממשלה חייבת גם לאנשי ארץ-ישראל השלמה שבמערך." (ידיעות אחרונות" 28.3.72).

חסר רק ש - ביטוי המזהיר מפני קיו מה של סכנה נוספת לסכנות הקיימות כבר. "המדריך צניחה מסביר לכתה לפני ה' קפיצה: תראו חבר'ה, זה פשוט מאוד. אתם קופצים והמיצנח נפתח אוטומטית. אם הוא במיקרה לא נפתח, אתם מושכים בחוט הזה, ופותחים את המיצנח הרזבי. אתם מגיעים ל' קרקע, מקפלים את המיצנחים ועולים למשאיות, שיחכו לכם למטה ויקחו אותכם לבסיס. הכל ברור? הכל ברור." "העיקר, החברה קופצים אחד אחד. פית' אום מרגיש מושה שהמיצנח שלו לא נפתח. מושך מושה בחוט, אבל גם המיצנח הרזבי לא נפתח. אז הוא אומר לעצמו: עכשיו חסר רק שהמשאיות לא יחכו לנו למטה!"

נית הוא "מסע" של רינה גלוק, רקדנית "בתי-שבע". אשר חיברה מין מחזור המת' חיל בחיים, נמשך בגן עדן, אחר-כך שאלו, ושערי הגהנום. מעניין שיש כאן זהות בין הראשון והאחרון. ייתכן שאילו היתה בימת הרקדנים מנסה לתפוס פחות, היתה תופסת יותר. והכוונה כפולה: או שהיתה בוחרת את רקדניה בקפידה יתירה ומצמצמת בקטעים קא-מריים יותר ומרשימים פחות ואז היתה מצניעה לכת אבל בוטחת בצעדיה — או שהיתה שוקדת על תוכנית קצרה יותר ויומרנית פחות. גם בכדורגל צריך להת' אמן.

ספרים

חידון סמלים קדושים ושטנים

FIFTH BUSINESS — Robert-son Davies — Signet 71 התפקיד החמישי — רוברטסון דייויס הוצאת סיגנט 1971. 238 עמודים — 6.25 ל"י.

תקליט מחזרת מרתק לאחרונה אספנים בכל מערב גרמניה. הכוונה לארז' נגן המכיל קריאה ברוסית מתוך ספרים. אלא שזו אינה סתם קריאה. הקורא הוא אלכסנדר דר סולזניצ'ין, בעל פרס נובל, הספרים מתוכם הוא קורא הם ספריו, והספרים המוקלטים של קולו הונגבו למערב על ידי אירגון מהגרים רוסי, אשר אף הוציא את התקליט לאור ומוכר כל העתק ב-7 דולר (כמעט 30 ל"י). מה שמזרז בכל הענין הוא שהכנסות התקליט הן קודש להשלמת בנין כנסייה רוסית אורתודוקסית בפרברי פראנקפורט, וזאת טעה שסולז'ני-צין עצמו יצא לאחרונה בהתקפה מוחצת נגד הכנסייה הרוסית, המפקירה לדעתו את העם והופכת לכלי בידיו של מיסד אטאטיסטי. ככה זה. כנראה שהמשל של בלעם יש לו השלכות בכל דור.

מחול

לקחת את עצנום

ברגלים

הצגת בכורה של בימת הרקדנים. מנהלת אמנותית: ליה שוברט. בתכנית: הכת, מיתוס (קנת גוסטאפסון). שעשועי מישחק ומע' בר לנף המראות (ליה שוברט). מסע — (רינה גלוק).

יש לנו בארץ, כנראה, הרבה מאד חובבי מחול, והרבה רקדנים בבוטנציה. אחרת קשה להסביר את שפע ההפקות המופיעות לאחרונה במרץ רב ובתוכניות יומרניות אחת יותר מן השניה. ואם "בת' שבע" הצליחה כבר לעורר את הרושם כי אכן, בשטח המחול יש לישראל מה לומר, באה בימת הרקדנים והוכיחה שלא לכת ישראל יש מה לומר.

מה שהוצג לאחרונה באולם נחמני בתל-אביב, הוא הופעה מורה וקצת בלתי מתקבלת על הדעת של להקה הנראית

בימת הרקדנים

אפריקה מתעוררת ונודמת בחורה כאילו לא גמרה להכין את תוכניתה: הת' גועות הססניות וחסרות חן, הכוריאוגרפי יה (להוציא את "מסע" של רינה גלוק) היא בפירוש פשטנית, ואילו על הרקדנים והרקדניות, מוטב שלא לדבר. יוצא מכלל זה הוא קנת גוסטאפסון השוודי, האחראי גם לחיבורם של שני קטעים, בעל כושר גופני יוצא מן הכלל, ויחד עם זאת בעל אישיות קרה כל כך, כאילו הביא עמו ממולדתו את כל שלגי הצפון.

הרעיונות שמאחורי הקטעים, כולם יומ-רינים ומתנשאים אל על. "הכת" צריך להיות מין טכס פולחני דרמטי מאד, וצלי' לי האוטוטי ו.מיסה לובה" רומזים על אפריקה, אבל איפה הלהט של בני השב' טים האפריקאים ואיפה הצעדים הזעירים וחסרי הבטחון של הלהקה החיפאית? ושוב פולחנים, פולחנים אחרים, של המיתולוגיה הצפנית "מיתוס", ושוב — הזהירות היא התכונה המאחדת את כל המשתת' פים — שאיש לא ינקע רגל חס ושלום. מי שקרא ל"שעשועי משחק" בשמו ודאי אינו יודע שעשועים מה הם, כי לא קנת גוסטאפסון ולא חוה באקאל גיראו מתבדרים בו, ואשר ל"מעבר לנף המר' אות", שהיה אמנם המסובך והמורכב מבין הקטעים, הוא רק חשף את כל הליקויים שגיראו קודם. יוצא דופן (אבל לא בהרבה) בכל התוכ-

עם גולדסטאר וגולדסון לאולימפיאדה

הנהלת מפעלי הבירה בישראל, יצרני
„גולדסטאר“ ו„גולדסון“ מזמינה את
הציבור להשתתף במבצע „עם גולדסטאר
וגולדסון לאולימפיאדה“.

כל השולח אל ת.ד. 33150 תל-אביב 5 תוויות
של בירה „גולדסטאר“ או משקאות „גולדסון“
השונים — ישתתף בהגרלה ועשוי לזכות
בכרטיס טיסה לאולימפיאדת מינכן כולל מסים,
אירוח וכרטיסים למשחקים האולימפיים.

כן יוגרלו בין משתתפי החידון מאות פרסים
נוספים.

ההגרלה תתקיים אחת לחודש.
נא לציין על המעטפות — מבצע אולימפיאדה.
בהצלחה!

בהגרלה מס. 1
זכה בכרטיס הטיסה
כהן ענוש
רח' בן-יהודה 170
תל-אביב
בהגרלה מס. 2
זכה בכרטיס הטיסה
יהודה גור-אריה
רח' פרנקפורטר 7
פתח-תקווה

הטיסות מאורגנות ע"י

הסוכנים לאולימפיאדת מינכן אופיר טורס

תל אביב, טלפון 59121 269052 ירושלים, טלפון 222777 חיפה, טלפון 663011

(המשך מעמוד 12)

תקופה שלנו או בעוד זמן קצר, מסוגלים בהחלט לספק ביעותים לשנה שלמה, לכל בר־דעת. למשל — יש כאן תיאור של חייל משותק, שאינו יכול להתגונן ואינו יכול אפילו לפצות פיו, שעה שחיות היער וצי־פורי השמיים זוללות את בשרו ומגקרות את עיניו. או סיפור על גברת וארינגה היפוכוֹנדרית, שלא שתתה מים משום שהם נושאים חיידקים, ולא ציחצחה שיניים, משום שהמישחות והמברשות מוזיקות לפה, לא התרחצה בסבון כדי ששומני העור לא ייפגעו, לא הלכה לטייל בשמש משום שזה גורם לסרטן, לא התכוונה בטלוויזיה משום שהיא מקרינה קרני רנטגן, ולבסוף הגיעה למסקנה, שהדרך הבטוחה ביותר לחיות, היא למות. והיא מתה.

תקליטים

אכוא! אני רוצה

קצת כוים

„תִּרְפּוּאָה נִיתָן לַפִּיגִ'מָּה...“ סי־פור ותמלילים: אמנון אחיניעמי. לחנים, עיבודים וניצוח: אריה לבנון. מספרת ושרה — רבקה מיכאלי. הדִּאֶרְצִי, 14186.

בימים טרופים אלה כשמוג האוויר הקפי־ריזי מפיל חללים של אדמת, נזלת, צננת, וסתם אפטישים למיניהם, כדאי להמליץ על תקליט זה כתרופה מרגיעה, לאמהות מסור־רות העומדות על סף התקפת־עצבים: קחי את ילדך המיילל ממיטתו (המלאה בצבעי מים מהולים בשוקולד) והושיבי אותו ליד הגרמפון (אין צורך להוציאו לחצר). אם התקליט בסירוב, הסבירי לו שיש לך בשבילו הפתעה. שהוא לא צריך לשי־

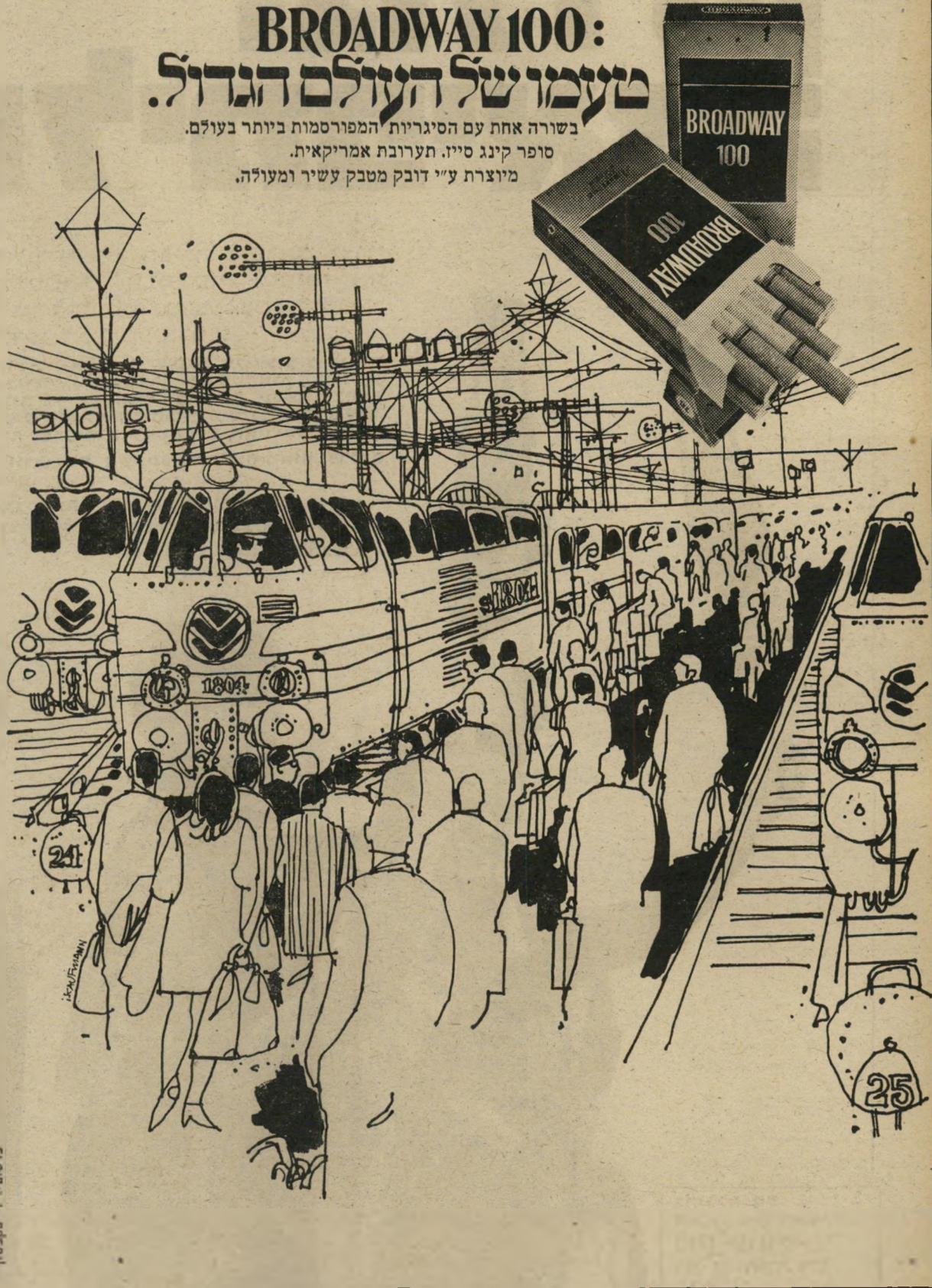

רבקה מיכאלי ויונתן פיג'מה אוהבת חתוך

כב בשקט, ולא לצייר בשקט, ולא לשחק בדובון בשקט. הוא פשוט צריך — לשבת בשקט. אבל את זה הוא יבין לבד ברגע שתשימי בעדינות את המחט על התקליט החדש הזה. הקשיבי לו גם את. מזור, אה? כאילו היה התכשיט שלך בעצמו מדבר. מפליא ממש כמה כל הגאונים הקטנים האלו דומים זה לזה. כאילו היו כולם תאומים. ועד שהפירחה הקטן שומע את הפתיחה על הילד, יוני, שקט בבוקר עם נזלת וחום, את מתפלחת למיטבה ומכינה לך את כל הרפרטואר הדרוש מבחינת רפואית: הטיפות, הסירופ, וכל שאר הוועות שמחור־בתך לטפס לילדך כאם אוהבת. ברגע זה מספר התקליט לילד איך בלעה הפיג'מה תִּרְפּוּאָה, ואיך בלע יוני כמות כפולה של הִנִּי, ואז את מכניסה לילדך המהופנט את כל סידרת הרפואות. התקליט מזמר „כמה טוב לא ללכת לגן“ ובאותו זמן את יכולה לשנות קפה ולהירגע: זה מגיע לך אחרי לילה שלא עצמת בו עין, כי לקטן כאבו האוזניים. רבקה מיכאלי כבר תספר לו בתקליט למה לקגורו יש כיס, איך המים למדו לעשות טיפות, למה לצב יש שריון, ועוד כמה דברים שמעניינים כל ילד שיש לו נזלת. וגם כל ילד גיבור אחר. וכך, כשתקליט זה מושמע ברציפות עשר פע־מים, לפי דרישת הילד, את יכולה להמי־שיך בעבודת יומך כאילו כלום לא קרה. נסי ותיווכחי: ההצלחה מובטחת.

BROADWAY 100: טעמו של העולם הגדול.

בשורה אחת עם הסגריות המפורסמות ביותר בעולם. סופר קינג סייו. תערובת אמריקאית. מיוצרת ע"י דובק מטבק עשיר ומעולה.

"אות" ומלחמה

הגר לי מי גיבוריך, ואגיד לך מי אתה.

אם תגיד לי, למשל, שגיבורך הוא דאגלס מקארטור, אגיד לך שאתה איש הימין הקיצוני, מי יטריט, שמרן ולאומן.

אותו מקארטור היה, בלי ספק, מצביא מעולה. אבל הוא היה גם טיפוס קולוניאלי מובהק. הוא דגל בעיקרון שאל להם לאזרחים מחורבנים, גם כשהם חבויים בממשלה, לתחוב את אפם לענייני הציבא. האלופים מייטיבים לדעת מה טוב לביטחון המדינה.

מקארטור היה חייל מיקצועי, בנו של אלוף. הוא נולד במחנה צבאי, הצטיין במלחמת העולם הראשונה, פיקד על שיט חייהות הקולוניאליים של ארצות הברית דאז. בהיותו רמטכ"ל בימי המשיבר הכלכלי, ציווה לפתוח באש על הפגנה של חיילים משוחררים מוכידיעב. במלחמת העולם השנייה פיקד על המערכה שהכריעה את יפאן.

הפרק השנוי במחלוקת בחיי מקארטור נפתח עם מלחמת הקוריאה.

מקארטור פיקד בהצלחה על כוחות המערב נגד הקומוניסטים. בעזרת נחיתה

מקארטור

מוצלחת מן הים הביט את הקומוניסטים המצנחים, אך התקדמותו נבלמה על ידי הפלישה המאסיבית של הסינים. הוא נאלץ לסגת.

זועף וזועם, תבע מקארטור להפציץ את סין ולהטיל עליה מצור ימי. הוא לא גרוע משימוש בפצצות גרעיניות. האפר שרות שזה יביא למלחמת עולם שלישית ולחורבן כדור הארץ, לא הפחידה אותו. הנשיא הארי טרומן דחה את כל התוכניות האלה. חילוקי הדעות בין הנשיא והמצביא הלכו וגברו, ולבסוף פיטר טרומן את מקארטור. פשוטו כמשמעו.

מקארטור חזר לארצות הברית, רית, נתקבד בגיבור לאומי, וירד מן הכמכה הציבור האמריקאי העריצו בשם נצחונותיו הצבאיים, אך הצדיק את סיווקו.

הנשיא הוא הרשות האזרחית העליונה, וגם המפקד העליון של הצבא. פיטורי מקארטור המחישו בצורה החותכת ביותר את אחד מעיקרי הדמוקרטיה: שיעבור מוחלט של הזרוע הצבאית לשליטון האזרחי הנבחר.

רק קבוצות השודיים הממורמות של הימין הצדיקו את מקארטור, וראו בפיטוריו פשע לאומי.

שבוע נסתבר כי יש אדם בישל ראל הסבור אף הוא שפיטורי מקארטור היו פסולים מעיקרם. הדבר נאמר בהערת אגב, אך דווקא מהערת אגב כזאת אפשר ללמוד יותר על

אופיו של אדם מאשר מנאומים מוכנים מראש.

אם יש בישראל אלוף אחד המזדהה עם דאגלס מקארטור, הרי זה דבר מואי. אם אינו סתם אלוף, אלא שריהביטחון של ישראל — הרי זה צריך להדליק אור אדום של אזהרה.

משה דיין העלה את שמו של מקארטור בוויכוח הסוער, שנתקיים בלישכת מפלגת העבודה, ביוזמתו של דיין עצמו, על מאמר שפורסם בביטאון המיפלה אות.

בטון זועף ובסיגנון של גערה, שאינם אופייניים להופעותיו הפומביות, התפל דיין על עורך הביטאון, דויד שחם, שמתח במאמר חתום ביקורת על הטיפול ב"חריגות" של פיתחת-רפיח.

שחם הכיע את דעתו שאין להסתפק בנויפה בקצין האחראי, אלא שיש להעבירו מתפקידו.

תוך כדי כך הוכיר שחם, כדוגמה, את פיטורי מקארטור על ידי טרומן. אחרי שדיין המטיר על שחם את היללות המקובלות בקיסרות של גולדה כלפי כל מי שמוחת ביקורת על הקיסרית ואנשיה צרה ("הסתה פרועה", וכו') זרק דיין את הפסוק הבא: "מאמר כזה, החובע לעשות בקצין מה שנעשה במקארטור בארצות הברית, הוא פגיעה בדמוקרטיה".

מכאן יש ללמוד את הדברים הבאים על השקפת עולמו של שריהביטחון:

● הנשיא טרומן פגע בדמוקרטיה, כאשר סילק מתפקידו מצביא שהפך את מרותו וכפר במדיניות הממשלה הנבחרת. ● קצין בכיר רשאי להתעלם ממדיניות הממשלה, ולפעול בכהתאם לדעתו הפרטית, אפילו מכיאה דבר למחמה שהציבור מתנגד לה.

● כל ביקורת על קצין בכיר, גם אחרי שזה הורשע על ידי ועדת חקירה בביצוע מעשים בלתי חוקיים, היא פגיעה בדמוקרטיה.

כל זה חבוי בפסוק קטן אחד.

כאורה, כל הוויכוח הזה בלישכת מפלגת העבודה אינו נוגע לנו. רשאים מיפלגה לקבוע מה יהיה קו הביטאון הרשמי שלה. זהו עניין פנימי.

האמנם?

מפלגת העבודה אינה מיפלגה אחת מני רבות. היא מיפלגת השיטות, המחזיקה בכך עמדות הכוח במדינה, ועושה בהן כבתוך שלה.

כיום היא שולטת. באמצעות המערך, על 50% מן הקולות בכנסת. אם תצליח לשנות את שיטת הבחירות או להעלות את אחוזי החסימה, היא תגיע אוטומטית לרוב מוחלט — ואז תיכון בישראל דיקטטורה חד-מפלגתית.

כבר עתה מתקבלות כל ההחלטות החרובות — החל בסיפוח רצועת עזה וכלה במינוי יושבראש הכנסת — בתוככי מיפלה זה.

אם כן, האם הקורה בה הוא עניין "פנימי"? האם אפשר דהתיעלם מגילוי כשהוא, המעיד על השתלטות מנמות מסוכנות בה?

ש לוויכוח זה על המאמר באות שני צדדים עקרוניים, נוסף על הערת המאלפת של משה דיין.

הצד הראשון נוגע להחנקת חופש-הביקורת במיפלגה.

ביטאון המיפלגה צריך לבטא את קו המיפלגה, הנקבע על ידי הרוב, ובאותה שעה לתת ביטוי גם לדעות אחרות הרווחות במיפלגה.

אך מהו קו הרוב במיפלגה זו?

האם אי-פעם נשאלו החברים מהן דיעותיהם לגבי סיפוח עזה וגירוש התושבים מפיתחת-רפיח? האם נשאלו לדעתם על הפרדת הדת מן המדינה, או על דיכוי חופש השביתה?

דויד שחם יכול לטעון שהוא מייצג את דעת הרוב במיפלגה. הוא יכול לטעון אפילו שהוא מבטא את דעתם של הרוב במוסדות הנבחרים של המיפלגה.

אולם דעת הרוב אינה מעניינת את השליטים הנוכחיים במיפלגה.

הקצה לא יצא על דויד שחם מפני שהתנגד לדעת הרוב, אלא מפני שהתנגד לדעתם של גולדה מאיר ומשה דיין.

יתכן מאוד שיש במיפלגה רוב של "יונים", רוב המתנגד לכפייה הדתית, רוב המתעב מישטר של מפירי-שביתה, מעיירי-עשרים וצווי-ריתוק, אולם רוב זה הוא אילם, פחדני וחלוש.

הוא עומד כסריאונים מול הירודנות האישית הגוברת ומתחזקת של גולדה מאיר, הסולדת את הדרך בפני הדיקטטורה של משה דיין.

מי שמוחת ביקורת על רודנות זו ומגמותיה, מוכרז כבוגד. זהו מה שקרה לדויד שחם.

מעתה יהיה כפוף ל"מזכירות מערכת" — כלומר, לקבוצה של קומיסארים. יתכן

דיין

שלא ישלטו בה, תחילה, אנשי גולדה — דיין. אבל זוהי רק ההתחלה.

הצד השני נוגע לנושא מאמרו של שחם — המעשים בפיתחת-רפיח ותגובת "ל".

דיין הוכיח שהעניין עבר את כל המה

לכים הפורמליים הנכונים — בדיוק כמו פרשת נתיבי נפט. היתה ועדת חקירה, והיועץ המישפטי לממשלה נתן את דעתו על מסקנותיה, וניתנה "נויפה" ל"קצין בכיר מאוד" בגלל ה"חריגות".

יפה מאוד. נוח מאוד.

אבל מה שקרה בפיתחת-רפיח אינו "חריג", כלשון פשוטה, בוצע עו שם פישע-מלחמה באוכלוסיה של שטח כבוש.

עליך מונחה ועדת חקירה סודית, ש"הגישה דו"ח סודי. זוהי שערורייה בפני עצמה. אילו אירעו הדברים במדינה אחת, ואילו היו הקורבנות יהודים, היינו מרעשים עליך עולמות ופונים לאו"ם.

פירסומם המלא של המימצאים הוא חובה דמוקרטית וציוווי מוראלי. אולם דיין אינו חונק על כך.

הוא העביר את הדו"ח בין כמה מידידי, קיבל את הגושפנקה שלהם, ובוזה נגדו העניין. הציבור, הלמוד נסיון דו"ח ויתקון, אינו יכול לבדוק את המימצאים, וגם לא לבחון אם המסקנות תואמות את המימצאים.

על כך מתח דויד שחם את ביקורתו. הוא התנגד לקולת העו"ש, ותבע להחמיר בדינו של ה"קצין".

דברים חמורים הרבה יותר מכפי שהוצגו במאמרו המתון של שחם, בביטאון המיפלגתי.

וזה פחות מורה תגובתו של שריהביטחון, האיש הנושא באחריות מטעם הממשלה על הצבא.

דיין שלל כל ביקורת, מטענה שהמבקר אינו יודע את העובדות.

טענה זו משקפת את הבון התהומי שרווח דיין לאינטליגנציה של כל אדם אחר.

אחרי שהוא עצמו החליט לגי נזו את הדו"ח ולמנוע את פירסומו, הוא שולל את זכותם של אזרחים להכיע דיעה על המסקנות — כמענה שאינם יודעים את היעובדות!

אין זה עניין פנימי של מיפלגת העבודה. זה נוגע לכל אזרח, לכל חייל-מילואים.

בפרשת כפריקאסס, תבענו והשגנו פירסום מלא, ומישפט פומבי, הטיפול בפרשת פיתחת-רפיח מדגים את ההידרדרות העצומה שחלה מימי בן-גוריון עד ימי גולדה-דיין.

שעי-מלחמה חמורים לאין ערוך מכל פשע כלכלי. מה שנכון לגבי נתיבי נפט, נכון פי אלף לגבי פיתחת-רפיח.

יש לפרסם את הדו"ח לאתר. אין שום סיבה לגיטימית לגנוי זה. אין בו שום סוד צבאי, שגוי ליוו עקוב לפגיע בכושרו הצבאי של צה"ל.

אם הקצין הבכיר נושא באחריות למעשים שהם בגדר פשעים, יש להסיק את המסקנות הקיצוניות ביותר.

ואם גרשרת האחריות מובילה ממנו לשרהביטחון — מבחינת מעשה או מחלוקת, חיפוי או חשיפה — יש לאפשר לו להתחלק בגורלו של גיבור, דאגלס מקארטור.

מדינת ישראל נפלה במלחמה.
לא במלחמה שהיא נחלה בה מפלה.
אלא במלחמה שהיא ניצחה בה.

זעקי ארץ אהובה! הגדר אנשך בבלנו

הפראים האדומים, ניצחון התרבות וחילי-הפרי
שום עד כפרים חסרי-אונים, שנעלמו בדם ואש,
כדי לפנות שטח להתנחלות.
כשישבת באולם חשון בבוסטון, ושמעתי את תל-
מידי מיכללת האווארד מוחאים כפיים, בסערה כימעט
היסטרית, כאשר האינדיאני על הבד הורג את קצין חיל-
הפרשים של מדינתם, הבינתי שהתחיל המאבק האמיתי
בגוש האמריקאית. מאבק היכול להוביל להכרה עצמית,
לחשבוני-נפש, להבראה.
אני אוהב את אמריקה ואת האמריקאים. אני מקווה
שינצחו במאבק עם עצמם, המאבק הקשה ביותר בו
עמדה אי-פעם ארצות-הברית.
בדבר אחד אני בטוח: אם ידחקו שוב את
זכרונות עברם אל מתחת לסף-החברה, יביא
הדבר למחלת-נפש חשוכת-מרפא, להתמוטטות
סופית של החברה האמריקאית.

מובן, רק קומץ קטן של האמריקאים חש במאבק הזה.
ועומד בו, עשרות מיליוני אמריקאים כלל אינו מרגיש
שמתחולל משהו, ומבלה את חייו בין מקלט-הטלוויזיה
ומדענת-פירסומת, יוצרי התרבות ומעביריה, קובעי דפוס
סירהיים וערכי-מוסר, מעטים הם. אבל ההתלבטות שלהם
נוגעת לכל אמריקאי, אם ירצה וירגיש בכך, אם לאו.

עמק עמק עבודה

חמוסר הלואמי הוא דבר מופשט מאוד. אך
יש לו השפעה ישירה על יחס אדם לרעהו, על
יחס החברה לזנות ולסכיבה, על חדות-היצירה
ומוסרי-העבודה, מורא הצבא והאידיאליזם של
חיי יומיום.

ולא רק בארצות-הברית.
וידוי של ישראלי:
כשהייתי בן עשר, גרתי כשנה בנהלל. בערבים, ליד
מגורת-הנפט, על כוס של תה שנמצץ דרך קוביית-סוכר,
שמענו את סיפורי האיכרים (או עוד היו "איכרים")
הרושי-הקמטים על ייסוד נהלל בלב ביצות-הקדחת. על
המתים והבורחים, על המאבק העקשני במחלה וברעב.
לעינינו הצטיירה תמונה של העמק, כפי
שהיה לפני כוא המתישבים (או לא היו "מת-
נחלים") — ארץ ריקה, שלא היה בה דבר

הנוצר לפקפק בכל המיפעל הציוני מראשיתו.
הספקות מכרסמים. יתכן שהיו קיימים
מוזמן, אישם כנבכי לבנו, ופיתחת-רפיה רק
הוציאה אותם לרגע-קטן לאור.
נוף אחר, הפגנה אחרת, תחת שמיים קודרים של ארץ
זרה. מאה אלף צעירים מכל רחבי ארצות-הברית מסתע-
רים על משרד-הביטחון האמריקאי, כדי לשים קץ למל-
חמת ויאט-נאם.
בעמדי ברחבת-הכניסה, ראיתי לפני, במרחק של כמה
מטרים, חיילים עם רצח בעיניים, כשהאצבעות רוטטות
על ההדק, ומשתוקקות לפתוח באש על המון הצעירות
והצעירים, שהתקדמו לעברם בשינאה חורקת-שיניים.
באותו רגע, כמו ברגעים רבים אחרים בעת
ביקורי בארצות-הברית, שאזתי את עצמי:
מניין ההפרעה העמוקה הזאת כנשמה האמי-
ריקאית?

מה מקורו של פולחן האלימות, העובר כחוט השני
בכל תולדות ארצות-הברית? מה גרם להתפרקות האי-
טית של החברה האמריקאית, שבה הכל שונאים את
הכל, — לבנים ושחורים, ותיקים וחדשים, דרומיים וצפון-
ניים, עשירים ועניים, קשישים וצעירים, "ראשי-ביצים"
אינטלקטואליים ו"כובעי-פח" העובדים עבודת-כפיים?
מה הופך את הערים לג'ונגל, ואת הגנים הציבוריים ל-
מערות האדם הקדמון?

יש תיאוריות רבות, ורובן נכונות. אך בעיני, העמוקה
ביותר היא זו הנפוצה לאחרונה, שגם אני הגעתי אליה
מתוך הסתכלות פרטית: בתת-ההכרה האמריקאית מכר-
סם החטא הקדמון. רצח העם האינדיאני, שטושטש
והוסווה והוכחש וסולף במשך דורות, לא נשכח מעולם.
הוא גרם לפולחן המעוות של המערב הפרוע, לפולחן
האלימות, שרבץ תמיד בצד היפה והמושך שבאופי
האמריקאי. הוא גרם לנקיפות-מצפון, שפרצו מדי פעם
בצורות מוזרות ומסוכנות.

הזכרונות הוגלו לתת-ההכרה, וגרמו שם
לנכרונה לאומית מתמדת.

השמדת העם הוויאט-נאמי, במלחמה חסרת-תכלית
וחסרת בסיס מוסרי, הוציאה את כל הזכרונות החוצה.
מה שנעשה בהווה במרחקים, התקשר עם מה שנעשה
בעבר בבית.

לפתע החלו צצים סיפורים ושירים וסרטים
שחשפו את האמת עד ניצחון האדם הלכן נגד

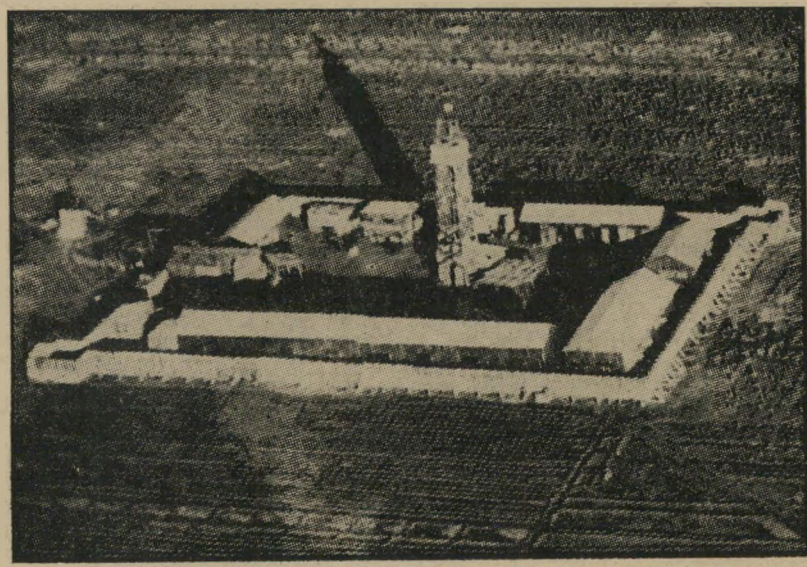
מדנו עד הקו הירוק, שאינו קו ואינו ירוק, כשי-
פנינו אל הגדר.
גדר של חוטם דקים, בלתי-מאיימים, בלתי-מיפלצ-
תיים, גדר דקה, שמאחוריה השתרע נוף שהסריר את
מנוחתנו, נוף של מחשבות חדשות וספקות חדשים.
ביטא אותן עמוס קינן, בנאום מאולתר. הוא הזכיר
את דברי ישראל גלילי, שאמר באותו שבוע שיש לנו
אותה הזכות על עזה כפי שיש לנו על תל-אביב.
אם כן, אמר קינן, אני מתחיל לפקפק אם
יש לנו זכות על תל-אביב.

שמש אביבית חיממה אותנו. רוח נגבית נעימה שר-
הקה בשיער הנערות. אבל לרגע היה נדמה לי כאילו
משהו קודר וזונן מרחף מעלינו, כמו ציפור-סרף בלתי-
נראית, המבשרת סכנות סתומות.
התקוממתי בכל נפשי נגד המימים שנאמרו
זה עתה. דחקתי אותן מייד אל מתחת לסף
הכרתי.

אולם, כדרכם של הירחורים המושלכים אל תהומות
הלא-מודע, המילים לא נתנו לי מנוח. הן חזרו פעם
אחרי פעם, התפרצו אל עולם המודע, בכל פעם שהוקיף
השומר על הסף נטש לשעה קלה את מישמרתו.
אני יודע שאינו היחיד הסובל מאז פרשת פיתחת-
רפיה, מהתקפות-פתע אלה של ספקות סתומים. כמו מיתר
קו קטלני ברומאן של מדע-דימוני, השולח קרניים בל-
תיגראות למרחקים, שולחת הגדר של רפיה את קרניה,
גניס-גלים, צפונה ומזרחה.
אין מנוחה בארץ. משהו מעיק עליה. משהו
אינו נותן מנוח.

חיל-הפרשים בפיתחת מיסיסיפי

רישכת מיפלגת-העבודה התנפל משה דיין על חבר
שביטא ספק. ככנסת קמים המיני-פאשיסטים ומקוננים
על הסטודנטים התבוטחניים בכל מיכללות ישראל. "ה-
מתחילים להטיל ספק בזכותנו על ארצנו". בשובך ה-
מערך הומה יונה וטוענת שבגלל פרשת רפיה התחיל

מלכר ביצות וייתושים.

לאחר מכן, בבית-הספר העממי בתל-אביב, התרחבה והתעמקה תמונה זו. המתיישבים באו לארץ ריקה והפריחו את שממיותה. אמנם, פה ושם היו בארץ ערבים, מיסכנים ומרודים. אך המתיישבים רצו להביא להם כר כה; לרפא את מחלותיהם ולהעניק להם דוגמה של קידמה. ואילו האפנדים (או שמענו הרבה על „אפנדים“, שנהגו לבעל-אחווה מרושעים) חששו מן הקידמה היהודית. ועל כן הסיתו את הערבים, שהתנפלו עלינו כפראי-מידבר כדי לרצחנו נפש.

לא לקחנו דבר בכזה. קנינו את הכד בי כסף טוב, במחיר מופקע. כי אנשי-שדות אנחנו. נו, אינו ראו אותנו הערבים כפי שאנו כאמת, היה שורר השנוי הנצח.

באה מלחמת-חש"ת. אנחנו היינו המותקפים. במהלך המלחמה נעלמו רוב הערבים מן השטחים שכבשנו. ואחרי המלחמה לא הנחנו להם לחזור. הייתי חייל ב„שועלי שמשון“ (או עוד לא קראנו לזה „סיירת“). והשתתפתי במיבצעים רבים שמטרתם המוצהרת היתה לסלק את הערבים מהכפרים, שנעלמו לאחר מכן מעל פני האדמה. אבל הרי לא רצינו במלחמה זו. ומנהיגי ערב אמרו להם לברוח. הם קיוו לחזור אחרי השמדתנו. ומלחמה היא מלחמה.

הושבנו מאות אלפי פליטים יהודיים, ניצולי השואה, בשטחים שהיו לפתע ריקים, ובערים ששינו כן-לילה את צביון. עכשיו דבר אין להכיר, על המישלש יושבת עיר, טאראם טאראם טאראם.

המצפון היה שקט. היינו בסדר. אולי צייץ קול דקיק של ספק בתחתית תת-הכרתנו. אולם הקול נבלע בה-מולת היצירה הלאומית הגדולה.

עד שהחליט מי שהחליט („מי נתן את ההוראה?“) לעשות את המעשה בפיתחת-רפיה.

טבנקין, גלילי

וקצין בכיר מאוד

המעשה בפיתחת-רפיה היה פשוט, גס, ברוטאלי. הוא נעשה בסתר, אך תוך כמה ימים הפכנו כולנו לעדיו.

חילי-הפרשים של ארצות-הברית ירד על הכפר בהסתר תערות מרהיבות-עין, הדגל מתנופף ברוח, החוצצורה חשלה-הבת את הדם, החרבות שלופות ונוצצות בשמש... לא, זה היה שם. לא אצלנו.

צה"ל הקיף את יישובי הבדווים. הוא סתם את היבואות. שכמה מהן נחפרו בעזרת המימשל הצבאי עצמו. הוא השמיד את המטעים, שאחדים מהם ניסעו בעזרת מדריכים ישראלים. הבדווים, גברים נשים וטף, הועמדו תוך דקות על המשאות והושלכו הרחק מן המקום. בלב הנוף הריק.

דובר על ביטחון. אולם טעמי-הביטחון לא עמדו ב"מיבוח הניתוח הרציני. הדבר נעשה כדי לפנות שטח להתנחלות (עכשיו כבר אין מדברים על „התיישבות“) של יהודים, שלפחות חלק מהם אינם אלא רודס-יבצע ומשתמטים ממס בגליל-לב.

פשוט, ברור, גם: נישור אוכלוסייה ערבית כדי לפנות מקום להתנחלות יהודית — בימי שוקם, באכזריות, ללא תמורה, רק אחרי שקמה השערוריה, הוחלט „הפצות“, ו„לשקם“ — במקום אחר.

זה היה ההלם הראשון.

יתכן שהיה נשאר הלם חולף, ונדחק לתת-ההכרה, לולא ההלם השני. הגורלי.

כאשר נודע הדבר, לא אצה הממשלה לתקן את הי מעוות. להחזיר את המנושלים למקומם, להתנצל ולבקש סליחה. הן מן הבדווים, הן מן הציבור הישראלי, שבשמו נעשה הדבר.

היפוך, הממשלה הסתייגה בשפה רפה מן ה„חריגים“ (הפרטים הברוטאליים ביותר של הביצוע). אך הצדיקה בהחלט את המעשה עצמו. מדבריהם של דוברי הממשלה נסתבר שבעיניהם אין זו אלא המשך ישיר ומובן-מאליו של מיספול ההתיישבות הציננית, מאז ועד היום.

בראש הדוברים עמד ישראל גלילי, איש הקיבוץ המאוחד. חבר קיבוץ נען עד היום. שצריך לדעת מה טיבו של מיספול ההתיישבות. ואם כי לא היה עדי-ראייה לראשית, הרי היה תלמידו וחסידי של אחד מאבירי-אבות ההתיישבות, יצחק טבנקין.

וכאן מתחילות השאלות.

טבנקין הוקן — האם לא היה בימיו האחרונים ראשון גביאי התנועה למען ארץ-ישראל השלמה? ואם גלילי, ממשיכו, מצהיר כי מעשה פיתחת-רפיה הוא המשך מיספול ההתיישבות — מה זה מלמד על אותו מיספול מראשיתו? ואם הוא אומר שזכותנו לתל-אביב אינה עולה על זכותנו לצוה, עיר ערבית טהורה. עיר קיימת, שכל בתיה ואדמותיה שייכים לערבים חיים — מה זה מלמד? פתאום, במכה אחת, פורץ סידון של שאלות מדב רבים וטובים — כמו סידון של קיטור שהיה כדור בסירי-החץ.

ואין זה מיקרה שהוא פורץ תחילה מלב חברי-הקיי-בוצים. גם אין זו צביעות מצד צעירים עובדי-אדמה, היושבים על קרקע שהיתה פעם ערבית. דווקא בשל כך היו הספקות הבלתי-מודעים חזקים יותר בליבם. קרובים יותר לפני השטח — והם התפרצו הווצה בעוצמה רבה מאשר אצל בני העיר, אשר קמה על הדיונות הריקות שמצפון ליפן. השאלות צובאות על הדלת, מטרידות, תובעות מענה.

מייבשי הביצות: כמה אדמות היו ריקות מאדם?

אני מאמין שיש דרך שישית, דרך ללא שקר וללא ייאוש.

עלינו ללמוד מה קרה בארץ. לסלק את הקשרים המוסכמים, לחקור את האמת לפרטיות, לדעת מי ישב בארץ, ומה קרה לו.

אנחנו נגדה שבהימדתנו מעוול שנעשה לנו, עוול נורא ומזווע, באנו ועשינו עוול דעם אחר, שלא היה לו חלק בפשע ההוא.

את אשר היה — אין להשיב. אבל יש להכיר ולהכיר בו. ובמידה שנותרו ספחים של עוול שלא באו על תי-קונם — פליטים שנשארו עקורים אחרי ימי דור, עם שלא לחרותו הלאומית — שומה עלינו להביא לתיקון, ויש בידינו ובכוחנו להביא לתיקון.

בהכירנו בעוול, וגם בפיכות שגרמנו לכך, נגיע ליחס מאוזן יותר, בריא יותר.

נוצר בארץ מצב, שאין לשנותו מבלי לגרום לעוולות נוראים הרבה יותר.

וזוה המצב: שני עמים חיים בארץ זו. שני עמים חיים, המורכבים מבני-אדם, מנשים ויודים; שני עמים נושאי תרבויות ייחודיות, הזכאים לחופש לאומי ואישי.

הקו המשתמע מפרשת פיתחת-רפיה הוא פשע, מכיוון שהוא מוביל לשיעבוד, לנישול או לגירוש של העם הפלסטיני.

לא חשוב כלל אם זהו המשך של קו שהוביל מגדר דגניה עד לגדר רפיה, כפי שטוען גלילי, או זהו שקר גס. חשוב הוא מה אנחנו עושים מהיום והלאה? והצינוני הוא: להפסיק!

אם יקום היום מישהו ויאמר שיש לחסל את מדינת ישראל ואת היישוב העברי, לפני שהקמת היתה כרוכה בעוולות — הרי גם הוא מצדיק פשע. כי מי שחי היום בארץ, ילידי הארץ ובני העולים, בודאי לא היו שותפים לעוול זה. המדינה קיימת, האומה השתרשה בארץ — וכך יהיה.

גישו זה, ללא שקר וללא ייאוש, בוודאי אינה מושלמת מבחינת המוסר המופשט. קל יהיה להוכיח שאני מסתכך כאן באי-מוסריות, בתיאורטיות. לא אכחיש זאת. אני טוען בשם מוסר מעשי, מוסר הבא למנוע עוול היום ומי חר, ולאו דווקא לכנות את עוולות האתמול.

הבו לנו יי' ונפשי!

אני מאמין קטן:

ענייני-מוסר נחשבים בארץ לעיסוקם של „יי'נפשי“ (מין קלל שהשתמש בה נמצא מקלל את עצמו). ביצור עיסוקים ואנשי-מעשה, מוטי פרידמנים ומשה דיניים, בטוחים שאלה הם דברים בטלים.

נוכחנו לדעת שאין זה כך. ראינו זאת די-אחרונה באמריקה. אנחנו מתחילים לראות זאת בארץ.

שום אדם, שום חברה אינה יכולה לשגשג כשהיא מאבדת את ההרגשה שהיא בסדר, כשהיא חולה להיות „שלמה עם עצמה“. איני יודע עם הנורמות היסודיות של המוסר הן פרי התרבות, או מורשה של אבות קד-מונים, ואולי אינסטינקט ביולוגי שעבר אלינו מאבות אבותינו בעולם החיות — עובדה היא שכולנו חשים בנורמות אלה. כאשר אנו מתעלמים מהן לאורך ימים, אנו מתחילים לאבד את שלווה, את חדות חיינו, את ההרגשה שאנחנו „בסדר“.

החברה הישראלית התחילה לאבד הרגשה זו. הדבר ניכר בכל שטחי החיים. הספק בצידקת מעשינו בעבר הוא לדעת, אחד הסיבות העיקריות, אם כי הפחות מדי-דעות, לכך.

אז נכרח מן הספק. הכה נתמודד עימו — בני היסטוריה, בני עיוות נפשי, תוך נכונות לעמוד בהתייבבות מוסרית, לאומית ואישית. ואם הגדר של רפיה עוררה בנו נכונות זו — לפחות יש בה ברכה אחת.

האם היתה הארץ ריקה ושוממה, כאשר באנו אליה?

אנו עוברים במרחבי הגדה המערבית, והנה כל שעל אדמה מעובד, וכל מיטשח של כמה מטרים מרובעים, במורד של החר, הפך לטראסה ומנוצל עד תומו.

האם היה זה אחרת בראשית המאה? ה-אם רבב הערבי אז פחות באדמתו, ממנה הרי ציא את לחמו הדך?

לפני 81 שנה כתב עדי-ראייה, אחרי ביקור בארץ: „רגילים אנו להאמין בחו"ל, כי הערבים הם כולם פראי-מידבר, עם הדומה לחמור, ואינם רואים ואינם מבינים את הנעשה סביב להם... עלינו להיות זהירים בהנהגתנו עם עם נוכרי, שאנו באים לגור בתוכו מחדש, להתהלך איתו באהבה ובכבוד, ואין צריך לאמר בצדק ובמישפט. ומה עושים אחינו בארץ-ישראל? ההיפך ממש! עבדים היו בארץ גלותם, ופתאום הם מוצאים עצמם בתוך חירות בלי גבול, חירות פרוצה... והנה מתהלכים עם הערבים באיבה ואכזריות, מסיגים גבולם שלא בצדק, מכים אותם בחרפה בלי כל סיבה מספקת...“

כך כתב אהר-העם, במאמרו „אמת מארץ-ישראל“ בי-שנת 1891. מאמר שלא למדנו אותו בבית-הספר, שאף ילד ישראלי אחד אינו לומד על קיומו.

הספקות אינם חדשים לגמרי. הם מבצבצים פה ושם מבין הניירות הצהובים של העבר. הנה אלומת-אור חיוורת: מס נורדאו פורץ לחדרו של הרצל, כשנודע לו על קיומם של ערבים בארץ. וקורא: „לא ידעתי זאת! הרי עושים אנו עוול!“ ובמאי 1914 הציע ויקטור יעקובסון, נציג ציוני בארץ, לארתור רוסין, איש ה-התיישבות, שמשטחי-הקרקע החדשים אשר יירכשו על-ידי היהודים, יוקצה חלק מסוים לפלאחים הערביים. והכריחה כתש"ח — האם היתה כאמת מרצון חופשי, לפי פקודת המנהלים?

מדוע לא נמצא שום מיסמך על קריאה כזאת של המנהלים הערביים? מה היתה ההשפעה של זרועת דיר-יאסין על אוכלוסייה נחשלת ואחוזת-אימה? כמה כפרים רוקנו על-ידי פעולות מן הסוג שהשתתפתי בהן? הנה מגלה קצין בכיר בצה"ל, אחרי שסיים את שירותו, שאפילו בחיפה עודד בגוריון, על פי דרישת דיין, את בריחת האוכלוסייה למחרת הכיבוש! „שאלות, שאלות, שאלות...“

המליצות הישנות אינן עוררות עוד. יש צורך לחשוף את האמת, כמו שהיתה. מי היה בארץ, איך הוזה האוכ-לוסיה, אילו שיטות היו נקוטות.

האם כל עברנו הלאומי הוא פיתחת-רפיה, וקי ישר מתמשך ממושבי הכרון עד דיקנה? או שבאמת היה הכד אחרת?

פאראנויה

נגד סכיזופרניה

פליטניסטי צעיר ומריר, יעקוב רוטבליט, הת-חיל להמשיך את ישראל לארץ דמיונית בשם פא-ראנויה, לוחמת בארץ אייבת הקרויה סכיזופרניה. פאראנויה — גוף מדומה. אדם איבד את הקשר עם המציאות, חי לו בעולם דימויני משלו. האמנם זהו מצבנו? האם נגזר עלינו לחיות בסתירה

שאינו מנחה מוצא? האם עלינו לבחור בין שתי אפשרויות: לעשות שקר בנפשנו, כדרכו של גלילי, או לפקפק בעצם זכותנו להימצא בארץ זו, כדרכו של קינן?

הדרך הראשונה היא מסוכנת מאין כמות. היא עלולה להוביל לאותה מחלת-נפש קולקטיבית, הקרויה פא-ריוס — מחלת-אמוק, כסופה חורבן פנימי וחיצוני. היא עלולה להביא למפגעות לאומיות, להרס ריקמת חיינו, ובעיקר: לאובדן הדור הבא, שייצג שאלות וימאס ב-שקרים, כדרך עמיתו האמריקאי.

אך תוצאה חיובית אחת. לפחות, היתה לפרשה: הוכח שדעת-הקהל יכול להשיג פועל. להטיל את אחריותה על הממשלה. להכריח אותה לעשות לפחות משהו בכיוון הנכון.

מפלגות

על מה שומרות

המישמרות הצעירות?

היה זה שבוע רע למישמרות הצעירות למיניהן. במפלגת-העבודה הודח למעשה דויד שחם מתפקיד העורך האחראי לביטאון המפלגה, אות, על-ידי מינוי ועדת-קומיט סארים שתקבע לו מה לכתוב ומה לא (ראה הנדון). במפלגה הליברלית-העצמאית גינו ראי-

העם

האיש שלא

הלך לעזאזל

מוטי פרידמן אינו שער לעזאזל. כי התיש השער שנשלח לעזאזל הוא חף מפשע, והוא סובל בגלל חסאם של אחרים. כאשר הוכרז השבוע מוטי פרידמן ל- התפטר מתפקיד מנכ"ל נתיבי נפט, הוא סבל בגלל חטאיו שלו עצמו. הוא לא נשלח לעזאזל, אלא לעולם העסקים הפרטיים, בו יוכל לשגשג בעזרת כספו והכשרונות שתוארו בדו"ח-היותקו. יצר הקיום העצמי. אולם אותם ש- הכריחו את פרידמן להתפטר, יעדו לו את תפקיד התיש האגדתי. כאשר קבע הריב בוועדת ויתקון שיש

מוטי פרידמן (ימין) ופינחס ספיר (1968) • מוטי הלך, השיטה נשארת

שי המפלגה בפרהסיה גילוי-דעת של צעירה, שהתנגדו לסיפוח רצועת-עזה ו- להתנחלות בפיתח-תרפיה. במפ"ם גינוי הצעירים הוא מצביק-בע. נישואין אזרחיים ופלסטיניים. התור- פעה עצמה היא מעניינת, מפני שהיא קיימת בכל מפלגות המרכז. במפלגת-ה- עבודה, במפ"ם, בל"ע, ואולי גם במפ"ם- לגות האחרות, קבוצות-העסקנים הקרוי- בות יותר לדור הצעיר שוללות את מדי- ניות הממשלה, בעוד ההנהגה הקשישה שותפה לה.

המישמרת הצעירה של מיפלגת-העבודה הרגיזה את גולדה לא פעם כאשר דגלה בהפרדת הדת מן המדינה, בהנהגת ניר שואין אזרחיים לכל, בהכרה ביישות ה- פלסטינית.

המישמרת הצעירה של מפ"ם מנהלת תעמולה בעד נישואין אזרחיים, והתייצ- בה מאחורי מחאת חברי-הקיבוצים בדורם נגד מעשי פיתח-תרפיה.

צעיר לע נקטו בקו דומה. השאלה היא: אם עס- קנים צעירים אלה דוגלים בדעות ה- (המשך בעמוד 18)

• בהנחת אבן-הפינה למכון הנפט.

ספורט טוטו

200 אלף ל"י
(כולל העברה)
עלה השבוע
מינימום פרס ראשון
במחזור 33 שיתקיים
ב-5.72 (במקום 29.472)
מינימום פרסים
400 אלף ל"י
(כולל העברה)
טופסי מחזור 33
בתוקף ל-5.72

עשה לך מנהג קבוע - מלא טוטו כל שבוע!

התיאטרון הקטן מציג:

דליה פרידלנדר (הבימה) זאב רווח והקאמרי

בוטיק השקרים

כתב וביים: יואל זילברג
עפ"י י. יולטר

תל-אביב, בית-ארלוזורוב,
יום ד' 3/5 ב-8.30.
ראשון-יצחק, תפארת,
יום ה' 4/5 ב-8.30.
גבעתיים, הדר,
יום ו' 5/5 ב-9.00.
ירושלים, מיצל,
מוצ"ש 6/5 ב-9.00.
תל-אביב, בית-ארלוזורוב,
יום א' 7/5 ב-8.30.
תל-אביב, בית-ארלוזורוב,
יום ב' 8/5 ב-8.30.
לוד, אורלי,
יום ג' 9/5 ב-8.30.
כרטיסים: תל-אביב, "לאן",
"רוקוקו" וביתר המשרדים,
ירושלים:
"כהנא" ו-"לאן-הערב",
הפצה ראשית:
"לאן", טלפון 231655

מפיק: יצחק בן-ישי (סניטון) 70 244044

אולפן גרג (כריקמא)
פוחח ב-14.572 קורס ל-
קצרות
עברית ו/או אנגלית
הצלחת מובטחת! פרטים:
ת"א: גורדון 5, טל. 236209
או "ידעפון", טל. 252425

לחיפאים

סניף חיפה מחדש בימים
אלה את פעילותו. כל החב-
רים והאוהדים המעוניינים
להצטרף, מתבקשים להתקשר
טלפונית בין השעות
7.00-10.00 בערב.

בימים א', ד', טלפון מס' 234210.
או בימים ב', ג', ה', טלפון מס' 251787.
או בכתב לת.ד 1152, חיפה.

העולם הזה, שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל-אביב, רחוב קרליבך 12, טלפון 260134, תאריך 136 • מען מברקי: עולמפרס • הדפוס: החדש בע"מ, ת"א, רח' בראבנדור • הפצה: גד בע"מ • גלוטות: צינקוגרפיה כספי בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

בדירתה של רובינא. כשהרימה את השפופרת, שמעה קול גב' רי, שאמר לה: "שרמוטה, בר אי לישון אתה?" חנה הודעה עזה. למחרת סיפרה לירידיה ב' הבימה: איזה מין חינוך יש צל בחור בשעה שתיים בלילה לאילנה, ואמר בטלפון: "שרמוטה, בואי לישון אצלי." שא' לו אותה: "איך את יודעת ש' התכוון לאילנה?" חנה ענתה: "הוא הלא אמר שרמוטה, וה' מילה הזאת באה מהמילה שא' רם. אז בטח שהוא התכוון ל' אילנה."

■ בקומניקאט המודפס ש' נוהגת הרוזנת **כריסטינה פאולוביץ'** לשלוח לירידיה ב' ישראל מדי חודש, כדי לחסוך לעצמה כתיבת מכתבים פרי טיפוס, היא מדווחת להם על ב' לוייה האחרונים ועל תוכניה תיה הקרובות. במהדורה האחרונה של הקומניקאט שהגיעה ארצה, מספרת הרוזנת על ב' לוי באיים הקאריביים שם השי' תתפה בדייג תתימימי בעירום. יחד עם דיווח זה שלחה תוכ' נית מפורטת של מסעותיה ב' אביב ובקיץ של שנת 1972. כי' שהיא מצרפת את הכתובת בה תשהה בכל ארץ. לישראל, מסי' תבר, תגיע הרוזנת ב'2 ביולי, אחרי מסע בנסאל, אפגניסטאן, איראן ולבנון, ותשהה יומיים בלבד במלון שרתון.

■ ראש עיריית ת"א יהו' **שע' רבינוביץ'**, וראש עיריית רמת-גן, ד"ר **ישראל פלד**, היו בין האורחים בחגיגה ש' נערכה בבית רות כ"ץ, לרגל הולדת נכדיה. בתה וכלתה של הגברת כ"ץ — **שרי פלדמן**, הנשואה ל**ירח פלדמן** מפרחי כ"ץ ורומה כ"ץ, שהיא רופאת ילדים, ילדו בנות באותו שבוע ובאותו בית-חולים. שתי המש' פחות גם מתגוררות בבית אחד.

אילנה רובינא ושמואל'ק קראוס

נמגשו השבוע שוב, אחרי פגישתם בפסטיבל הזמר בבנייני האומה ביום העצמאות. הפעם נערכה הפגישה במועדון הלילה שחק אותה שנפתח ברחוב אגריפס בירושלים, במקום שהיה פעם מועדון חי' מורים. המועדון נמצא בבעלותו של צדוק קראוס, אחיו של המל' חין, שאף הוא חידש ימיו כאחיו, ואחרי ששוחרר מהכלא, מתמסר לניהול המועדון, אילנה הגיעה למקום בנפה, נישקה את שמואל'ק ואת גיוזי להצלחתם ובילתה עם אנשי הבוהמה שבאו בהמוניהם.

רמה האינטלקטואלית של ה' הטרדות, אבל הקול הבחיר לה מייד: "ראיתי אותך מסתובבת עירומה בביתך, או אולי אני יכול לבוא לקבל את העיתון?"

■ אחד הסיפורים שמספרים על השחקנית **חנה רובינא**, שבא להעיד על תמימותה ה' רבה, מתייחס לתקופה שבה גרה בתה אילנה אצל. בשעה שתיים בלילה צילצל הטלפון

ישנה בבית-זונות ועוד שילמה בעד התענוג.

■ מהטרדות טלפוניות סור בלח' גם המבכרת האמנותית של היומן הארץ, **הדה כ"ץ**. הדה, הרגילה כבר לגסו' יות המושמעות לה בטלפון. הופתעה, לדבריה, כאשר באחד הימים פנה אליה קול אלמוני: "אולי יש לך גליון מעריב מיום שישי?" תחילה לא הי' בינה הדה מה פשר עליית ה'

■ עתה, עם מלאת 30 ל' פטירתו של יו"ר הכנסת, **ראד' בן ברק**, אפשר לספר על מצב מבין מאוד ממנו נחלצו עורכי ידיעות אחרונות, בעק' בות פטירתו של ברק. שבוע לפני המוות, הכינה כתבת הע' תון, **סילבי קשת**, את אחת מרשימותיה הארסיות. שהוק' דשה במקרה לברק. מאחר ש' הרשימה היתה צריכה להתפרס' סם ערב חג הפסח, החליט ראש מערכת ידיעות אחרונות, **רב יודקובסקי**, שהוא גם הצנ' זור הפנימי של העתון, לעכב את פרסום הרשימה. "לא רצוי' תי לקלל לברק את החג," סיפר לאחר מכן. ברק נפטר יומיים אחרי המועד המתוכנן של פרסום הרשימה. "לוא הי' תה הרשימה מתפרסמת," סיפרה סילבי בשמץ של צער. "היו מאשימים אותי באחריות ל' מותו."

■ זכרונות יותר רחוקים היו לעתונאית רות **בונדי**, אשתו של **רפא' בשן**. ב' מאמר שפירסמה בדבר הש' בוע, העלתה זכרונות מתקופת ביקורה בבלגיה אחרי מלחמת העולם השנייה. בעת שביקרה בעיר גנט חיפשה רות אחרי מלון, פנתה לשתי נשים ש' ישבו בבית-קפה וביקשה מהן להמליץ על בית מלון זול ונקי. הם קפצו מיד לשרתה והציעו לה חדר. היא נדהמה למראה פאר החדר לעומת המחיר ש' שילמה. אבל בלילה העירו אר' תה רעשים מוזרים. כשיצאה למסדרון הבחינה באחת הנ' שים שהמליצו בפניה על המ' לון כשהיא מגישה, עירומה לחלוטין, בקבוק משקה אדון, געדר לבוש אף הוא. שעמד ב' פתח חדר סמוך. רק למחרת תפסה העתונאית הישראלית: "הייתי הבחורה הראשונה ש'

■ המתרחות בכנסת לקראת בחירת מועמד מפלגת-העבודה לכהונת יו"ר הכנסת הגיעה ל' שיאה במיזנון, כאשר קמו חברי המפלגה כדי לעלות ליש' בת הסעה. **יצחק נבון** ו- **ישראל ישעיהו** חייכו חיוך מאולץ קצת, כאשר אמר אחד מחברי-הכנסת מהאופוזיציה ל' עמיתיו מהעבודה: "מה אתם עולים? הרי אתם אשכנזים! מדוע אתם מתערבים בעניין פנימי של הספרדים?"

■ ההערה הזכירה לאחד מוותיקי מפא"י שהשר המנוח **בכור שיטרי** נשאל בימי הפרשה הגדולה באסיפת-עם מה העניין בין **דויד בן-גור' יון** ו**פירנחס לבון**. השים שיטרי: "זה לא נוגע לנו. זה עניין של האשכנזים!"

■ באותו יום סקר **יגאל אלון** בכנסת את פעולות מיש' רד החינוך והתרבות. תוך כדי קריאת הדברים מהכתב-התי' חלקה לשנו, והוא אמר: "מסי' רת החינוך הממלכתי היא ל' הש' ת את החינוך היסודי במדינה בערכי תרבות ישי' ראל." רק כשסיים את המיש' פט נזכר לדעת שמשוה אינו בסדר, תיקן את עצמו: "המ' טרה היא לה ש' ת..."

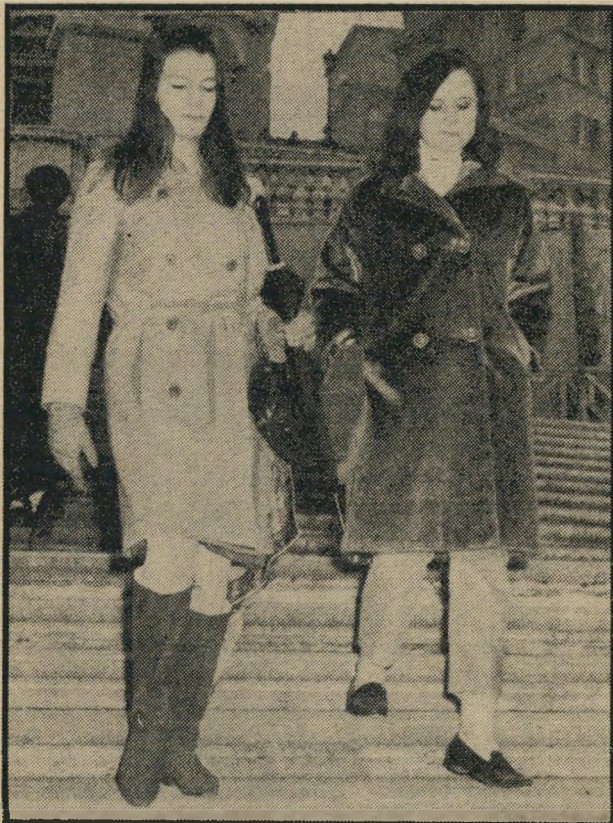
■ באחת משיבות מליאת הכנסת התכונן **שמואל מיי' קרניס** לנאום, וכדי לקצר את הדרך ישב במקום הפנוי הקרוב ביותר לדוכן-הנאומים. כשחזר בעל המקום, ח"כ **מנחם בגין**, הודדו מיקונים לקום. אמר לו בגין: "אפ' ל' מקי' עוד לא הגיעה למקום של חרות..."

■ מסתבר כי **אלכסנדר פן** סבל זמן רב מאוד ממחלת הסכרת, שגרמה לבסוף לקטי' עת רגליו. כשחי פן עם **חנה רובינא**, בשנת 1933, רצה ל' הצטרף להסדרות. אולם הוא לא נתקבל, כי בגלל הסכרת סירבה קופת-חולים לקבלו ל' שירותיה. בימים ההם, לא הי' תה עדיין בקופת-חולים נוהל של הגבלת חברות.

■ אגב, בין האישים הקומר ניסטים, שהלכו לאחרונה ל' עולמם, לא שררה ידידות רבה. כשתפס **משה סנה** את מקומו של שמואל מיקונים בראש רשימת מקי' לכנסת הנוכחית, כתב פן למיקונים: "האיש ש' בא יומי, עוד יבוא יומי!"

■ במה עסק שר המשפטים **יעקב שמשון שפירא**, אחד המעורבים בפרשת נתיבי נפט, כאשר זו הגיעה לאחר משיאה עם התפטרותו של **מוטי פרידמן** ביום השישי האחרון? שפירא התרוצץ בחגיגות הספרים של תל-אביב, כשהוא מנסה, לשוא, למצוא עותק מ' ספרו האחרון של **אלכסנדר סנדז'ניץ**, אוגוסט 1914, ברוסית.

■ ראש הממשלה, **גולדה מאיר**, שוב לא התאפקה מל' העניק השבוע מחמאה עקיפה להעולם הזה. היה זה בעת ה' דיון בלשכת מפלגת העבודה על פירסום מאמרו של עורך שבועון המפלגה אות, **דויד שחם**, בו תבע פיטוריו של קצין בכיר מאוד. בעת הויכוח, אמרה גולדה, בין השאר: "יש עתונים שיש בהם הרבה יותר סנסציות, ויש שבועון שאמר רים שהוא יותר מעניין, ואני לא קוראת אותו!"

ריטה היוורת ובנותיה

החוליבודית של שנות ה-40 וה-50, שלאחרונה מלאו לה 53 שנים, יש שתי בנות, אחיות כל אחת בעולם אחר. בתה האחת, יסמין (משמאל) שנולדה לה מנשואיה לנסיך עלי חאן לפני 23 שנים, היא

יורשת מיליונים וחיה חיי מותרות מאז נפטר אביה בתאונת מכו' נית ב-1960. בתה השנייה של ריטה, רבקה, שנולדה לה מנשואיה לאורסון וולס לפני 28 שנים, היא היפית עניה, הנשואה לצעיר פרי מודה, וחיה עימו על קיצצת סעד. לדבריה של רבקה, אין הוריה המפורסמים מתעניינים בה, שכחו בכלל על קיומה.

דיון נגד סמל השוואה בהפגנה
"האחד במאי" — חי"

מדרווח כתב "העולם הזה" כי
תנאי הכרחיים:

הפגנת האחד במאי התחילה בקול
תרועה רמה — וגוועה איטית לקול
ענות חלושה של אינטרנאציונל-התקווה
שיר השלום.

ראשונים יצאו נערי השומר-הצעיר,
נשפכים, כ-250 במיספר, מתוך שדרות
קרניימת לתוך דיונוף ההומה מכוניות
עדיין בקריאות קצובות אחד במאי חי,
צעדו כחוליה-החולצות נושאים כלות
מענייני השעה: "מוטי פרידמן, צבי דיני-
שטיין לבית-סוהר!", "ישחרר גיורא ניר-
מן!"

אך מובן שזהו מצב זמני. במקום או
במאחר, הוא מוכרח להתפוצץ.

1 במאי

האינטרנאציונל, התקווה

ושיר השלום

היה זה חג של שמורות-טבע. שמורה
אחת צעדה, השניה ירבה במקום.
מיפלגות הימין פירסמו נגד החג כרוז
זים שהועתקו מילולית מכרוזים רביזיוני-

אנשי שי"ח בהפגנה
— כולנו פנתרים!"

שוטרים פינו את התנועה לרחובות
צדיים. וכמה עשרות מהם נעו לאורך
ציר ההפגנה, מצויידים במכשירי-אלחוט.
איציק לאור, מפעילי שי"ח הצעירים,
הזעיק את חבריו. נעור ברמקול נייד
ובקומתו האינסופית, קרא להם לצאת
מן השדרה ולתפוס מקום בעקבות אנשי
השומר-הצעיר.
הקריאה הפעם: "אנו לא נחמדים —
כולנו פנתרים!"

יבוא שר עמדים. כ-300 צעירים
מגודל-שיער נדבקו לגוש הצועד. בתוך
בליל קריאותיהם שלטו רי"שים ולמ"דים.
על טהרת הייבוא האנגלו-סכסי.
ברית-השמאל הגיחה במין עצי שדר-
רות קרן-קיימת מלווה באוהדים — כי
מאה איש כולם יחד.

את היציאה לרחוב דיונוף סגרה
מק"י, צועדת בגוש אחד למרות ההסכם
על אופייה הלא מפלגתי של ההפגנה.
למעלה מ-300 איש. בראש צעדו זה
לצד זה, בשירת אינטרנאציונל שקטה,
שמואל מיקוניס ואסתר וילנסקה, אנשי
המיעוט (ראה לעיל) ואנשי הרוב. האחד
במאי השכין ליום אחד שלום אפילו
במק"י. שאר אנשי המיעוט צעדו מחוץ
לגוש מפלגתם, בתוך השורות, כמחאה
על הכיתותיות של אנשי הרוב שהעדיפו
לצעוד ביחד, כדי להפגין את הסתייגות
מק"י מסיסמאות שי"ח.

מאות הצופים שעל המידרכות בדינו-
גוף השקיפו בצועדים במבט אחד. מפעם
לפעם משך אחד הצועדים משהו מן
הצופים לזרם המפגין.

ליד כסית עמדה חבורה של כחמישה
(המשך בעמוד 26)

(המשך מעמוד 16)

סותרות את מדיניות הממשלה ואת מדי-
ניות מפלגותיהם שלהם — מדוע הם
נשארים באותן מפלגות?

העסקנים הקשישים לועגים בגלוי ל-
יריביהם הצעירים, מאשימים אותם ב-
קארייריזם ציני. לדעתם, רוצים הצעירים
ליהנות משני העולמות בעת ובעונה אחת
— להטיף לרעיונות העולם הזה כדי לזר-
כות בפופולריות בקרב הנוער, וליהנות
מן ההנאות החומריות של העולם הזה ה-
כרוכות בהשתייכות למפלגות המימסד.

הצעירים עצמם טוענים, בדרך כלל, ש-
הם, פועלים מבפנים, כדי לשנות את קו
המימסד. אולם זוהי טענה מפוקפקת. ש-

ימני ושמאלי מתווכחים בשווייץ בהפגנה
— אנו לא נחמדים —

לטה, ואיראפטר להכריח אותו.
במיקרה כזה יישאר מיקוניס עם
השם מק"י ועם המקום בכנסת, יוכל ל-
התייצב מחדש לבחירות בשם מק"י, ואף
לקבל את המימון הממלכתי לבחירות.

תואר ריק. ברור שהרוב לא היה
מוכן לכך, לפחות עכשיו. כל עוד לא
קבעה מפ"ם שהיא מוכנה לקבלו. החל-
סה כזאת תוכל להתבצע רק אחרי ועידת-
מפ"ם, בסוף השנה.

לכן הושאר מיקוניס על כנו, אך תפ-
קידו רוקן מכל תוכן. יריבו ראול טייטל-
באום נתמנה ליו"ר הוועד המרכזי, וירי-
בו יאיר צבן יתמנה לתפקיד חדש. מזכיר
הוועד המרכזי, תפקיד זה מקביל, כמובן,
לתפקיד המזכ"ל, שהפך לתואר ריק.

מיקוניס עצמו לא התרגש מכל העניין.
הוא ידע שהרוב במפלגה הוא נגדו, והוא
החליט פשוט להתעלם ממנו, לבטא ב-
כנסת את דעותיו בלי קשר להחלטות
הרוב, ולפעול בכל עניין על דעת עצמו.

הרי תוך פעולה זו, הם מבצרים את ה-
מיפלגות הקיימות, מחזקות את הגופים
המבצעים מדיניות שהם מתנגדים לה ב-
תוקף, ורוכשים עבורם קולות בימי ה-
בחירות.

המזכיר

לא יזכיר

הכל קרה כפי שהיה צפוי מראש. אחרי
שהרוב במק"י הדית את כל שותפיו של
שמואל מיקוניס, מלבד אסתר וילנסקה,
מן הוועד המרכזי — נבחר מיקוניס עצ-
מו פה אחד למזכיר הכללי.

כך נוצר מצב מיוחד במינו בעולם ה-
קומוניסטי: נבחר מזכיר כללי אחרי ש-
כל נאמניו וחבריו-לדעה סולקו זה עתה.

בעד מק"י. לכאורה נראה הדבר כי
פשרה, אם כי מוזרה. אך לא היתה זאת
פשרה כלל.

מיקוניס ווילנסקה בראש מפגיני מק"י
המפריד עלה על המשותף

„העסק הביש“ משנת 1954 חזר על עצמו בפיתחת רפיח:

"אות" הקלון

ט יבנם של עסקיביש הוא שהם אינם ממהרים למות.

כמה שאין אצים לסתום עליהם את הגולל, לומר עליהם קדיש, ולקברם עמוק עמוק באדמה, הם חוזרים וצצים מחדש, מטילים את אימתם כרוחות רפאים. כך קרה לעסק הביש הראשון, זה של שנת 1954. מהרגע הראשון ניסו לקברו ולהעלימו מעיני אזרחי ישראל. מסך

כבד של איפול וטישטוש הוטל על פרישת רשת הריגול הישראלית במצריים, שנלכדה בגלל הוראה מטופשת למעשה פרובוקציה ילדותית. אולם ככל שניסו להסתירה ולהעלימה יותר, כך שבה פרשת העסק הביש הראשון וקמה לתחייה בדיריות של אחת לכמה שנים, שככלל פעם היא מסעירה את דעת הקהל מחדש. גם עתה, 18 שנה אחרי התרחשותה,

למרות שכל גיבורי הפרשה שנותרו בחיים כבר נמצאים בישראל, טרם הוסרו כל מיגבלות הפירסום סביב עסק הביש נוסף זה, ורק פירסומים בחוץ-לארץ מביאים לידיעת אזרחי ישראל את הי פרטים החסרים להם להשלמת התמונה. גורל דומה עולה גם בחלקו של עסק הביש מספר 2 — פרשת פיתחת רפיח של 1972, שמבחינה מהותית — אם לא

המותקרי
דוד שחם, פירסומאי לשעבר, שנשט את עסקי הפירסום והפך עורך שבועון מפלגת העבודה „אות“, שימש כנושא התקפה של משה דיין וגולדה.

מעשית — מזכירה באופן מפתיע את עסק הביש של 1954. כל נסיונות ההשתקפה, ההעלמה, החיפוי והטישטוש, עולים בחוהו. הפרשה מסרבת להיקבר והיא צצה ועולה מחדש ומסעירה את דעת הציבור.

מה הרגזי

את דיין?

ר וח הרפאים של העסק ביש מספר 2, אותו ניסו לקבור בחסות הצנזורה בחדרי חדרים, הופיעה בסוף השבוע שעבר בישיבת לשכת מפלגת העבודה. היה זה כאשר שר-הבטחון משה דיין, תבע לערוך דיון על מאמר שכתב דוד שחם, עורך שבועון מפלגת העבודה אות, בנושא פיתחת רפיח.

בהריפות בלתי רגילה אפילו לגביו, בי מילים קשות, בטון רוגז ובתקיפות, הסי תער דיין על שחם ועל אלה שתמכו בנכוחו להביע את דעתו בנושא שנוי במחלוקת זה, מעל דפי עתון המפלגה. מה עורר את חמתו של דיין והרגזי אותו כל כך?

כתב שחם במאמרו התתום באות: מה בעצם קרה בפיתחת רפיח? נניח, דרך משל, שליד חופי ארץ אחת ישנו אי, מותר להניח שבתיקי מפקדת הצבא של אותה ארץ מונחת תוכנית לכיבוש של אותו אי, לא משום שיש כוונה לעשות כך, פשוט, כדרך שאומרים, לכל מקרה שלא יבוא... ונניח עכ"ש, שיו, שמפקד בצבאה של אותה ארץ — בלי שקיבל הוראה מראש ממשלתו, משר צבאה, או מכל גורם מוסמך אחר בממשלה של אותה ארץ — שולף בוקר אחד את התוכנית מן המגירה ומצווה על פיקודיו לבצעה.

מה משתמע מתוך דימוי זה שהעלה שחם? משתמע ממנו כי מה שנעשה בפיתחת רפיח, דומה למה שהתרחש בי משלו: שמפקד בכיר שלף תוכנית ש"הוכנה לעת מצוא, וללא כל הוראה מ"הממונים עליו או ללא ידיעת הרשות האזרחית, פקד לבצעה. ואחרי שנמצא אשם בכך נותר ללא עונש.

כתוצאה מכך העלה שחם כמה שאלות המטרידות אותו:

- האם נויפה בלבד שניתנה לקצין הבכיר שפקד על ביצוע הגידור בפיתחת רפיח, שתוך כדי ביצועו נעשו מעשים חריגים, היא עונש ההולם את העביר?
- רה של הפעלת תוכנית מבצעית כידי קציר בכיר — בכיר מאוד! — בלא אי שור הרשויות הממונות על כך?
- „מדוע אסור לפרסם את שמו של הקצין הבכיר מאוד שקיבל את הנזיפה“?
- „כיצד ייתכן שבתחומי של משרד הבטחון יתרחשו דברים ששרי-הבטחון לא ידע עליהם?“

אלוף-פיקוד, דיין וראשי צה"ל

שרי-הבטחון משה דיין בעת ביקור בתעלת סואץ, ליד אלוף פיקוד הדרום, האלוף אריאל שרון, הרמטכ"ל שפרש חיים בר-לב

והרמטכ"ל הנוכחי, דוד אלעזר. כל הארבעה לובשים אפודות מגן משוריינות. בעקבות פרשת פיתחת רפיח, נתן דיין גיבוי מלא לקציני צה"ל הבכירים שנמצאו אשמים בנקיטת אמצעים חריגים ללא הוראה או ידיעה של הרשות האזרחית.

מרגרט הראל חזרה למקומות שנתנו השראה לשי

משוררת מופשטת

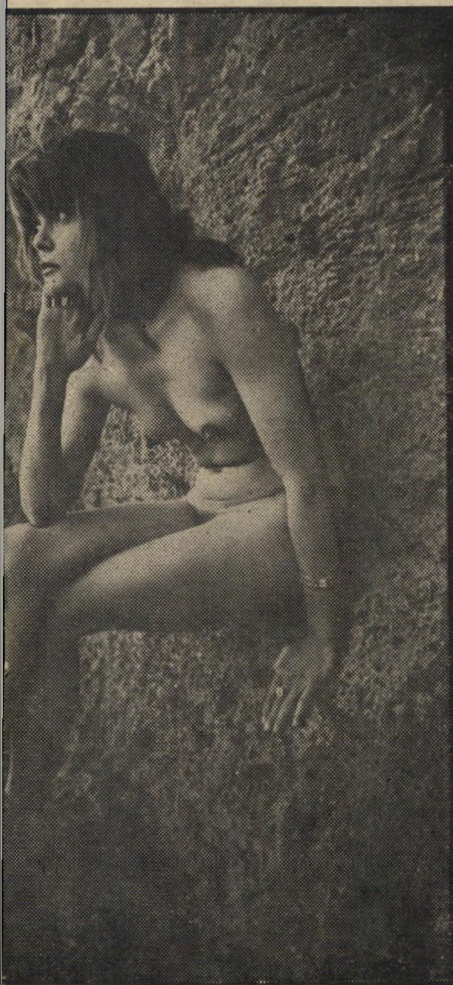
מרגרט הראל

תו זמן על ברכיה של בחורה אחרת. הוא לא היה אפילו יהודי.
מרגרט הראל הגיעה רק לפני חודשיים ארצה — "על-מנת להתאהב שוב במו" לדת — כי כימעט וכבר שכחתי ממנה" — אבל גם כאן היא כבר הספיקה הרבה. בעיקר — לכבוש את דיונגוף.
הגינג'ית הדקיקה (צבע אורגניל — שחור) הגיעה לישראל בפעם הראשונה

בצה"ל היא קיפלה מיצנחים, בפא"ריס היא כתבה שירים. היא היתה קיבוניקית, ולמדה בסורבון בפאריס. אבל הכי מעניין היה בארצות-הברית, שם היא התחתנה עם מישוה, בלי לדעת בכ"ל, כשהיתה בטרופ D.O.L.
"זה היה לפני שבע שנים", היא מס' פרת. "נסעתי לארצות-הברית. אז רק התחילה שם האופנה של ה.D.O.L. במסיבה

כפחז על התהום
נופל הצל

נתיים התגרשתי. כמה זמן אפשר להישאר נשוי אה בארצות-הברית? למרות הנישואין, היא לא חושבת של.D.O.L.

אנו עומדים על שפת האגם
צפרים צפות בינות לילה
ואור

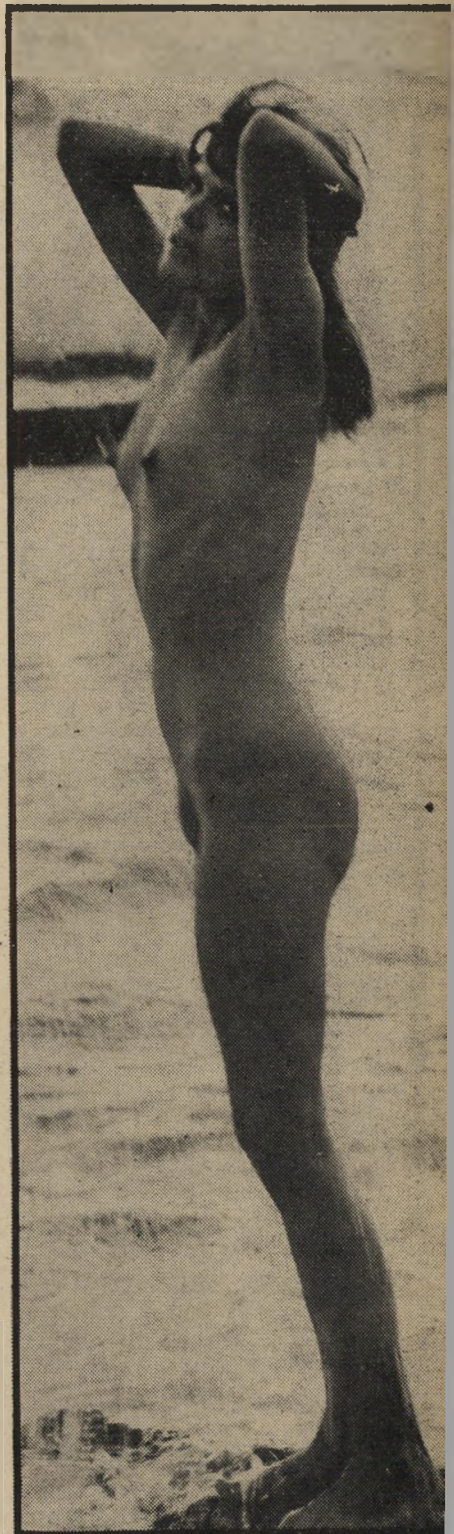
ורמי הצויר נושאים אותנו

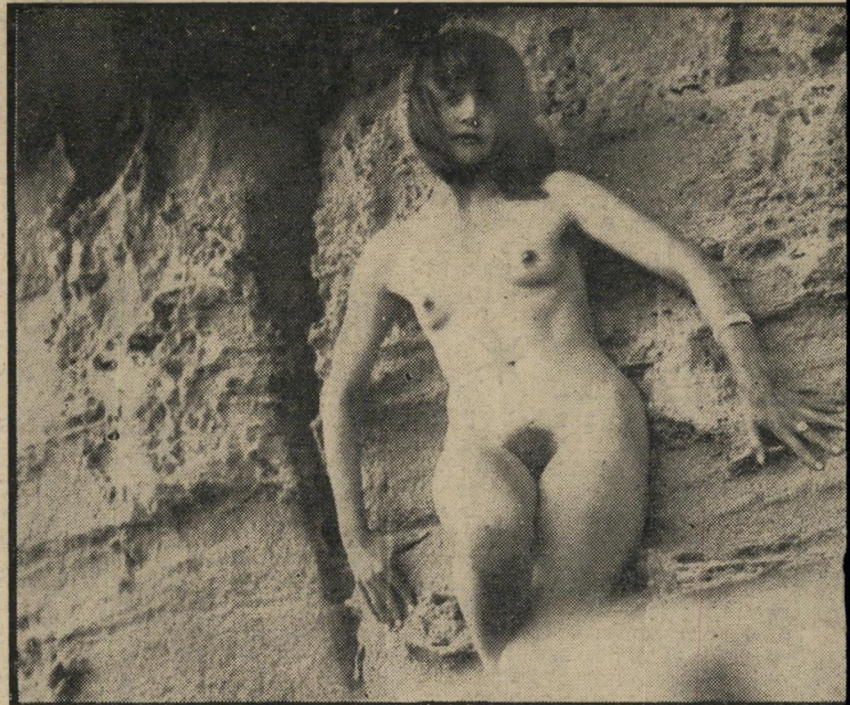
יום אחד — דקרו
הארבות הגבוהות
השמים מעל
עד זוכ דם.

עם הוריה מפולין, הועברה לקיבוץ עמיר. שם עסקה מרגרט, המדברת עד היום במיבטא פולני בולט, בטיפול בילי דים. "אבל גיליתי מהר שזה לא בשבילי. לי, באמת שזה לא בשבילי. אני אחת בשביל לגדל ילדים? אולי פעם כשאתן חתן — לא בעזרת D.O.L. כן, בטח שבי

אחת הזמינו אותי פעם ראשונה לקחת את הכדור הקטן והנחמד הזה. הייתי ב"טרופ יומיים. כשהתעוררתי גיליתי על הר אצבע טבעת. שאלתי מה זה? מי מחלק כאן מתנות? אמרו לי אף אחד. את סתם נשואה. שאלתי עם מי. הצביעו לי על בחור שבקושי היכרתי אותו שישב אר

הנה האוקינוס מתהפך בצלפי לזיתנים
מתנפצים כפלדה...
הנה בא השרב ואחו
בגופי...

פל מאורות נחשים מתפתלים בנשקה.

אחרי שהתיאשה מטיפול בילדים, עזבה את קיבוץ עמיר ונסעה לשנתיים לאירופה. "באירופה למדתי בסורבון. צרפתית וספרות צרפתית."

ה רע. להיפך, "ה.ל.ו.ד. זה דבר נפלא. אני יושבת שגילוי ה.ל.ו.ד. הוא הגילוי החשוב יותר של האנושות במאה האחרונה."

שדות תעופה אבידים בלילה וקול הרפכות חוצה את החלל...

"באמת זה לא ספר גדול. הקדשתי אותו לא.ש. זהו אוריאל שלח - הפסב" דונים של יונתן רטוש. היינו ידידים נפרדים לאים כשהייתי אז בארץ. טוב שזוכרתי: אני מוכרחה לבקר אותו. עוד לא ראיתי אותו מאז שחזרתי לארץ."

בשלב זה, הספר הצנום, הנקרא פחם, * והמכיל 22 עמודים ו-21 שירים קומי פקטיים, מהווה את מיכלול יצירתה - לפחות בדפוס - של המשוררת הסריייה. "נודע לי" היא נזכרת, "שהוצאה ש" הוציאה את הספר לאור פשטה את הרגל. אני מאוד מקווה שזה לא בגלל הספר שלי. זה כל כך לא נעים."

אולם הצלחה מיסודית, כידוע, לא תי תה מעולם מטרם של משוררים אמיתיים. כמשוררת אמיתית, עניינו את מר גרס הראל רק השירים עצמם. היא הש" קיעה בהם את כל נישמתה. והשבוע - גם את גופה: "בזמן שהייתי בארצות-הברית" היא מספרת, "היכרתי כמה במ" אים שהציעו לי לשחק אצלם בסרטים בדרך כלל הייתי סטטיסטית. כל הזמן אמרו לי מה לעשות. תמיד חלמתי ש" אביים בעצמי. אבל מה? לא היה לי מה לביים. אז נזכרתי בספר השירים שלי. כשבאתי עכשיו, ארצה החלטתי לביים את הספר בגופי שלי."

"מדוע בערום? מה זאת אומרת! כותב בים שירים מהלב, לא? אם כן, הביר מוי שלהם גם כן צריך להיות מכל הלב."

* קטעי השירה המלווים את צילומיה של מרגרט הם רק חלק זעיר מיצירה זו.

פתית. צרפתית זאת שפה נהדרת. באמת, שפה נפלאה. אבל מה? הייתי מוכרחה לחזור לארץ כדי לשרת בצבא. זה לא יסא לא למלא חובות לאומיות.

יופי

בצנחנים

ה זרתי לארץ בזמן להתגייס. לא רציתי להפסיד את החוויה הלא נורמלית של שירות בצנחנים. קיפתי מיצ" נחים. זה היה יופי. כימעט חתמתי קבע. רק כרגע האחרון נזכרתי שלא הייתי עוד בארצות-הברית. או החלטתי לוותר על הקבע."

היה זה בפאריס. כשהיא החלה כותבת שירה. ממשכה, ליתר דיוק: "אני כבר כתבתי שירים עוד כשהייתי בן ילדים בפולניה. אצלי שירה זה בדם. אבל הדחף האמיתי לכתוב שירים בא אצלי כש הייתי בפאריס. שם, בסורבון, ועל הגדה המזרחית של הסיינה, כולם כותבים שיר. אף אחד לא חושב על דברים אחרים. רק על שירה. אז התחלתי גם כן לכתוב. בעברית. הייתי כותבת בבתיקפה בעברית. כולם היו באים ושואלים מה זה."

"כשהתגייסתי, לא נותר לי אלא להשיג לים את אשר התחלתי בפאריס. ידידים שלי הלכו איתי למחברות לספרות ושם התלהבו מיד מהספר והבטיחו להוציא אותו לאור."

בשדות הגנים העצומים אשר לסתו
בשדות רפודות זהב -

בגנים מצהיכים,

אקסטזה של שעות ואור ספוג מלנכוליה

הגדול

רחוק

● „אם קצין בכיר עושה מעשים שלא נצטוו עליהם ומעמיד את הממשלה בפני עובדה מדוע אין היא מבטלת את מעשיו מעיקרין? האם אין האימוץ ל-אחר מעשה של תוצאות מעשיו (על הדרך החריגה) שבה נעשו באכזריות ובברבריות שכל חברה מתקנת צריכה להתבייש בהם) — האם אין דבר זה משמש עידוד לרוממות נוספות כאלו ב-עתיד?”

שחם סיים את רשימתו בהצהרה: „כל תגובה פחותה מזו שהגיב טרומן כאשר נגח בו מקארטור מנהג דומה — היא תקדים מסוכן לעתיד החיים הדמוקרטיים בארץ.”

דיין נתן

את ההוראה

אין זו הפעם הראשונה בתולדות מדינת ישראל שמועלות טענות מעין אלה שהועלו במאמרו של שחם. מלבד בפרישת העסק הביש, שם גם כן הואשמו קצינים בכירים כי פעלו ללא הוראה וללא ידיעת הממונים עליהם, היו עוד עשרות פרשיות קטנות יותר שלגביהן נטענו טענות דומות. מדוע התרגז משה דיין הפעם בצורה חסרת תקדים? מדוע יצא בהתקפה כה חריפה על שחם והתומכים בו על ש-מיהרו להסיק מסקנות מבלי לדעת את העובדות לאשורן? היו לכך כמה סיבות. האחת מהן היתה שאין ספק שדוד שחם,

לא היה מעז לפרסם מה שפירסם לולא היתה מובטחת לו תמיכת כמה מראשי המפלגה המתנגדים לדיין, כפי שבאה לידי ביטוי בשיבת הלשכה. הוא גם לא היה יוצא בהתקפה נגד הקצין הבכיר לולא היתה השקפת עולמו של אותו קצין שונה משלו, ולולא היו גם שיקולים נסתרים נוספים מאחר פירסום המאמר. אבל סיבה זו לא היתה מספקת כדי להביא את דיין להגנה טוטאלית ומופגנת כל כך על אותו קצין בכיר. דיין אינו מוכר כמי שממהר לתת גיבוי ל-פיקודי הנתפסים בקלקלתם, אם עשה זאת הפעם היה זה משום שהיה מן ה-צדק כמה שאמר בשיבת הלשכה: „ה-דברים נכתבו מתוך אי ידיעת העובדות, ויש בהם משום הסתה נגד מי שהוגדר כ-הקצין הבכיר מאוד.”

הפעם צדק דיין. כי העובדות, למרות כל הסמיכות לטשטשן מצ-ביעות ענייך שאותו קצין בכיר לא פעל על דעת עצמו, אינן לפי הוראתו המפורשת של שריהביר טחון משה דיין.

גולדה מאיר וישראל גלילי קבעו אומנם במפורש כי „מעשה הגידור על כל ספיחיו החריגים בוצע ללא אישור ה-ממשלה”, אבל הם לא קבעו כי הוא בור צע ללא אישורו או ללא ידיעתו של שר-הבטחון.

עוד יותר מזה: במסיבת עיתונאים שערכו לפני שבועיים אנשי הישובים ב-גבול הרצועה נגד מה שאירע בפיתחת רפיח, הם מסרו עדויות כי ערב מבצע הגידור נראו בשטח שריהבטחון משה דיין ואלוף פיקוד הדרום אריק שרון, כשהם מתכננים את המיבצע.

זאת היתה הסיבה העיקרית מדוע נזקק משה דיין לתקוף בצורה חס-רת תקדים את המאמר שהופיע באותו מאמרו של שחם, שהיה מיועד לפגוע בקצין הבכיר מאוד פגע למעשה בדיין. כי החקירה לגבי מה שאירע בפיתחת רפיח נגמרה באותו קצין בכיר מאוד ולא נמשכה לגבי הדרגים הגבוהים יותר. חבל רק שדין נוקב זה נערך במסגרת לשכת מפלגת העבודה, הדברים ש-גידונו שם אינם עניינים מסלגתיים ה-נוגעים לחוג עסקנים צר. אלה הם דב-רים הנוגעים לכל אזרחי המדינה. מאחר שלא ניתנת כל אפשרות לדון בהם ב-כנסת או במוסדות ממלכתיים גלויים אחרים, הרי זכותו של שחם היא לפנות בכך, שהביא את הדברים לידי דיון פומבי מחודש.

מי שמאמין כי החלטת הלשכה, לפיה היא סומכת את ידה על צורת טיפולה של הממשלה בפרשה, היא סוף דבר, אינו אלא תמים. עסק הביש מספר 2 יצא עוד פעמים רבות מקברו, יוסיף להסעיר את הרוחות ולהטריד את מצפון האומה. עד לחשיפתו המליאה וגילוי כל העובדות לעיני הציבור.

תמרורים

זכה. בפרס ראשון למוסיקה מוק-לסת. בתחרות הבינלאומית לסולנים ש-נערכה בבורדו, צרפת. הכנר הישראלי פנחס צוקרמן. בתחרות השתתפו 32 סולנים מ-11 ארצות.

זכתה. באות כבוד אביר מיסדר האמנויות האופנאית הישראלית לולד-בר. האות הוענק לה על מופעה בהת-דרת תודעת האופנה הצרפתית לישראל.

לזוהר בר
אבירת המיסדר

שותפה לאות הכבוד בשנה האחרונה:
פאבלו פיקאסו, מארק שאגאל ו-ארטור רובינשטיין.

מתחתן. המשורר הצרפתי-ישרא-לי לשעבר, מחמוד דרוויש, שעבר ל-מצריים לפני כשנתיים, בשונו מביקור ב-מוסקבה. אשתו המיועדת היא הזמרת ה-מצרית המפורסמת נאג'את אל-סירי-רה.

התאבד. השחקן הבריטי ג'ורג'-סאנדרס בבית-מלון בספרד. השחקן אשר היה נשוי בין השאר לשחקנית זאזא גאבור ולאחותה אולה, השאיר אחריו מיכתב בו נאמר: „עולם יקר, אני עוזב אותך משועמם...”

הושבע. כחבר כנסת מטעם המערך, אביעזר יפה. יפה ששימש בעבר כיו-עצו המדיני של ראש-הממשלה לוי אש-כול, נכנס לכנסת במקומו של יו"ר ה-כנסת המנוח, ראובן ברקת.

נפטר. בבית-החולים הדסה ביר-שלים, ראש עיריית בית-לחם אליאס בנדק (61), שחלה בסרטן לפני כשנתיים. בנדק עמד בראש רשימת מועמדים האי-מורה לגשת לבחירות הקרובות בעיר.

מונה. לתפקיד יו"ר אגודת הסופ-רים העבריים, המספר דוד שחם.

מצפה לתינוק. ללא חופה וקידושין, השחקנית קארי סנודגרס, אשר זכתה לתהילה אחר הופעתה בסרט יומן אינטימי של אשה נשואה. השחקנית חייה מזה שנתיים עם הזמר נייל יאנג.

התאבד. מסקד החזית העממית המחפכנית איברהים זאיר. דובר איר-גונן מסר כי האיש התאבד בירייה „מ-סיבות אישיות”.

נפטר. קוואמה אנקרומה, נשיא גאנה לשעבר, שהודח ב-1966 בה-פליצבאית. מאז הדחתו ועד למותו שהה אנקרומה בגלות בגינאה, בחסותו של נשיא גינאה סקו טורה.

נישא. הזמן שחקן (38) גואל האריסון, בנו הבכור של השחקן רקס האריסון, וצעירה אמריקאית אלמונית (25) מארגארט בנסטון.

כוח חדש להסתדרות הפקידים

רשימת העולם הזה — כוח חדש בבחירות להסתדרות הפקידים תייצג כמצעה את האינטרסים של ציבור הפקידים:

נגד

התערבות המחלקה לאיגוד מיקצועי והוועדה המרכזת של ההסתדרות בענייניה הפנימיים של הסתדרות הפקידים, והחלטותיה בדבר המאבק המיקצועי למען חבריה.

בעד

עצמאות מוחלטת להסתדרות הפקי-דים, כאיגוד מיקצועי עצמאי, המייצג את כל הפקידים, בכל הסקטורים, בכל מקומות-העבודה.

נגד

שיבוץ הפקיד, במקום עבודתו, בהת-כוננה, מטעמי מין, גיל, מוצא או דת.

בעד

אזהרה חק מיקוריו של מצע רשימת העולם הזה — כוח חדש בהסתדרות הפקידים.

הצבע ש רשימת העולם הזה — כוח חדש להסתדרות הפקידים.

הצבע ש ונתת כוח חדש להסתדרות הפקידים.

לכבוד
ת.ד. 136 (פקידים)
תל-אביב

אני מרחוב מקום עבודה עיר

טלפון

מוכן לסייע בעבודת ההכנה לבחירות / להשתתף בפעולות הסברה / לחתום על רשימת המועמדים (סמן בקו את תשובותיך).

אנו זקוקים לעזרתך, היום!

שנה אלינו את התרומה הרצויה לעיר.

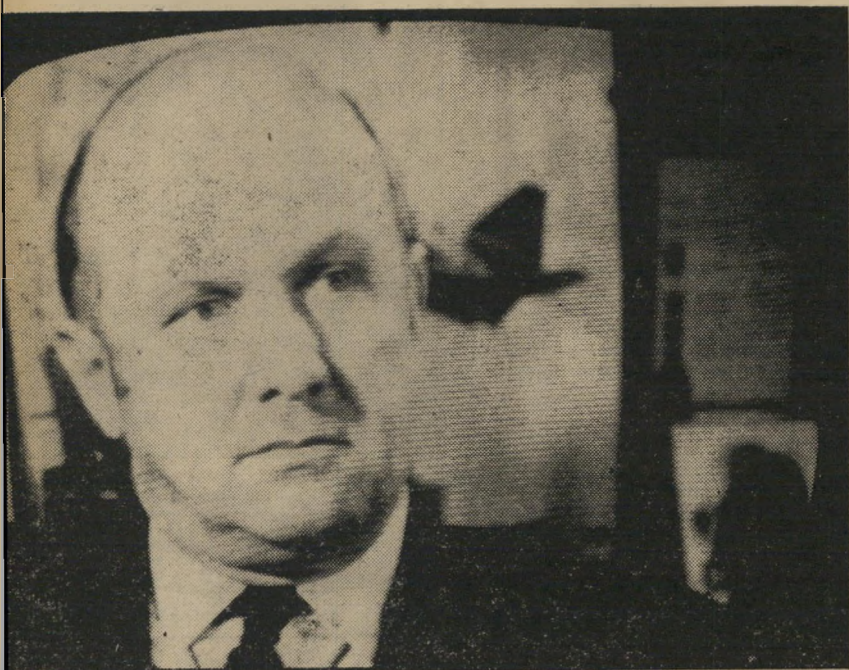
הצבע ש כוח חדש להסתדרות הפקידים.

כך כתב נ. בן-עמי ב„מעריב”

„זאת תוכנית מתאימה מאין כמות
לערב קייצי חם, חזיון רונן על
קרח צונן.”

האם ילך מוטי פרידמן לבית-הסוהר בגלל

מנכ"ל מתפטר מוטי פרידמן

פילד (על שמם נקרא איצטדיון הכדורגל ביפו), וכי כשהחליטה החברה לחסל את עסקיה בארץ, רכש ממנה את ציוד הקידוח שלה בסכום של 385,000 דולאר. לדבריו בוצעה הרכישה בשנת 1965, והנה, באחת הישיבות האחרונות של הוועדה הודיע פרקליט המדינה, גבריאל בך, כי קיבל מכתב מהאחים בלומפילד בקנדה בו הם מוסרים לו כי למעשה רכש מוטי פרידמן את ציוד הקידוח מהם עוד בשנת 1962, ובמחיר של 70 אלף דולאר. מלבד לגבי עצם העובדה אם שיקר מוטי פרידמן בעדותו בפני הוועדה באשר למחיר ששילם עבור ציוד הקידוח, היתה לקביעה, מה באמת היה המחיר ששילם מוטי פרידמן עבור ציוד הקידוח, חשיבות עצומה. אם אמנם היה אמת בטענת האחים בלומפילד כי הציוד נמכר למוטי פרידמן ב־1962 ב־70 אלף דולאר ולא ב־1965 ב־385 אלף דולאר, יכלו להסתתר מאחורי פרשה זו עבירות פליליות חמורות ביותר. חקירת המשטרה תצטרך לבדוק אם אמנם ביצע פרידמן את ההונאה הבאה: הוא רכש כחוק את ציוד הקידוח ב־1962 ב־70 אלף דולאר. כעבור שלוש שנים, כאשר היו לו כבר רווחים נכבדים מאוד מעבודות הקידוח שביצע בעזרת הציוד שרכש, הוא חיפש דרך להונות את שלטון מסי-ההכנסה וכן להבריח חלק מהונו לחוץ-לארץ, בצורה של הקצבת מטבע רשמית בשער הדולאר הרשמי.

שלושה ימים לפני שממשלת ישראל עמדה להחליט כי לאור מימצאי ועדת ויתקון בפרשת נתיבי נפט יש לפטר את מנכ"ל החברה, מרדכי פרידמן, מתפקידו, מנע מוטי פרידמן את ההחלטה — הוא התפטר מרצונו הטוב.

בכך עשה מוטי פרידמן את רצונה של הממשלה. לגביה הסתיימה הפרשה. ראשו של מוטי פרידמן נערף מבלי שיהיה צורך בעריפת ראשים נוספים ובהסקת מסקנות, לגבי הממונים עליו, לגבי אלה שנתנו לו גיבוי במשך שנים ולגבי השיטה שאיפשרה את פעילותו בצורה שפעל.

אבל לגבי מוטי פרידמן עצמו לא הסייג תיימה הפרשה. בד בבד עם החלטת הממשלה הורה היועץ-המשפטי, מאיר שמגר, למשטרה, לפתוח בחקירה בקשר לפרשת "העיסקה הבאהמית", שחלק ממנה נחשף בחקירות ועדת ויתקון.

אם אמנם יימצא חומר מרשיע בחקירת המשטרה נגד מוטי פרידמן בפרשת "העיסקה הבאהמית", ובית-משפט יסמוך ידיו על מימצאים אלה, עלול מי שהיה איל הנפט הישראלי מספר אחד לסיים את הקאריירה שלו בבית-סוהר. כי מכל ההאשמות והחשדות שהועלו נגדו, זוהי ההאשמה הפלילית החמורה ביותר. מה היא אותה "עיסקה באהמית" מיסית, ומה מסתתר מאחוריה? מלכתחילה לא היתה "העיסקה" היבאהמית" ידועה לציבור. היא התגלתה

העיסקה הבאהמית

תאפשר לאיש לשלם לעצמו כל מוזר שידרוש מעצמו, תפחית את הסכום שהוא משלם לעצמו מרווחיו, תקציב לו מטבע זר ותאפשר לו להוציא את הכסף, כחוק, מתחומי המדינה לבנקים בשווייץ.

וזהו דרך קלה ופשוטה להתעשרות מהיר, רה, אחת מאלף דרכים, שהן עדיין בבחינת תעלומה, המאפשרות לאנשי עסקים ממול-חיים להתעשר במהירות בעזרתה האדיבה של ממשלת ישראל.

נותר זמן לברר את הפרשה. בראיונות שהעניק אחרי פירסום הדו"ח, טען איש הרוב בוועדה, התעשיין אברהם קליר, כי הוא והשופת ויתקון היו כבר עייפים מהח"קירה, למרות זאת ציינו השניים כי הפרשה היא "מידרש שכולו פליאה".

אחרי שהוועדה נתנה לפרידמן שהות להסביר את פשר הגילוי המפתיע, הוא נתן את ההסבר הבא בקשר ל"עיסקה הבאהמית":

החברה הבאהמית, בה היה שותף עם משקיעים אחרים, אמנם רכשה את הציוד מהחברה הקנדית ב־1962 ושילמה עבורו 70 אלף דולאר. אבל האופציה של החברה הקנדית למכור את הציוד נשארה בתוקף עד שנת 1965. כאשר רצה לרכוש את הציוד באותה שנה, היו לציוד זה שני בעלים: החברה הקנדית, מוסרת האופציה, והחברה הבאהמית שהוא שותף בה, שרכישה את הציוד מהחברה הקנדית. הסתבר שבהסכם המכירה שנערך בלונדון ב־1965 הופיעה גם החברה הקנדית כמוכרת, אולם החברה הבאהמית של מוטי פרידמן מכרה בשמה את הציוד למוטי פרידמן.

כלומר: יש חשד כי היתה כאן פיקציה שנועדה להונות את שלטונות המס.

ברגע זה אין זה משנה אם תצליח המשטרה לאמת בחקירתה את החשד דות נגד מוטי פרידמן ואם תצליח לאסוף די חומר כדי להוכיח זאת. מה שחשוב כאן היא חשיפת השיטה, בעזרתה יכולה שכבה שלימה של אנשי עסקים ומשקיעים כביכול להתעשר במדינה זו, מבלי לשלם מס ולהבריח בעזרת החוק כספים לחו"ל. השיטה אינה שיטת מוטי פרידמן, היא אינה פרי המצאתו. היא היתה קיימת מאז ומתמיד, בחסות המתכונת הכלכלית של המישטר. אלא שלראשונה ניתנת עתה הדגמה מוחשית כיצד פועלת שיטה זו. זה מסביר איך יכולה שכבה שלימה של אלפי אנשים בישראל, לאכול במסעדות פאר, לנסוע במכוניות אמריקאיות יקרות, לבנות ארמונות, ולטייל ברחבי העולם. כל מה שצריך לעשות הוא להביא לארץ ציוד בלה, מיושן וזול שניתן לרכשו בפרפרטות. כעבור זמן יבקש מביא הציוד רשיון לרכישת הציוד הנמצא כבר ברשותו והי-רשום בחו"ל על-ידי החברה חשייכת לו. הממשלה, ללא שום בדיקה או ביקורת,

היועץ תובע חקירה

היועץ המשפטי לממשלה, מאיר שמגר, החליט לתבוע מהמישטרה, בעקבות דו"ח ועדת ויתקון, לערוך חקירה בפרשת העיסקה הבאהמית של מוטי פרידמן, שיש חשד כי מאחוריה מסתתר מעשה הברחה

במפתיע רק לקראת סיום דיוני ועדת ויתקון. היא התייחסה לשאלת המחיר ששילם מוטי פרידמן עבור ציוד הקידוח שמכר מאוחר יותר לחברת מידבר.

לצורך זה רשם פרידמן בנסאו שבאיי באהמה חברה שהוא אחד מבעליה. חברה זו היתה בעלת ציוד הקידוח שברשותו. ב־1965 רכש פרידמן את ציוד הקידוח מהחברה שהיתה שייכת לו בסכום הגדול ב־315 אלף דולאר מהמחיר ששילם שלוש שנים קודם עבור הציוד.

כתוצאה מכך הוא היה יכול להפחית מרווחיו במשך שלוש השנים הללו סכום של למעלה ממיליון ל"י. כתוצאה מוכרת לרכישת ציוד, ועל-ידי כך לא לשלם מס הכנסה עבור סכום זה. נוסף לזאת הוא קיבל הקצבה של דולאר רים בשער הרשמי כדי לקנות את הציוד שהיה שייך לו מעצמו, ועוד זכות להעביר את המטבע הזר לחו"ל.

ועדת ויתקון מצאה חירוצים לרוב כדי לא לחקור את מהות העיסקה הבאהמית. הרוב בוועדה ציין כי נושא זה לא היה כלול בתזכירו של דוד גיב, וכי לא

במפתיע רק לקראת סיום דיוני ועדת ויתקון. היא התייחסה לשאלת המחיר ששילם מוטי פרידמן עבור ציוד הקידוח שמכר מאוחר יותר לחברת מידבר.

שאלת המחיר היתה שאלת מפתח בהאשמות שהועלו נגד פרידמן. הוא הוא שם כי מכר את הציוד לחברת מידבר בסכום של 700 אלף דולאר, הרבה למעלה מערכו ושוויו האמיתי של הציוד, וכי למעשה כלל סכום זה מעין שוחד מוסווה מצד מידבר עבור טובות הנאה שונות, שיכלה להפיק משירותיו הטובים של מוטי פרידמן.

כדי לדעת אם המחיר שקיבל פרידמן בעד הציוד מחברת מידבר היה מוגזם או לא, היתה חשיבות למחיר ששילם בשעתו בעד ציוד זה. פרידמן טען בעדותו בפני החוקר בן-זאב וכן בפני ועדת ויתקון, כי בשעתו שמש כמנהל כללי של חברה קידוח קנדית, שהיתה שייכת לאחים בלומי

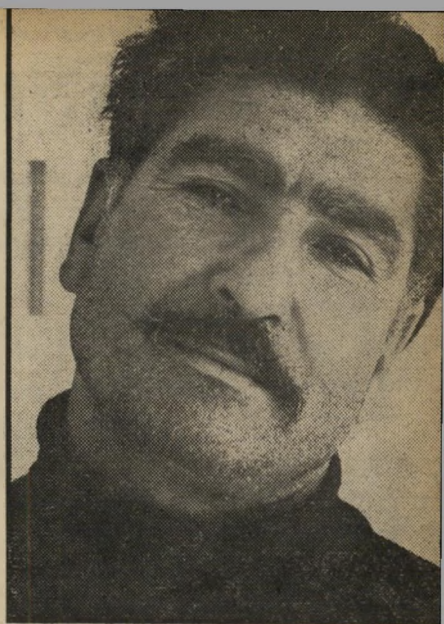

א"י באהמה קבוצת האיים בת חוף פלורידה, מצפון לקובה והאיטי, משמשת כר נרחב לפעילויות חברות מוסוות מארצות שונות, המעוניינות לע"קוף את חוקי המס והמטבע בארצותיהם.

חד-גדיא מטורף שהתפתח באשקלון בעיקבות

פעותו של טייח שקבר את חסכונו חייו

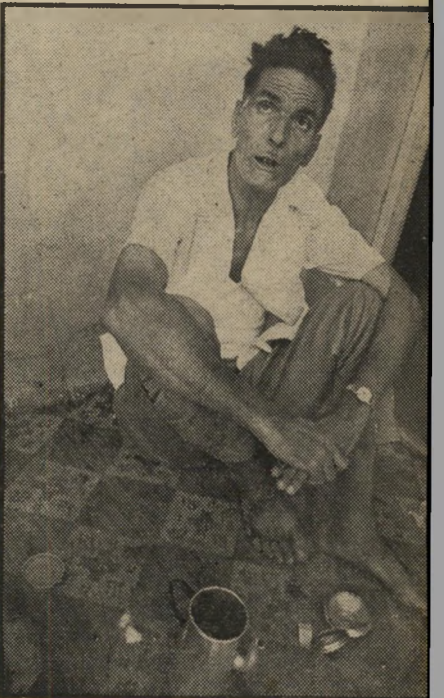
מצאו את המטמון

**האשים את
אהובתו**

**שהאשימה את
שכנו**

ה שמועה המהשמלת ששטה כאש: אליהו ימין, הטייח הפשוט — הוא בעצם מיליונר. אמנם כל ידידיו של הטייח האשקלוני הכירוהו מאז ומתמיד כגבר שאינו מק' מן בפרוטתו, מסוגל להוציא כמו כלום מאה ג'ובות על בילוי טוב, ונוהג ביד רחבה בכל מכריו, אבל מכאן ועד מיל-יונר? מי היה מאמין?

נכון שהתואר מיליונר הרענק לימין בגלל קפיטל של 77 אלף ל"י בסך-הכל — אולם באשקלון אין עומדים על קטנות. לא שימין ביקש לעצמו את הכבוד. הוא היה שמת, לוא היה יכול להמשיך ולש-מור על אוצרו בסוד. הצרה היתה רק, שהוא טעה במטר. אולם מטר קטן זה פתח מחול שדים מטורף, ששיגע את כל הי-עיר, כולל כוח המישרה שלה, במשך שבוע ימים.

השמחה החלה כאשר ימין פנה למיש-טרה בתלונה כי כל כספו, אותו החביא בקופסת מתכת בחצר ביתו — נעלם. כשנשאל במי הוא חושד — מסר את שמה של תבוחה ניסים.

תבוחה (20), המגדירה עצמה כ"עובדת ניקיון לפעמים", התגוררה, מאז חג ה-פסח, יחד עם אליהו ימין בבית ערבי רעוע בקצווי אשקלון. "אני ניסיתי לזרוק אותה מהבית כמה פעמים, והיא לא רצ-תה ללכת" סיפר ימין במישרתו. "יום אחד לפני שגיליתי שהכסף שלי הלך, ראיתי אותה שותה עראק עם השכן שלי, דוסה בוקרה. הם דיברו כל מיני סודות, אני חושב שהיא סידרה אותי עם הכסף, כי היא רצתה להתחתן איתי".

בחור חרוץ —

ביום ובלילה

י מן היה ידוע לכל מכריו כפועל חרוץ, העובד כל ימיו ללא חשבון של שעות, חוסך לירה ללילה להבטחת עתיד 13 ילדיו. כן היה ידוע לכל, שיה-סיו עם אשתו, ליונה, עלו זה מכבר על שירותו. בשנתיים האחרונות הפכו קבע צעקות בני הזוג, שבקעו מבין קירות הי-בית שבשכונת שיכון דרום ונישאו בכל הרחוב, לפני שבעה חודשים פתחו ימין ואישתו בהליכי גירושין, ואליהו עזב את אשתו וילדיו.

בעקבות תלונתו של הטייח, נכנסה מישטרה אשקלון לפעולה. הגיעה למקום המחבוא לבדוק את אמיתות התלונה. סמל החקירות חביב בן-הרוש בדק את המקום

עליו הצביע ימין, גילה סימנים טריים של הפירות. ימין הצביע בביטחון על

בית הטייח חצר הבית הערבי הישן, בפאתי אשקלון, בו מתגורר הטייח בעל המטמון, מאז נטש את אשתו ואת 13 ילדיו. בפניה הימנית, מחוץ לתצלום, נתגלה המטמון, בעזרת מגלה מוקשים, הנושא בידי אחד החוקרים. בתמונות מימין, מלמעלה למטה: אליהו ימין, תבוחה ניסים, דוסה בוקרה.

כאן זה נמצא סמ"ר גבריאל אטיאס, ממחלקת זיהוי פלילי של מש-טרת אשקלון, שמצא את המטמון בעזרת מגלה מוק-שים, מצביע על הנקודה בה נמצא המטמון בחצר הבית (תמונה למטה). הנקודה שעליה הצביע בעל המטמון עצמו, כי בה החביא את אוצרו (מסומנת בצלב מוקף עיגול) נמצאה במרחק 80 ס"מ מהמקום בו בחר להצפין את אוצר חייו.

המקום ליד העץ: "כאן היה הכסף!" תבוחה נעצרה מייד. סיפורה, באוזני הי-חוקרים, היה הגיוני: "דוסה ידע על הי-כסף, הוא הוציא את הקופסה הירוקה בי-לילה ואמר שיתן לי חלק מהכסף". היא ידעה לתאר את הקופסה, ציבעה וגודלה. דוסה נעצר — והכחיש בפסקנות כל שייכות לעניין הכסף. סיפורו הביא גילגול חדש לחד-גדיא: שני צעירים, מוריס ארבע ומאיר תשובה — חברים של ימין — נהגו לשבת בביתו של ימין כמעט כל ערב, לשתות ביחד עם תבוחה המור-שכת. "בטח הם אמרו לה להגיד עלי-שאני גנבתי", טען.

ההתפתחות הבאה: מוריס ארבע ומ-איר תשובה נעצרו. גם הם הכחישו כל קשר לכסף, טענו בפסקנות שהם חברים של ימין, ומעולם לא היו עושים לו דבר כזה.

שטויות —

הייתי שיכורה!"

ה מישטרה המשיכה לחקור — אך את תבוחה ואת שלושת הגברים הי-חשודים לא שיחררה. התוצאה, סיפור חדש של תבוחה: "ראיתי איך דוסה מו-ציא את הקופסה וגותן אותה למאיר. זה היה בלילה". הפליאה בפרטים. בינתיים, המשיכה מחלקת החקירות של

מגיע לי בשביל כל התקופה שאני אשתו, סיפרה על בעלה. "אני רוצה חצי מהכסף והאון יודע את זה. אז הוא בטח עשה חנוכית וביום את כל הגניבה, ובטח חזר ביא את הכסף במקום אחר, בשביל ש' אני לא אוכל לקחת כלום."

עכשיו, הושם במעצר המתלונן עצמו, אליהו ימין.

בינתיים נחקרה תבונה בשלישית, והר פעם היה לה סיפור שלישי. היא טענה שכל מה שאמרה קודם, "זה שטויות. הייתי שיכורה."

כל החשודים נחקרו במקומות האמת. התוצאה המדויקת: המכונה הגיבה רק על דבריו של ימין עצמו, העלתה כי לא שר קר. אצל האחרים, לא היתה כל תגובה. המכונה לא הצליחה להחליט.

מפקח-מישנה יוסף בוקר * וסגנו, רבי סמל נתן קדש, החליטו לחזור לשטח, לסרוק, בעזרת מכשיר לגילוי מתכות, כל שעל אדמה בחצרותיהם של ימין ושכנו בוקר.

זימזומים, זימזומים

ביום הרביעי למעצרו, נלקח ימין על-ידי אנשי המחלקה לזיהוי פלילי לחצר ביתו, להיות עד בסריקה.

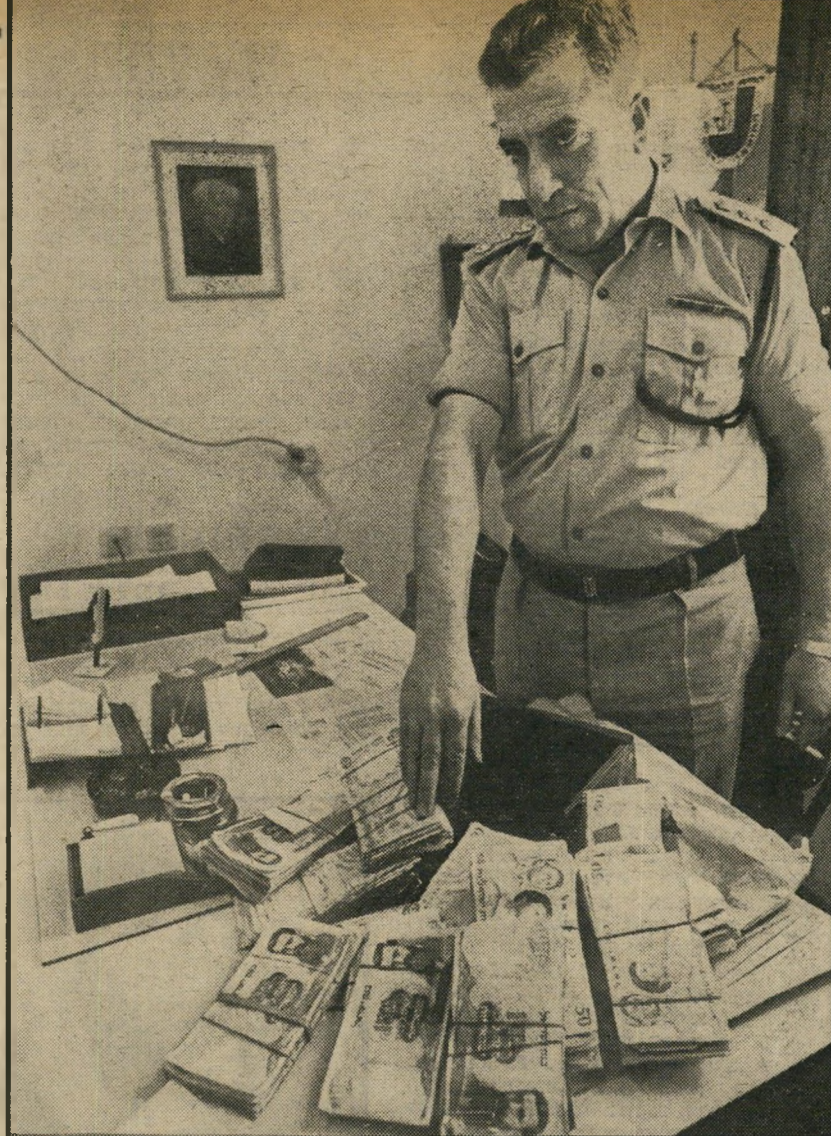
המישנה הביאה למקום צוות של חמ"ר שה אנשים, את המכשיר לגילוי מתכות, אתי חפירה, וצוות עתודה, באם הסריקה ותהפירות יתמשכו. אך כאן ציפתה להם הפתעה.

ההפתעה התרחשה לאחר עשר דקות של פעולת המכשיר, שהשמיע, לפתע זימזום רצוף וחד, במרחק 80 סנטימטר מהנקודה עליה הורה ימין כמקום המט.

חפירה קלה — ולעניי הקבוצה התגלתה קופסת מתכת ירוקה. צעקת השמחה של ימין קרעה את הדממה המתוחה: "הכסף שלי! הכסף שלי!" התנפל ימין בחיבור קים על סמל ראשון גבריאל אטיאס, מפר עיל המכשיר לגילוי מתכות. אטיאס פתח את הקופסה, גילה לנוכחים את תוכנה: ערימת כסף, ארוזה לתפארת בשטרות של מאה וחמישים. מצאו את המטמון.

סיפר, למחרת, מפקד משטרת אשקלון פקד עמיקם אהרון (18 שנה במישנה, זה שנה רביעית מפקדת-התחנה): "עד לרגע זה לא ברור לנו עדיין איך זה קרה ש' ימין התבלבל עד כדי כך, ששכח את

* בכלל לא קרוב-מישפחה של דושה בוקר.

האוצר והמפקד

מפקד תחנת משטרת אשקלון, פקד עמיקם אהרון, מצביע במשרדו על אוצרו של הטייה. לאחר שנמצא האוצר, ויתר ימין על רעיונו המקורי בנושא איחסון כספים, הפקיד את האוצר בבנק. כאשר נתגלה המטמון, התברר שיש בו 77,600 ל"י, ולא 76,500 כפי שטען בעליו. הסביר ימין: "לא ידעתי בדיוק. קשה לספור כל-כך הרבה כסף."

מישטרת אשקלון, שהחלה מסתייגת בינ-תיים מסיפוריה של העלמה תבונה, לחקור את כל הקשור לאליהו ימין. חקירה מיר

חדת נחקרה אשתו, ליוה (42). מפיה, התקבל הסיבוב הבא של החד-גדיא: "הוא לא רוצה לתת לי כסף ש'

חגיגת הנצחון

בקיסק שמואל לתחנת המשטרה, חוגג אליהו ימין, עם כוס בירה וחשטרים, את מציאת האוצר.

המקום בו הטמין, לדבריו, את הכסף. בי-פעם הראשונה כשהיינו בשטח, הוא הצ' (המשך בעמוד 26)

נשיקת אושר

מעניק הטייה העליו לי-מפקד משטרת אשקלון, פקד עמיקם אהרון, על שמצא את חסכוניות חייו. גם הפקד מחייך, למרות שאינו נראה מאושר ביותר.

איצעד הלירות

מפקד משטרת אשקלון בחברת המטמון, הנ"י שא בידו, ואליהו ימין ובן-אחיו בכור ימין, בדרכם מתחנת משטרה בעיר לתפקדתו של האוצר בבנק.

הקופה ישנה

אליהו ימין, בחברת קופת החיסכון הקטנה שלו והחור בו חוטמנה בחצר. כיצד עשה ימין טעות כה מוזרה, שגורה שרשרת-תגובות. לימין אין פתרונים.

(המשך מעמוד 25)

ביע בשיא הביטחון על המקום הלא נכון — ממש בפנינת החצר. עניין הגילוי היה ממש הפתעה. התכוונו לחפור את כל ה"חצר" ואחר כך לעבור לחצר של דוסה ולחפור שם. כל צוות החקירות והמו"ס* עמדו הכן — והנה זה נמצא כליך מחר"ל למחרת היום, בבית-מישט השלום ב"אשקלון, נמשך החד-גדיא.

השופט קיבל את הסבר התובע המיש"ט, ציווה לשחרר את החשודים בער"ב. אותם אולם כשנדרשו להביא ערבים לא נמצאו להם כאלה.

אליהו ימין הועיק את בן-אחיו, בכור ימין (32) העובד כפועל בטולל בונה ב"קירבת מקום. בן-אחיה היה מוכן לחתום ערבות עבור דודו — אך סירב בתוקף לחתום עבור שלושת האחרים. התפתח ויכוח קולני: אליהו ימין דרש מבכור לה"ח ערבות כולם. בכור טען כי הוא מוכן לחתום רק אם אליהו יהיה אחראי. ימין לא הסכים. בכור סירב.

"אני לא רוצה אותה יותר בבית שלי!" הכריז אליהו, היפנה לה עורף. "הוא הב"טח להתחתן אתי!" טענה תבוחה. "הוא אמר לכולם שהוא יתחתן אתי ויתן לי כסף שלו. אני הייתי מנקה לו בבית, ער זרת לו. הייתי כמו אשתו. עשיתי אני לא יודעת איפה ללכת. ההורים שלי לא רוצים אותי, הם חתכו לי את השערות שלי. לא יודעת מה יהיה עכשיו."

על

הכביש

מה עשתה תבוחה לפני שהכירה את בן-ימין? "עברתי פעם פה, פעם שם."

מתעבר מוריס ארבע: "תגידי את ה"אמת. תגידי שעבדת על הכביש, יה שר" מוטב!"

הסביר מאוחר יותר אליהו ימין: "חבר שלי הביא אותה אלי. לי תמיד משעמם. אין לי אף אחד. אשתי הייתה עושה לי צרות. כל יום מתלוננת במישטרה. אז הוצאתי כמה דברים שלי מהבית והלכתי לגור כאן, בבית של אחי, שהוא עכשיו במושב. אבל אני לא יכול להיות לבד. משעמם לי. לפעמים אני נדרם על ידי טלוויזיה. אז הביאו לי את תבוחה, אמרו לי: מה איכפת לך שתגור אצלך קצת? שלא יהיה לך משעמם."

"לא ידעתי שהיא זונה. רציתי לזרוק אותה כששמעתי מה מדברים עליה. אבל היא לא רצתה ללכת. רצתה להתחתן אתי. אז בשביל שתעזוב אותי, אמרתי לה שאתחתן איתה ונתתי לה חיים שלא כ"פאק. רק שתלך ממני."

ומאיפה יש לו המטמון? הסביר אליהו: "אני עובד כל החיים שלי כמו חומר. באתי לארץ ב-1950 ואני כל הזמן עובד בטיחות. בלי חשבון של שעות או שבר תוח. רציתי לעשות חיים טובים בשביל הילדים שלי. אבל האשה שלי עושה לי צרות. עד לפני שבעה חודשים, הכסף היה בבנק. הוצאתי את הכסף בגלל שה"אשה שמה עלי מישטש שהיא רוצה חצי כסף. לא איכפת לי לתת לה אפילו את כל הכסף. בשבילה ובשביל הילדים. אבל אני רוצה שתחלי לי כבוד. כמו שאבד גבר ובעל, היא לא נותנת כבוד — אני לא נותן כסף."

אליהו ימין נאנח עמוקות. מוסיף ב"דאגה: "עכשיו כולם יודעים שיש לי כסף. איך קללקו לי את החיים שלי. בחיי שלא כואב לי הלב על הכסף כמו זה ששמו אותי במעצר. עכשיו אני לא יודע מהחיים שלי מכל העניין הזה. אני אפילו עשיתי בטוח ששמת את הכסף על ידי העץ, ולא איפה שמצאו אותו."

התלוצץ אחד השוטרים שהשתתפו ב"פרשה: "מטר יותר, מטר פחות, מה זה משנה."

* מחלקת זיהוי פלילי.

** בשלב זה התערבה בסיפור כתבת העולם הזה אלה ברקת. בראותה כי הור"חות מתלהטות, והתוצאה עלולה להיות החזרתו של אליהו ימין למעצר — עד שיוותר על עקרונותיו החבריים — מיהרה היא עצמה לחתום על הערבות עבורו. בסך אסף ל"ך כדי שתוכל להשלים את הסיפור.

(המשך מעמוד 18)

גברברים הדוקי-מיכנס וצעה: "בזו!" אחד מהם שלח ידיים לתוך הזרם. "לא לענות. לא לענות!" נשמעו קריאות ה"מארגנים מכל עבר. מתוך השורות, ה"ממשיכות לנוע באותו קצב, צומחת לפתע שורה של קיבוצניקים חסונים. מחסום גופות חי בין הגברברים לבין השורות המתקדמות. הם לא עשו דבר — רק עמדו קרוב מאד וצמוד לחמשת זועקי הבזו. זה הספיק.

"פרידמן לבית-הסוהר!" "מת" נחלי חברון — רדו לנגב!" פעם היה זה: "נוער הזהב רד לנגב!" היום יש חלוצים פוטנציאליים בוערים יותר. מרחוב פרישמן פלשה לפתע, בריצה, קבוצה של כשישה ילדים. הם רצו לפני חוד ההפגנה, כשהם צועקים בקולות דקים: "אחד במאי הוא לא חגנו". אחר סבבו כשפניהם למפגינים, והחלו בשי"ר צעקנית של כחול ולבן.

"מי אתם?" אין להם זמן לענות. את החסר ב"מיספר יש למלא בצעקות. הפסקת נשי"מה: "אנחנו צעירי בית-ר". ולמה מע"טים כל כך? "כולם בירושלים. שם ה"הפגנה המרכזית."

איציק, כשהוא מוקף בשלושה, "עלו עלי!" דני פתר, מראשי שי"ח. נעלם לרגע. במישונו הופיעו הקיבוצניקים. הם ניגשו אליו הקיפו אותו, ויצאו דרך שלושת המחממים-מצננים כאילו היו אוויר.

שי"ח יצא לירושלים להפגנה נוספת: שאר משתתפי ההפגנה פשוטו על בתי הקפה של דיזנגוף לשיחות סיכום. הדעה הכללית: הפגנת האחד במאי 1972 הייתה אמנם גדולה מכל קודמתיה בעשור ה"אחרון, אך גם בהפגנה המשותפת הועדף המפריד על המשותף. טכסיסי האתמול של שמורות הטבע המפלגתיות גברו על הצורך באיחוד והפגנה משותפת של כל המתנגדים למדיניות הממשלה.

עתונות

סקופ עולמי

"שירותי המודיעין הישראליים האלה," אמרו כתבי חוץ בתל-אביב, "תמיד הם יודעים הכל מוקדם יותר." היה זה כאשר בליל שבת האחרון שידרו שידורי ישראל את תוכנה של ההודעה המצרית-סובייטית המשותפת בתום ביקורו של הנשיא סא-

השודרות דפנה ודאה ושוטרת (שמאל)

בעזרת האב — מנערת-כביש לנערת-טלפון

דאת במוסקבה, לפני כל תחנה או סוכנות אחרת בעולם.

הפעם לא הייתה הזריזות נחלתם של שירותי המודיעין דווקא, כי אם של אנשי יומן השבוע של שידורי ישראל. עורך היומן, רפי אונגר, החליט לשדר קטעים מן ההודעה הצפויה במהדורה השניה של היומן, המשודרת בשעה 19.50 בליל שבת. לצורך זה הזמין את הד"ר אמנון קפליוק, הפרשן לעניינים ערביים, לאולפן. השעה הייתה כבר 19.30 וההודעה הי"צפויה לא שודרה עדיין ברדיו המצרי. "אנחנו מבטלים את הנושא," אמר אונגר לקפליוק, "הפעם תקבל תשלום בלי שתי גיד מילה."

פרשנות בריצה. דקות ספורות לפני סיום שידור היומן, החל הטלפרינטר של סוכנות הידיעות הצרפתית לפלוט את נוסח ההודעה המצרית-רוסית. קפליוק עיין בשורות היצאות מהמכשיר, וכש"הגיע לפסיקה האומרת כי 'למדינות ערב יש זכות להשתמש באמצעים שונים ל'שם החזרת השטחים הכבושים,' צעק ל"עבר אונגר: 'יש חידוש! רצים לאול"פן!"

השניים רצו במהירות לאולפן הנמצא בבית סמוך. קפליוק הזין את השדרנית שלומית גור ממקומה, התיישב על כסאה כשבידו יריעות הטלפרינטר, והחל בדברי הפרשנות שלו כשעודו נושף מחמת ה"ריצה. רק כשסיים קפליוק את שידור דברי פרשנותו, גילה אונגר בשולי ה"דיעה שהועברה בטלפרינטר הצרפתי את ההערה כי הידיעה מותרת לפירסום בכל רחבי העולם החל משעה 20.00, כלומר — כרבע שעה אחרי ששודרה כבר בשידורי ישראל.

דרכי-חיים

האב הסגיר

את בתו הזונה

היה זה לפני חצי שנה, כאשר מלכאל אשכנזי גילה לראשונה כי בתו דפנה (22) נהייתה זונה.

הוא גילה זאת בצורה אכזרית: הוא נסע ערב אחד ובמכוניתו עם אשתו ב"כביש החוף, במבואות תל-אביב — כאשר זיהה את בתו הבלונדית, בעלת הגיורה התמירה והחזה המלא, בקבוצת פרוצות ממתינות.

כאשר חלף ההלם, הציע האב השבור, איש-עסקים תל-אביבי מכובד, עיסקה לבתו: שתפרוש מהמקצוע — ותמורת זה יתן לה דירה משלה, והקצבה חוד-התקומות **מקצועית**. כעבור זמן קצר, ידע כבר האב המסכן כי הייתה זו עיסקת שוא. שכן השבוע עמדה בתו בפני בית-המשפט, מאשמת על-ידי ה"משטרה בכך שניצלה את הדירה, ברחוב יהושע ב"רנן האלגנטי בצפון תל-אביב, להמשך פעילותה בזנות.

היה זה אביה שהסגיר אותה למשטרה, לאחר שגילה כי בתו פשוט העבירה את תחום פעילותה מהכביש לדירה, ואף צירפה לעצמה חברה למקצוע, כאשר העומס היה גדול מדי. לאחר שהסגיר את בתו, שכר אשכנזי את עורך-הדין דרור מקרין כסניגור לבתו, ביקש ב"אמצעותו לשלוח אותה להסתכלות פסי-כיאטרית.

ולא מכנסמים. על ספסל הגאשמים, השבוע, הקשיבה דפנה בהבעת-פנים עיק-שת לסיפורו של התובע המשרתי, ש"ביקש הארכת מעצרה בעשרה ימים, ל"השלמת החקירה. "אתה שקרן," פרצה לפתע בבכי היסטרי באמצע דבריו.

חברתה לאה, שישבה לצידה והואשמה יחד איתה, הרגיעה אותה, כשהיא מנש-קת אותה על פיה. לאט לאט, נרגעה דפנה. התובע סיפר כיצד, בעקבות מידע ש"נתקבל במשטרה — הוא לא גילה כי היה זה האב שמסר את המידע — הפעילה המשטרה מארב, פרצה לדירה, גילתה שם את דפנה, לבושה בחלוק שקוף בלבד, וגבר חסר מכנסיים. הגבר הודה כי הגיע למקום למטרת מגע מיני, שילם תמורת התענוג המס עשיריות.

הצילצול הגורלי. מזלם של השוטרים שחשק להם, והם הצליחו לשים ידם על ציפור נוספת. תוך שהותם בדירה, צילצלו הטלפון, ובחורה אלמונית שאלה אם היא יכולה לבוא. השוטרת שענתה לה, כשהיא מתחזה כבעלת-הבית, ענתה בחיוב. כעבור זמן קצר הגיעה המטלפנת — ונעצרה גם היא. הייתה זו לאה.

סיפוריה של לאה היה תמים. לדבריה, קבעה עם דפנה, חברתה הטובה, ללכת יחד לסרט, וצילצלה כדי לבוא לקחת אותה. כשהגיעה, נעצרה. היא לא יודעת למת.

התמיהות לא שיכנעה את השוטרים. "אנו חושדים בה שהיא נערת טלפון, ועברה יחד עם דפנה," הצהיר התובע בפני השופט.

"אתה שקרן," הזדעקה לאה, כחברתה הטובה דקות ספורות לפני כן.

המתנדרבים בעם. בתום הדיון, ב"קש הסניגור איסור פירסום שמות ה"בנות. במפתיע, הצטרף גם התובע לבק-שה. עוד יותר במפתיע, אישר השופט, יהודה טרייבש, 66 הבקשה.

השופט אישר גם את שיתורה של דפנה בערבות: "יש לך מישור שיתחום עבורך?" שאל אותה.

"לא," השיבה. "אני לא רוצה שאף אחד ידע בגלל מה עזרו אותי."

כמה גברים מבין הנוכחים באולם — כולם טיפוסים חרי-משמעיים — ביטדו לעזרת הבחולה במצוקה, תוך דקה, כשה"רה דפנה לשופט כי מצאה ערב, שוחרי-רה בערבות.

לפני שעזבה את האולם, קראה לעבר סניגורה: "תגיד לאבא שלי שאני לא רוצה לראות אותו."

* השמות מוסווים בהוראת בית ה"משפט.

** איסור פירסום ניתן רק כדי להגן על קטינים ועל ביטחון המדינה.

המומים עומדים המנהל ובתו ליד הקבר הפתוח של הנרצחת

משקיפהקריאה במיוחד. לדוגמה, לקרוא מיסמך שהאלמוני הגיש לה. גם במקרה זה, אם כן, לא היה הרוצח מוכר כאויב. בשנותיו הארוכות כמחנך גימנזיסטים, תחילה כמורה ואחר כמנהל, עברו תחת ידיו של יוסף ליפשיץ אלפי צעירים. רובם ככולם הכירוהו כאדם ישר, מחמיר, העושה מלאכתו נאמנה, ומשתדל, כפי הבנתו, לעצב מוחות צעירים לקראת עתידם. האם היה בין אלפים אלה מוח אחד מעוות, מרוסק, שהתפתח בחשאי למפלצת מטורפת?

הכיוון שנראה סביר ביותר, כל עוד לא נתגלו עובדות אחרות, היה זה של מעשה נקמה. בעלה של הנרצחת, בעקבותיו במשך טרה, סיפר כי אין לו כל אויבים, הזכיר רק מקרה שאירע לפני שנה וחצי, כאשר הביא לתפישתם של שני פורצים שפרצו לבית-ספרו. תיאורטית, קיימת גם אפשרות נוספת: שהרוצח היה זר לנרצחת, אך הצליח להיכנס לדירה בטענה משכנעת. ליד גופת הנרצחת נמצאו משקיפהקריאה שלה. מאחר שבזמן הצילצול הגורלי בדלת עסקה בבישול, לא בקריאה, ברור כי הביאה את

ברסיטה — בה עובדת גם גילי ליפשיץ, בתה של הנרצחת — שבא להשתתף באבלה של חברתו לעבודה. קשה היה להאשים את החוקרים על נסיונותיהם הנואשים. הרוצח היה בלתי מובן, לא פחות משהיה מחריד.

מעשה

מטורף

התמונה שניגלתה לעיניו של יוסף ליפשיץ, כאשר פתח בלב חרד את דלת דירתו, ברחוב לינקולן 8 בתל-אביב, היתה איומה: אשתו רחל (60), שכבה מתה על הריצפה, במסדרון הכניסה של הדירה. הריצפה כולה היתה מכוסה דם. הרוצח המטורף לא הסתפק בשיסוע גרונה של האשה הזקנה, אלא חתך גם את כל פניה.

זמן קצר קודם לכן, בסביבות השעה 12, קיבלה מוזכרתו של ליפשיץ, נירה עיני בר, שיחה טלפונית עבור המנהל. המטלפן האלמוני סירב להזדהות, והמוכירה סירבה להעביר את השיחה. "כאשר הוא יידע כמה השיחה", איים המטלפן, "הוא יסכים לדבר איתי".

היה משהו אימתני בדבריו. המוכירה לא ידעה מה. היא העבירה את השיחה למנהל. כפי שהעיד המנהל במשטרה, מאוחר

השמועה היתה פנטסטית: רחל ליפשיץ, אשתו של מנהל הגימנסיה תיכון עירוני ז', נרצחה עליידי רופא מטורף.

השמועה התבססה על מידע לפיו הרוצח האלמוני, ששוחח טלפונית עם בעלה של הנרצחת כמה דקות לפני — או אחרי — שביצע את הרצח האיום — הציג את עצמו, בשיחה, כרופא משטרה. כאשר תיאר בפני הבעל, יוסף ליפשיץ, את פרטי זהותה של אשתו — כגון שעה, מיבנה גופה, צבע עיניה ופרטים אחרים — סיפר כי הוא קיבל את המידע מהמעבדה לזיהוי פלילי של המשטרה.

כתוצאה ממידע זה, סקרו חוקרי הרצח את רשימת כל הרופאים שעבדו בשירות המשטרה, בתפקידים שונים, בעשרים הימים האחרונים, נתקלו בגילוי סנסציוני: אחד האנשים שברשימה — נמצא מאושר פו במוסד לחולי-נפש — ועתה נעלם מהמוסד.

קלסתרון

בהלווייה

קשה היה, השבוע, לבדוק את מידת אמיתותה של השמועה. אולם היה זה רק אויבני למקרה הרצח המזועזע, ששמועה דרפה שמועה — וכל אחת מזורה יותר

המשטרה חיפשה

את הרוצח

בבית הקברות

יותר-תיאר בפניו האלמוני, במיבטא מזרחי או צרפתי, את מיבנה גופה ותיאורה של אשתו, את כתובתם, ופרטים נוספים. ליפשיץ הקשיש, שעבר כבר שתי התיקפות-לב, חש במשהו מבשר-רעות. ברגע שהניח את השפופרת, יצא במהירות לביתו. הוא הגיע מאוחר מדי.

הרוצח

היה מוכר

הרצח הזוועתי הצביע על שני תכונות אפסריות ברורים: האחד — השתוללות של מטורף. השני — נקמה מכוונת במשפחתה של הנרצחת. בעיקר — בבעלה. קשה שלא לזכור, בהקשר זה, את מנהלת בית-הספר שנרצחה לפני שנתיים עליידי תלמיד מופרע.

מהאחרות: גרמו לכך המיסתורין שאפפו את הפרשה. שום אפשרות לא היתה דמיונית מדי, במקרה רצח מזרחי ואיום כזה. נראה שזו היתה גם דעתה של המשטרה. החוקרים לא פסלו אפילו את האפשרות המדהימה שהרוצח יופיע להלוויית קורבנו: בעת ההלווייה, שנערכה ביום הראשון השבוע בבית-הקברות בחולון, התערבו בלשיו של רב-פקד ראובן ויינשטיין בין קהל המלווים, ניסו לגלות את הרוצח בעזרת תצלומים שבידיהם. תצלומים אלה הורכבו בקלסתרון, בעזרת השכנים, שתיארו את הגבר החשוד שהסובב במקום סמוך לשעת הרצח, כשהוא מתבונן, בין היתר, בתיבות-הדואר שבבית.

לרגע, נדמה היה לבלשים שהעלו משהו בחתכם. הם פנו לגבר בשנות החמישים, ביקשוהו להזדהות. היה זה נסיון שווא: האיש עובד באוני-

התלמידים תלמידים רבים מתיכון עירוני ז' השתתפו בהלווייה, כשהתד"ר המה והמבוכה ניכרות בפניהם. רבים מהם, בעיקר בני הכיתות הגבוהות, הכירו את הנרצחת, שחתולותה לבעלה באירועים חגיגיים בגימנסיה.

מנגנון

נון למבקר-המדינה

אחרי כל הביונות, השערוריות, ה"שבתות והמשרות" בתחום יחסי העבודה המלווים את הטלוויזיה הישראלית ללא הפסקה, היה הפרק בדו"ח מבקר המדינה, שהוקדש לטלוויזיה, אנמי, קלוש ומתחמק. רק תמימים יכלו לצפות לשורה של גילויים מרעישים. הדו"ח כפי שסוּרס, היה חיובי מעיקרו, והנהלת רשות השידור יכלה להתנאות בו. עובדי הטל-וויזיה הגדירו אותו כבדיחה.

המליצה ריקה. עם זאת משובצים בו, מה וסם, מימצאים חמורים. דוג-מאות? בבקשה: הפעלת ועדות המישנה של מליאת רשות השידור נתקלה בקשיים. מדוע? כי בקושי נקבעו מועדים לישיבות הוועדות, ומיספר המשתתפים בכל ישיבה היה זעום ביותר. זאת ועוד — החלטות, שהמליאה היתה צריכה להחליט עליהן, הוחלטו סופית בפורומים אחרים, בטרם הובאו אליה לדיון. למשל — תוכניות הקיץ והחורף.

מה שמשתמע מניסוח עדין זה הוא, כי תוכניות הרדיו והטלוויזיה כלל לא נתקבלו במליאה. הן פשוט אושרו ר"כ ראקטיבית אחרי מעשה, ובדרך-כלל כאשר המליאה היתה תמיד כמעט ריקה. דבר אחר: לפי החוק היה על הוועד המנהל להגיש לאותה מליאה ציבורית, דו"ח שנתי על פעולותיו, לשנים 71-69, קובע המבקר, לא הוגשו דו"חות כאלה בכתב.

ביזבוז של רכבות. הדו"ח כולל פנינים נוספות: מסתבר כי מסיקים פרי טיים רבים גילגלו במרוצת השנים עשרות אלפי לירות לכיסם, על-ידי קיצור הסרטים שהוזמנו אצלם, ואילו רשות השידור שילמה להם את מלוא המחיר. בהסכנות, כמעט בגימגום, מוסיף הדו"ח ומדווח על פעילותה הרשלנית של הוועדה להזמנת הפקות אצל גורמי חוץ. הוא מצייין כי ועדת ההתקשרויות של רשות השידור היא הוועדה העוסקת ברכישת ההפקות מגורמי חוץ. הוא מצייין את מלל אי התפקידים המשתתפים בוועדה זו. אבל הוא אינו מצייין, כי אף איש מהם אינו בעל מקצוע בתחום הטלוויזיה.

בעדינות רבה ובלשון משפטית זהירה, מספר המבקר בהמשך, כי צריך לכתוב חסרית להפקות, לפני שמזמינים אותן, אבל היו מקרים רבים בהם לא הוקפד על תביבת הסרטי מראש, והוועדה רכשה למעשה תחול בשק.

גם עובדי הטלוויזיה בדרגי המישנה לא יצאו נקיים. מה וסם משובצות הערות על ביזבוזים, שימוש מופרז ברכב, אי שמירת נוהלים והתקפות בתחום החשי-בונות והשכר לאמנים מועסקי חוץ. הדגש הושם על העובדה, כי עובדי רשות מסוימים משתתפים ומועסקים בהפקות לטלוויזיה על-ידי מפיקים פרטיים. ה"מבקר לא גילה כי זוהי תופעה אופיי-נית לעשרות עובדים ובני משפחותיהם המזניחים אפילו את עבודתם היומיו-מית.

מית בשירות השידור למען החלטורה. נראה שהגוף האחראי מטעם מבקר המדינה לביקורת באמצעי התקשורת הי-עיקרי של המדינה, לא היה מסוגל לחי-מיק חקר. הוא היה רחוק מאוד מלגלות את החוליים האמיתיים של גוף חולה זה.

ביקורת

שיא ושפל

ביומן השבוע שהוקרן ביום שישי האחר-רון הגיעה הטלוויזיה לשני הקצוות בדיר-וחי החדשות שלה: שיא ושפל כאחד. השיא היה בכתבתו של אברהם קושניר על בעיית השיכון. דו"ח סודי של מחי-לקת המחקר בבנק ישראל, שהתגלגל לידיו, הוכיח בצורה חד משמעית כי ממ-שלת ישראל היא האחראית הבלי-עדית לייקור הדירות בארץ. האשמה העיקרית הוטחה כלפי משרד השיכון ומינהל מקרקעי ישראל. ביורוקרטיה, סת-בת ושיקולים ספקולטיביים היו עיקרי ההאשמות. באחד מדרגי המישנה הבהיר את התמונה פקיד בכיר: "המחירים ער-לים, או למה למהר ולמכור?" כלומר: משרד השיכון הוא התומך והגורם העי-קרי בהאמת המחירים.

מנכ"ל חברת שיכון עובדים, ח"כ אבי-רהם עופר, אישר את כל הטענות האלה ואף הוסיף עליהם דברים חמורים כהנה

מתחת לאנטנה

הצעה מפתח מאוד קיבל השבוע ה"ממונה על הטלוויזיה ישעיהו תדמור, כאשר שלטונות צה"ל פנו אליו, ביקשו ממנו לחזור לשירות פעיל, לתפקיד בכיר בצה"ל. בתגובה חצי רשמית שהגיד עה מלישכתו של הממונה תדמור נמ-ר: "בכל מקרה לא מדובר בחזרה מיידית. תדמור הושאל לטלוויזיה לשנה, בא לשאת בתפקיד לשנה, ולא יפרוש מכאן לפני תום השנה. במידה שיצטרך להחליט עתה, נסייתו היא להישאר בטל-וויזיה לתקופה נוספת מעבר לשנה, אם צה"ל יאפשר לו זאת." • הליקופטר מיוחד יועמד החל מהשבוע, לרשות מדור הספורט של הטלוויזיה, להעברת מיקורי מישחקים ממקומות מרוחקים בארץ, שיש תימום לאחר השעה שש בערב, כדי ש"חוזר יגיע לעריכה ולשידור במבט ספורט — במועד. אגב, מנהל מדור הספורט דן שילון, שיצא למסע מכין בגרמניה לפי הזמנת ממשלת בון, לק-ראת אולימפיאדת מינכן, קפץ השבוע על חשבוננו ללונדון, כדי לתאר משם באופן אישי שני מישחקים חשובים, שהמישחק ביניהם ייערך בשבת הקרובה, וישודר בטלוויזיה הישראלית ביום חמישי הבא (11/5) בין ארסנל ולידס, בגמר הגביע

וכהנה, החל בדוגמה הקטנה שתיקים הולכים לאיבוד בין הגורמים המטפלים בשיכון וכלה בתביעה מצד ועדות בניין

פרידה טלוויזיונית

אחד השיאים בתוכנית הטלוויזיה החדשה היים שכללה, ששודרה בשבוע שעבר ושהוקדשה לחייו של המשורר חיים גורי, היתה הופעתו של מנהיג המנוח של מק"י, הד"ר משה סנה, בתוכנית. סנה השתתף בהקלטת התוכנית שבועות מיספר לפני שנפטר, יצא במיוחד להקלטה כשהוא חולה בצבת, דבר שניכר היטב בצילומים. סנה ידע אז כי ימיו ספורים וזהי למעשה פרידתו הרשמית בהופעה פומבית אחרונה. בתמונה נראה סנה כשהוא ממתין מאחורי הקלעים יחד עם אמיל המציל, פרופסור דן פטנקין ואיכרים מכפר תבור.

הוזמן להגיב בטלוויזיה על ההאשמות נגד משרדו, אינו שולט כלל במשרדו מאז נפטרה רעייתו ז"ל.

העובדה החמורה ביותר בכל הכתבה, היתה תגובתו של דובר משרד השיכון, יהודה ליש, על השאלה, מדוע לא שוח-ררו 7000 הדירות ששוכרו בשבוע שעבר למכירה, במועד מוקדם יותר? הוא לא היה זקוק כלל לתירוצים: "תאמר ש"למשרד השיכון אין תגובה."

מעשה סדרם. הישג נוסף היתה כתב-תו של חיים גיל, שהתייחסה, באיחור, למעשי סדרם בבתי-הסוהר. הישגו העיקרי של חיים גיל היה בכך, שהעמיד את מפקד בית-המעצר באור-כביר במבוכה, והלה נאלץ להודות, כי כל חשוד, אפי-לו זה שיצא אחר-כך זכאי והוא חף משע, צפוי לאונס אכזרי ואלים בבית-המעצר, בלי כל אפשרות להימלט מעו-נש נורא זה. צריך להיות מטומטם או טיפש, כדי לקבל את טיעוני המגומ-גמים של מפקד בית המעצר, שטען טע-נת אינוס וכוח עליון על אונס גלוי ומוע-זע. מאולת היד של שירות בתי-הסוהר ניתן להטיק: הפשע בישראל אינו משי-תלם, כי הפושע צפוי לאונס.

דקות ספורות לפני כן, נערך בטל-וויזיה תרגיל הסוף, שהוכיח כי לפעמים הפשע משתלם. היה זה ראיון עלוב בו אפשרה הטלוויזיה למנכ"לה המתפטר של נתניבי נפט מרדכי פרידמן לחציג את עצמו כדפוק, כקדוש מעונה, כאחד מל"ו צדיקים בסדרם הרשעה, שנאנס על-ידי הציבור על לא עוול בכפו. בעזרתו הי-אייבה של המראיין דן רביב, הנכור מי-כשלונו בראיון עם מאיר לנסקי, הצליח פרידמן להתחמק מכל תשובה לעניין. המראיין בקושי שאל, לא לחץ ולא אנס את פרידמן להשיב. הצופים, שעקבו אחר המסכנות והתמימות בפרצופו של פריד-מן יותר מאשר אחר דבריו, יכלו לשים לב כיצד התחמק הנ"ל מן השאלה הי-עיקרית: מהי הנורמה המוסרית על פיה צריך להתנהל המינהל הציבורי בישראל?

עירוניות להקים מגרשי טנים על חשבון משתכנים מעוטי יכולת.

בחוגים שונים היה מי שטרם להסביר אחרי השידור, מאחורי הקלעים, כי הכל הוא עניין של פוליטיקה, כי ח"כ אבי-רהם עופר, שהיה הנפגע העיקרי ממי-נויו של חיים בר-לב כשר המסחר והתע-

הממונה חוזר לצה"ל?

האנגלי. • אל מסע ראש-הממשלה גור-דה מאיר ברומניה הצטרף בליווי צמוד הכתב המדיני אלי ניפן, בראש צוות מיוחד, בתקווה סמויה להשיג סוף-סוף את הסקופ המיוחל על המשאומות האפ-שרי לשלום בין ישראל למדינות ערב. • על רון ביישי, הכתב הצבאי של הטלוויזיה מלחשים, כי הוא מתעתד לצאת בקרוב כשליח רשות השידור בגרמניה במקומו של עמוס גורן החוזר ארצה. בינתיים החלו כתבי התחנה לטוס עי-ניים מייחלות אל משרה זו. • בקשר לסרט התיעודי על הצייר מאכברו פי-קאסו בו 90', שיוקרן בטלוויזיה ביום ראשון (7/5), מספרים כי כאשר מלאו לו 50 שנה, נשא הצייר הנודע צעירה בת 20. עיתונאי שאל אותו: "האם אין כאן בעיה של גיל?" השיב פיקאסו: "בהח-לט, זאת באמת בעיה, כי הרי בעוד 20 שנה היא תהיה זקנה בת 40." • בשתייה לחיים, נחוגה בשבוע שעבר בחירתו של יוסי צמח כמפקח הבמאים של הטל-וויזיה. יוסי שהיה בעבר חבר להקת התרנגולים ובמאי להקות צבאיות, למד טלוויזיה בארצות-הברית, והצטיין בסו-ציאי יום העצמאות האחרון בהעברת שי-דור פסטיבל הזמר אל מסכי הטלוויזיה.

שיה, נושא ענינו לתפקיד שר השיכון. חוגי האוצר ובנק ישראל הם שיזמו את הכתבה, ואילו שר-השיכון זאב שרף, שלא

תדריך

סרט השבוע (יום ד' 3/5, 20.45) — צ'ארלי — מפגר הופך גאון, כתוצאה מניתוח מוח, חוזר להיות שוב מפגר, בי-סרט מעורר מחשבה עם רגעים מרשימים. משתתפים: קליף רוברטסון וקלייר בלום.

ג'ניפר היקארי ב"חיים באושר" רצח בפגישה

רוברטסון וכדום ב"צ'ארלי" ניתוח מוח

ג'וזפה דויד ב"שכל זרב" התפרצות רגשות

סידרה חדשה (יום ר' 5/5, 21.15) — שכל זרב — סידרה בארבעה חלקים. לפי סיפורה של ג'יין אוסטין, אר-דות שתי אחיות צעירות: אלינור (הי-שכל) ומריאן (הלב) שהתפרצות רגשו-

לינץ' (במרכז) ב"שזהבת" יחסי עבודה

תיהן העוים מביאה אסון, צער ואהבה. השעה השלישית (יום ג' 9/5, 20.20) — בעיקבות הסרט השלהבת ה-גדולה על שבת פועלי נמל ליברפול, ייערך דיון על יחסי עבודה בארץ.

תוספת של כמה עשרות לירות ב"לוקש" החודשי שלך - זה מעט או הרבה ? תלוי מה תעשה בכסף זה...

תוספת היוקר שקיבלת מחודש ינואר וכן התוספת שתקבל במשכורתך החל בחודש אפריל יוסיפו כמה עשרות לירות נטו להכנסתך החודשית.

תוכל, כמובן, לקנות לך ולבני המשפחה משהו נוסף. האם תשיג בכך גם את המטרה בעתיד?

לעומת זאת, האם ידוע לך איזה סכום יעמוד לרשותך אחרי תקופת חסכון סבירה, אם תחסוך כסף זה בתכנית החסכון "יתרון-לכל"?

קשה לך לתאר!

כדאי לך, איפוא, לפנות בהקדם לסניף הקרוב של בנק דיסקונט או בנק ברקליס דיסקונט שם ישמחו לתת לך פרטים מלאים על תכנית החסכון הפופולארית אשר רבבות חוסכים כבר הצטרפו אליה.

אם ברצונך לקבל לביתך עלון הסברה על תכנית "יתרון-לכל", שלח את התלוש המצורף למודעה זו.

מאמץ קטן זה יביא לך תועלת רבה.

לכבוד

ת.ד. 456 תל-אביב

אשמח לקבל בהקדם עלון הסברה על תכנית החסכון "יתרון-לכל"

שם

כתובת

טלפון

בבד

BDB

פרטים מלאים בכל אחד מ-

48 סניפי

130 סניפי

בנק דיסקונט לישראל **בנק בורקליס דיסקונט**

במדינה

דרכי אדם

בחזרה

לאמא

רותי טובי היא שחרחרת ונאוה מאד. יש לה שפתיים חושניות, גוף דקיק ותל-ברשות צבעוניות שמוכירות את העולם הגדול.

והיא גם זמרת.

היא התחילה כרותי אבישג, אחת מ-בנותיפוחיו של נחום נרדי, ואפילו יצ-אה איתו למסע הופעות באירופה. זה היה קצת מזמן, כשעוד שרו: יש לי גן ועלי גבעה.

לירדה מרחוק, בגיל עשרים היא הח-ליטה שהגיע הזמן להתקדם קצת בחיים.

ונסעה לפאריז. גם כאן נמשכה שיגרת מועדוני-הלילה, עם שני הבדלים קטנים: רותי התחילה לשיר ג'אז, ומה שחשוב במיוחד, היא מצ-אה בעל.

היא הכירה אותו במועדון הלילה לה-בוהם, בו הופיעה. הם יצאו שנה, והח-

משפט

הכלב הציל

ממאסר

האישום נגד יוסף מזרחי היה: נסיון פריצה, הפרטים, כפי שסיפר השבוע הר-חובע לשופט השלום התל-אביבי מנחם אילן: בשלוש בבוקר, ביום חשוך של אוקטובר האחרון, הבחין סויר משטרה במזרחי בחצר בית בבתיים. רב-סמל רו-י זמן, שהכיר את מזרחי זה מכבר, ערך

זמרת חוזרת רות טובי

„הכי טוב זה בבית!”

חיפוש על גופו — ומצא מטפחת קרועה. מימצא תמים למדי. אלא מאי? בחי-פוש שערכו השוטרים בסביבה הקרובה, נתגלה קרע של אותה מטפחת בקצה הלון של מכונת חונה. השוטרים עצרו את מזרחי בו במקום. טענתם: מזרחי ניסה לפרוץ לתוך המכונת בעזרת המט-פחת, נמלט כאשר הסויר קרב למקום.

הכלב איננו בבית-המישפט, סיפר סניגורו של מזרחי, עורך-הדין משה אל-וי, כי מזרחי טייל אותו לילה עם כלבו, כאשר לפתע הביא לו הכלב את המיטפ-חת מתוך הליל האפל. הסניגור המלומד גם הציג מיסמכים שהוכיחו כי אכן היה לנאשם כלב אמיתי, חי וקיים.

השופט המלומד קיבל את הסיפור. אשר לשאלה כיצד הגיע קרע המיטפחת לחלון המכונת, הבהיר השופט עצמו כי „יתכן שפורץ אחר ניסה לפרוץ, והופרע על-ידי הכלב או על-ידי הסויר. „אין אני יכול להאשים את החשוד על סמך התו-כחות שהביאה המיטפחת, החליט השו-י-פט, וזיכה את מזרחי.

על שימחתו של מזרחי העיבה רק עני-נה קלה אחת: מיסמכים אודות קיומו של הכלב — אמנם היו לו, אולם הכלב עצמו — נעלם ואיננו. פרשת המיטפחת כנראה זיעזעה אותו עד כדי כך, שהוא נעלם, מיד לאחר אותו לילה, כאילו לא היה כלום מעולם.

היזהר מאוד להיכנס השבוע להתחייבויות כספיות. אל תיכנס ל-

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

מחל קטן ובלתי חשוב לכאורה, מאפ-

שר לך לוותר על אח-ריות טורדניות. את שו-י-נה, כמוכן, אבל את שמחה שאת שונה, פגישה עם גבר גבה-קומה מסתיימת במבו-כח נעימה. היהרי מ-פליטות הפה של חב-רותיך הטובות ביותר. קצת חיסכון בהוצא-ותיך כלל לא יזיק לך.

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

זהו, בסך הכל, שבוע רומאנטי — וזהו רק התחלה! בתקש-ת דעי שפגישותיך — גם אם הן נערכות זו בצד זו, עשויות להתלקח ל-

אש חזקה מאוד אצל ה-נפגשים עימך. בסוף ה-שבוע, על כן נהגי בוהירות וברחמנות. אל תסבכי אדם נשוי ב-עשועי-ההפליטה שלך. אל תהיי שרירותית.

זהו, בסך הכל, שבוע רומאנטי — וזהו רק התחלה! בתקש-ת דעי שפגישותיך — גם אם הן נערכות זו בצד זו, עשויות להתלקח ל-

אש חזקה מאוד אצל ה-נפגשים עימך. בסוף ה-שבוע, על כן נהגי בוהירות וברחמנות. אל תסבכי אדם נשוי ב-עשועי-ההפליטה שלך. אל תהיי שרירותית.

זהו, בסך הכל, שבוע רומאנטי — וזהו רק התחלה! בתקש-ת דעי שפגישותיך — גם אם הן נערכות זו בצד זו, עשויות להתלקח ל-

אש חזקה מאוד אצל ה-נפגשים עימך. בסוף ה-שבוע, על כן נהגי בוהירות וברחמנות. אל תסבכי אדם נשוי ב-עשועי-ההפליטה שלך. אל תהיי שרירותית.

זהו, בסך הכל, שבוע רומאנטי — וזהו רק התחלה! בתקש-ת דעי שפגישותיך — גם אם הן נערכות זו בצד זו, עשויות להתלקח ל-

אש חזקה מאוד אצל ה-נפגשים עימך. בסוף ה-שבוע, על כן נהגי בוהירות וברחמנות. אל תסבכי אדם נשוי ב-עשועי-ההפליטה שלך. אל תהיי שרירותית.

זהו, בסך הכל, שבוע רומאנטי — וזהו רק התחלה! בתקש-ת דעי שפגישותיך — גם אם הן נערכות זו בצד זו, עשויות להתלקח ל-

אש חזקה מאוד אצל ה-נפגשים עימך. בסוף ה-שבוע, על כן נהגי בוהירות וברחמנות. אל תסבכי אדם נשוי ב-עשועי-ההפליטה שלך. אל תהיי שרירותית.

זהו, בסך הכל, שבוע רומאנטי — וזהו רק התחלה! בתקש-ת דעי שפגישותיך — גם אם הן נערכות זו בצד זו, עשויות להתלקח ל-

אש חזקה מאוד אצל ה-נפגשים עימך. בסוף ה-שבוע, על כן נהגי בוהירות וברחמנות. אל תסבכי אדם נשוי ב-עשועי-ההפליטה שלך. אל תהיי שרירותית.

זהו, בסך הכל, שבוע רומאנטי — וזהו רק התחלה! בתקש-ת דעי שפגישותיך — גם אם הן נערכות זו בצד זו, עשויות להתלקח ל-

אש חזקה מאוד אצל ה-נפגשים עימך. בסוף ה-שבוע, על כן נהגי בוהירות וברחמנות. אל תסבכי אדם נשוי ב-עשועי-ההפליטה שלך. אל תהיי שרירותית.

זהו, בסך הכל, שבוע רומאנטי — וזהו רק התחלה! בתקש-ת דעי שפגישותיך — גם אם הן נערכות זו בצד זו, עשויות להתלקח ל-

אש חזקה מאוד אצל ה-נפגשים עימך. בסוף ה-שבוע, על כן נהגי בוהירות וברחמנות. אל תסבכי אדם נשוי ב-עשועי-ההפליטה שלך. אל תהיי שרירותית.

זהו, בסך הכל, שבוע רומאנטי — וזהו רק התחלה! בתקש-ת דעי שפגישותיך — גם אם הן נערכות זו בצד זו, עשויות להתלקח ל-

אש חזקה מאוד אצל ה-נפגשים עימך. בסוף ה-שבוע, על כן נהגי בוהירות וברחמנות. אל תסבכי אדם נשוי ב-עשועי-ההפליטה שלך. אל תהיי שרירותית.

זהו, בסך הכל, שבוע רומאנטי — וזהו רק התחלה! בתקש-ת דעי שפגישותיך — גם אם הן נערכות זו בצד זו, עשויות להתלקח ל-

אש חזקה מאוד אצל ה-נפגשים עימך. בסוף ה-שבוע, על כן נהגי בוהירות וברחמנות. אל תסבכי אדם נשוי ב-עשועי-ההפליטה שלך. אל תהיי שרירותית.

זהו, בסך הכל, שבוע רומאנטי — וזהו רק התחלה! בתקש-ת דעי שפגישותיך — גם אם הן נערכות זו בצד זו, עשויות להתלקח ל-

אש חזקה מאוד אצל ה-נפגשים עימך. בסוף ה-שבוע, על כן נהגי בוהירות וברחמנות. אל תסבכי אדם נשוי ב-עשועי-ההפליטה שלך. אל תהיי שרירותית.

זהו, בסך הכל, שבוע רומאנטי — וזהו רק התחלה! בתקש-ת דעי שפגישותיך — גם אם הן נערכות זו בצד זו, עשויות להתלקח ל-

אש חזקה מאוד אצל ה-נפגשים עימך. בסוף ה-שבוע, על כן נהגי בוהירות וברחמנות. אל תסבכי אדם נשוי ב-עשועי-ההפליטה שלך. אל תהיי שרירותית.

זהו, בסך הכל, שבוע רומאנטי — וזהו רק התחלה! בתקש-ת דעי שפגישותיך — גם אם הן נערכות זו בצד זו, עשויות להתלקח ל-

אש חזקה מאוד אצל ה-נפגשים עימך. בסוף ה-שבוע, על כן נהגי בוהירות וברחמנות. אל תסבכי אדם נשוי ב-עשועי-ההפליטה שלך. אל תהיי שרירותית.

זהו, בסך הכל, שבוע רומאנטי — וזהו רק התחלה! בתקש-ת דעי שפגישותיך — גם אם הן נערכות זו בצד זו, עשויות להתלקח ל-

אש חזקה מאוד אצל ה-נפגשים עימך. בסוף ה-שבוע, על כן נהגי בוהירות וברחמנות. אל תסבכי אדם נשוי ב-עשועי-ההפליטה שלך. אל תהיי שרירותית.

זהו, בסך הכל, שבוע רומאנטי — וזהו רק התחלה! בתקש-ת דעי שפגישותיך — גם אם הן נערכות זו בצד זו, עשויות להתלקח ל-

אש חזקה מאוד אצל ה-נפגשים עימך. בסוף ה-שבוע, על כן נהגי בוהירות וברחמנות. אל תסבכי אדם נשוי ב-עשועי-ההפליטה שלך. אל תהיי שרירותית.

זהו, בסך הכל, שבוע רומאנטי — וזהו רק התחלה! בתקש-ת דעי שפגישותיך — גם אם הן נערכות זו בצד זו, עשויות להתלקח ל-

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

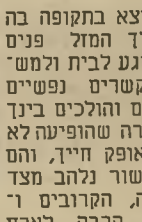
תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

את מוגשת אותו, את האחד, את מסתכסכת אותו. את עשויה לאבד אותו ביום א' שבתחילת השבוע. זמן נהדר לצאת לטיול עם חבר או חברה טובה. זמן עוד יותר טוב להכיר את העולם, להיכנס להרפתקות קלות, לעשות שטויות ובכלל, להתפרק. לא זמן מתאים לעסקים או להחלטות הרת-גורל. צורהמזלות, ל-בני טלה, השבוע: השתעשעו! ליבשו בגדים צבעוניים. כמורכן הימנעו מפיר-סומת רעשנית, היא תבוא אליך מאליה.

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

תזניצ
21 בספטמבר
20 באוקטובר

אחת הסיבות להצלחת הקופות של הסרט "ידידות של מוטות ומקלות של מטאטאים" (עבור קיבלו אלפני דיסני פרס אוסקר על אפקטים מיוחדים) היא עצם העובדה שלא הוגבל בשום הגבלה על ידי הצנזורה הפנימית של תעשיית הקולנוע באמריקה.

התופעה יוצאת דופן עד כדי כך לאחד רונה, שנשים דוהרות עם זאטוניהן לסרט, ובעירה קטנה אחת, הן הסכימו אפילו

אנג'לה לנסבורי
אוסקר למיטות ומטאטאים

לשבת במקומות שאין הקולנוע נוהג למי כור, משום שיש נזילה בצינור מים העובר מעליהם. אבל מה זה כמה טיפות של מים, תמורת חוויה של ביקור משותף בקולנוע עם הילדים?

סחורי הקולנוע, נא להרהר! אולי הגיע הזמן להלביש את הערומות ואז לא יהיה צורך לשפץ את בתי הקולנוע.

תדרין

תל-אביב

*** המקשר (פאר, אנגליה) — אהבתה האבודה של בת אצילים לאיכר פשוט בסרט מקסים ביופיו של ג'וזף לוס, שמסגנתו כי אין איש יכול לפרוש מן המסגרת שקבעה לו החברה. מומלץ. *** דקמרון (סטודיו, איטליה) — מבחר סיפורי בוקצ'י, בעיבוד קולנועי שנון של פיארא פאולו פאזוליני, שומרים על הוצפתם ועל הלעג שיש בהם לכל האיוולת האנושית.

*** הקונפירמיסט (תכלה, איטליה) — ברטולוצ'י, על פי ספר של מרי ראוויה, מציג את איטליה שבין שתי מלי חמות העולם, על הפאשיון השולט בה, בצורה אמנותית מרתקת. עם טרינטיאן ודומיניק סאנדה.

*** נערת הטלפון והברש (אסתר, ארצות הברית) — בלש פרטי מציל נערת טלפון מצניפורהו של רוצח מיסתורי, ותוך כדי כך נחשף כל הרקבון השורץ בתחתית החברה הניו-יורקית. אוסקר לג'יין פונדה.

*** הארי המזוהם (אופיר, ארצות הברית) — שוטר יוצא ללכוד רוצח מטורף כאילו היה אויבו האיש, בסרט אלים וחריף המבוסס ביוגרפיה על ידי דון סיגל. אמנם מוסר ההשכל (זכויות יתר לשוטרים) אינו כל כך משכנע, אבל כל מה שמסביב לו משכנע מאד.

ירושלים

*** קוראים לי טריניטי (חן, איטליה) — מערבון מצחיק ומלא מעשי קונדס, שמזכיר הופעת קרקס יותר מאשר פרק בהתישבות האמריקאית. את הסיפור קצת קשה למצוא, אבל בדיחות יש בשפע.

חיפה

*** גבעת השטן (ארמון, איטליה, ספרד, ארצות הברית) — 12 הנועזים במערב הפרוע, או כיצד מחסלת קבוצת בריונים את כל מרידות האינדיאנים, אלים,

רעל מן החלל

החיצון

זרע אנדרומדה (אלנבי, תל-אביב, ארצות-הברית) — מה יקרה אם אחד מן הלוחים הרבים הנשלחים לחלל החיצון ישוב פעם לכדור הארץ ובי-אמתחו נגיף המסוגל למחוק את כל צאצאי אדם וחוה מעל פני האדמה? שאלה זו דירבנה רופא צעיר המסתתר מאחורי השם מייקל קרייטון לכתוב ספר מדע דמיוני, על מערכת הגנה מסובכת שהורכבה כליכול בארצות-הברית לטיפול באפשרות כזאת, ועל דרך פעולתה כאשר לווין נופל אמנם בעירה קטנה, וכל אוכלוסייתה נשמדת, חוץ מתינוק קטן ומזקן ספוג אלוהול.

הספר, הכתוב בכוונה תחילה בלשון יבשה של דו"ח מדעי, מתאר בפרטים מדויקים את שלבי המחקר השונים, את המערכות בהם משתמשים במחקר זה, את אמצעי הביטחון הנקטים על מנת לבודד את מיתקן המחקר משאר העולם, ואת התקלות הפשוטות לכאורה, המכניות או האנושיות, המפריעות למחקר, שאפילו מחשבים מתוחכמים אינם מצליחים לאתר אותם.

אמנם התפאורות, האביזרים הטכניים, וההמחשה הדמיונית של ציוד מודרני מתוחכם, כל אלה עושים רושם רב מאוד. ועוד נכון שקשה לא להיות שותף למתח המתלווה — כי הרי בסופו של דבר נקבע בה גורל האנושות? לעומת זאת, הרבה יותר קשה לעקוב אחרי מה שקורה בה הלכה למעשה, ואשר למהותו האמיתית של זרע אנדרומדה.

זרע אנדרומדה — חורבן בגלל נגיף מתוחכם

מדה, צריך לפנות לספר כדי להבין למה הכוונה. ארתור היל משכנע בדמות החוקר הראשי בסרט, וכל אלה העוזרים לצידו מדגישים נקודה שבלטה גם במקור הספרותי: אפילו בעידן המחשבים ממשיך האדם להיות הערך היחיד שלא ניתן לתיכנות מושלם, ובכוחו להכריע כל מכונה. ואם התווסף כאן קצת פאתוס, אין זה פלא. הוליווד, "תיקנה" תמיד את הספרים שהביאה לבד.

רשימות

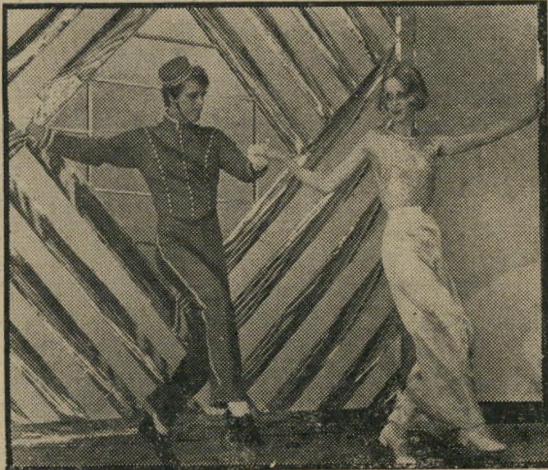
למחזמר

החבר שלי (הוד, תל-אביב, אנגליה) — במקור, זה היה מחזמר קטן, על נערת פנסיון קטנה המתאהבת בנער שליח, אלא שהנערה אינה סתם נערה אלא בת מיליונרים, והנער אינו סתם נער אלא בנו של לורד, וכן הלאה וכן הלאה. זה נכתב בשנות החמישים, זה צריך היה להיות פארודיה על שנות העשרים, וזה הצליח בזמנו לא רע.

עכשיו בא קן ראסל, הגאון התורן של הקולנוע הבריטי, והחליט שהגיע הזמן להפוך את הפארודיה ל...פארודיה. והחבר שלי" היה לסרט מוסיקלי, שהוא בעצם הצגה בתוך סרט. ההצגה, של להקה קטנה בעיר שדה, אליה נקלע במאי הוליוודי הרוצה להפוך את ההצגה לסרט.

מה שנוגע לקטעי המוסיקה, הם מבוויימים ומבוצעים היטב, ויש לא מעט רגעים המזכירים את סרטינו של באסבי ברקלי, מלך הסרטים-המוסיקליים של הוליווד בשנות ה-30. יש כאן השראה, שימוש במרחב שמעניק הקול נוע לכוריאוגרפים, הרבה צבע, הרבה תנועה, והרבה קישט, שהוא בלתי נמנע בהזדמנויות שכאלה.

לעומת זאת, סיפור המחזמר הוא רדוד מאוד, והמסגרת הנוספת, של הווי הלהקה המציגה אותו והבמאי שבא לבחור כוכבים, אינה מספקת מזון הרבה יותר עשיר. ואילו המוסיקה — זו סובלת הן מצניעות הדמיון, והן ממערכת רמקולים המעוותת אותה מומן לזמן. ואם הכי ניס ראסל שני שירים מתוך "שיר אשיר בגשם" לתוך ה-

טוויגי — מדגימה באבריה את הוליווד ז"ל

סרט, ושם בפי הבמאי את ההערה, "מוטב שאביים את שיר אשיר בגשם" הרי שכנאה גם דעתו על החומר שהיה בידו, אינה מן המשובחות.

למרות זאת, חובבי סרטים מוסיקליים ואלה הקרובים לאלבום הזכרונות של שנות השלושים והמיוזיקול שלהם, בוודאי ייהנו. מה עוד שטוויגי, בתפקיד הראשי, היא פשוט טה, חביבה ואם אינה זמרת או רקדנית גדולה, היא בכל זאת אינה "מפספסת" הרבה.

האם הזוללת

בניה

בלאדי מאמה (תמר, תל-אביב, ארצות-הברית) — רוג'ר קורמן, מומחה לסרטי אימה ("העורב"), סרטי פשע ("יום ולנטיין הקדוש") ובכלל סרטים הדורשים הרבה אלימות, בחר הפעם להנציח את פרשת חייה הבלתי סימפטיים של אחת מגיבורות תקופת הגנגי סטריז באמריקה, מא בארקה.

קייט (המכונה "מא") ברקה, שנאנסה בהיותה ילדה על ידי אביה ואחיה, נושאה מאוחר יותר לגבר אשר העניק לה 4 בנים. כשגדלו בנים אלה, השליכה את הבעל חלש האופי כקליפה, ויצאה למרחבים, עם בניה, לתבוע את המגיע לה. "רק עשירים הם חופשיים", טענה, והחליטה להיות עשירה, כשכל הדרכים, ובעיקר חטיפה, שוד ורצח, כשרות להשגת המטרה.

קורמן, שלא כמקובל בסרטים מסוג זה, אינו מנסה לתרץ את התנהגותה או להצדיק את מניעיה של קייט בארקה. להיפך. הוא מתייחס אליה ואל בניה בבזוז וביזלול. אין צורך להיות פסיכיאטר כדי לגלות את עקבות בעיותיו של אדיפוס במשפחה עקובה מדם זו, וקורמן אינו מגלה אף טיפה של רחמים כלפי הבנים, שאחד מהם הוא מטורף אלים, השני מזריק לעצמו סמים, השלישי הוא הומוסקסואלי והרביעי סתם גרוז.

שלי וינטרס — מאמא של הגנגסטרים

מצד שני, אין לקורמן שום סימפטיה מיוחדת אל נציגי החוק, שפעולתם בסרט נלעגת, חסרת-יעילות ונושאת בסור-פושליזם פרי, רק בעזרת מלשינים. בקיצור, קורמן סולד מכל מי שעובר דרך סרטו, עד שכימעת וניתן לשאול, מדוע בכלל החליט לעשות סרט על נושא המתועב כל כך בעיניו.

אילת

האוניות לא יכולות

להתאפק

מה הקשר בין תינוק בן-יומיו, לבין אור ניית-ענק בת מאות טונות? התשובה: השליטה, או ליתר דיוק — חוסר השליטה, על עשיית הצרכים.

כשתינוק נזקק לנקביו הוא עושה בהם שימוש מידי, ללא תשובה מיקום ומצב, כך כנראה גם אונייה. כשעליה לפרוק את מירפסות שהצטברו בביטנה — היא מבצעת את התרגיל גם כן בלי להתאפק, לפחות — באילת.

עשרה קילומטר דרומית מאילת קיים אתר שהוא חלום: רפי ויליג, זהו מקום מקלטו של רפי נלסון, התיירים מבקרים שם, הישראלים מבקרים שם, סרטי המערב הפרוע שצולמו בישראל, צולמו ברפי ויליג, הקיצור — הכל קורה שם. רפי הגיע לכותרות לא אחת — אם בכות הרפתקאותיו, אם בכות שגשגותיו. בקרוב, יעמוד שוב בפני זרקור הפרסומה הפעם, על רקע משפטי.

באה וליכלכה. מספר נלסון: "שלושה ארבעה ימים לפני פסח הגיעה לרצועת החוף שלי זרימת נפט רצינית מהמפרץ. קודם היא הציפה את חוף-אלמוג ושמות"

ביטניק נדפון
או — אר...

הטבע. אתר היא הגיעה אלי וליכלכה לי את כל החוף. היו אצלי עשרות אנשים כשהנפט הגיע. באו בבוקר, ראו את הורר המה ועזבו באותו יום. המון אנשים חשור בים היו אצלי וביניהם כאלה שמוכנים להעיד על כל העניין כשאבק מהם: ד"ר אמנון רובינשטיין, חיים חפר ועמוס איי לון, ואחרים. ההתנצלויות שלי לא יכלו לעשות כלום, כי העובדה היתה ברורה: אי אפשר לבלות כאן חופשה. העניין כל כך כאב לי שהחלטתי להגיש משפט נגד האחרים לזיהום."

נלסון כבר פנה לעורך-הדין האילתי, אליהו ספקין, והשלב הראשון במישפט הוא תביעת נזיקין נגד קריצינור אילת. כשלב השני שוקל נלסון אפשרות של הגשת צו-עילתנאי נגד משרד-התחבורה על הונחת חוף אילת ונמל הנפט של אילת. "מה שהולך כאן זה אבסורד", הוא מת-ריס, "מצד אחד הולכים ובוזים בתי-מלון ומצד שני מגדילים את נמל הנפט שהורס את החוף. בשלטונות הייבילים לה-בין שאי-אפשר לתפוס שתי צפורים במכה אחת: גם עיר נפט וגם עיר תיירות. אם המצב יימשך כפי שהוא, כדאי יהיה לע-צור את בניית בתי-המלון ולהפוך את אילת לעיר-נפט בלבד", הוא אומר.

קנס סמלי. מסביר מנהל קר צינור אילת, גדי כץ: "אני מרגיש כמו בן-אדם שרוצה להתפוצץ מבפנים. עושים לנו עוול משוע. מאשימים אותנו בכל העניין, וזה אינו כך. האשמים העיקריים בזיהום הם

בעלי האוניות עליהם אין לנו שליטה. נלסון ודומיו, רצים תמיד אלינו ואפילו לא בודקים אם הוזהמה היא נפט או לא. ברוב המקרים זה בכלל לא נפט אלא מיי-השיפולים שמפליטות האוניות העוגנות בנמל האזורי.

"המיכליות שעוגנות אצלנו שואבות את הנפט מצינור שאין בו שום סכנת דליפה ומסתלקות תוך 24 שעות לכל היותר. אר-ניות-הסוחר, לעומת זאת, אלה העוגנות בנמל האזורי, עוגנות במקום שבועות. כל מי שצועק לא מתעמק בהבנת המ-צב לאמיתו.

"אונייה עוגנת צריכה לרוקן את מי-ה-שיפולים בנמל, כי אם רק בלב-ים. "אך כשאונייה אינה יכולה להתחיל מעמד יותר והיא עדיין מחכה לפריקה או טעינה, היא מוכרחה לרוקן את עצמה והם עו-שים זאת כולם בסתר, מתעלמים מהחוק. הוזהמה היא שלהם ולא של נפט, כפי ש-כולם מנסים לשטון. כשתופסים אותם, מטילים עליהם קנס, אך כנראה שגם זה לא עוזר כי הקנס הוא סמלי."

זיהום בלתי אפשרי. גדי כץ, ה-יושב באילת זה 14 שנה ומנהל את קר-צינור אילת כארבע שנים, יוצא ממש מ-גידרו נוכח האשמותיו של נלסון. "לנו יש צוות ללחימה בזיהום-ים" הוא אומר, "כל פעם כשמתגלה זיהום, הצוות יוצא ובודק בחומרים כימיים את הזיהום. "כבר קרה לא פעם שהצוות שלנו יצא בעקבות תלונה ושפך את החומרים הכי-מיים והחומר שנפלט, לא הגיב, זה לא היה נפט. אני מתחייב לשלוח כל פעם ש-יתגלה זיהום, חומר ממנו לבדיקה בטכניון. אשר לקביעה כי נפט ותיירות לא הול-כים יחד, אומר כץ: "זה לא נכון. הנה, ניגואה באיטליה היא גם עיר נפט וגם עיר תיירות."

רכי חיים

נוער

ללא צנזורה

העץ הצומח ליד המדרכה שמול קפה כסית בת-לאביב, רגיל לדקירת סיכות מדי ערב-בערב. כל בעלי תיאטרון-השוליים נועצים עליו את מודעות הפירסומה שלהם חנים אין כסף.

באחד מערבי השבוע שעבר נשא העץ על גזעו מודעה על הצגת תיאטרון המר-תף, זה מסתובב. בעל התיאטרון, מוני יקם (27) יושב בכסית ליד השולחן הקרוב ביד-תר לעץ, ושומר על המודעה שלו. לפתע נגשו שלושה בריונים צעירים והחלו לת-לוש את המודעה.

מוני נזעק ממקומו ופנה לבריונים: "למה אתם תולשים את המודעה שלי?" "כי מתחשק לנו לתלות מודעה אחרת", השיבו לו. "אז למה על חשבון המודעה שלי דווקא, הרי יש עוד מקום על העץ?" בלי תשובה קרעו השלושה את מודעת המרתף ותלו אחרת במקומה.

"הצילו, הורגים אותי!" מוני ניסה התערבות פיזית אך לפני שהספיק להתק-רב דיו, אחזו בו השלושה ותוך שניה היה מונח על המדרכה. אחד החזיק בשע-רותיו, שני שלף מכיסו תער, שלישי הת-פרץ אל השולחן הקרוב, לקח בידו כוס קקאו קר רוקן אותה על יקם השרוע, ניפץ את הכוס ואיים בשברים החדים. כאן התערברו 10 חובשי כיסאות ונח-צו לעזרת מוני הנשחט. שולחנות וכסאות הופלו בסערה, המלצרים מיהרו לקפל את בית הקפה פנימה. על המדרכה התגוללו גופות מתכתשים והקהל צעק: "הצילו את מוני! הורגים את מוני!"

תוך דקות ספורות נשמעה צפירת מכור-נית המשטרה. שלושת הבריונים ניצרו מעליהם את אנשי הוזהמה. נעלמו במעלה רחוב דיונגוף.

סמל ראשון שושני ניגש הישר אל מוני יקם, הקים והעלה אותו לניידת. אנשי כסית צעקו: "אל תגיש תלונה, מוני! אם תגיש תלונה הם עוד יתרגו אותך!" על העץ נשארה תלויה המודעה החדשה: "מועדון צווחה מציג: נוער ללא צנזורה: הצגת תיאטרון שכונת-התקוה: פרחים מ-פסטיק, בבימויו של בצלאל אלוני."

למרות אזהרות חבריו, לא ויתר מוני זיהה במישטרה שניים מהמכסים באלבום הפושעים.

עתה מחכים הכל למערכה השנייה של הנוער ללא צנזורה.

המוח
אלפרידה ציויס, אמה של אלישבע — שהקליטה את כל שיחות דיון עם בתה אלישבע מופיעה במיסדרון בית-המשפט.

הופעת הבכורה של אלישבע ציויס המפורסמת היתה מתוכננת לפרטי פר-טיה.

ראשונים הגיעו העיתונאים. קבוצות-קבוצות, צלמים וכתבים, ארבו הם ליד פתח היכל-המשפט בת-לאביב. העלו הש-ערות מאין תגענה האם ובתה. לא היה ספק בדבר הליווי הצמוד שייכרך סביב

אלישבע. הילדה בת ה-28 איננה עושה דב-רים רבים ללא פיקוחה הפעיל של האם. הפעם, אירעה וריאציה:

ראשונה הופיעה האם. ראשונה — ו-לבד, מושתרת מאחורי משקפיים כהים, ב-תיסרוקת פרועה ובלבוש מרושל, חמקה ונכנסה לאולם. רבים לא הכירו בדמות המרושלת את אמה, המטופחת כרגיל, של אלישבע.

דקות ספורות לפני תחילת המשפט הור-פיעה הגברת ציויס הצעירה עצמה. עוטה חליפת שני חלקים צהורה, שערה משוך-בצניעות אחורנית, גראתה אלישבע כ-התגלמות הילדה-יטובה-ירושלים.

בעקבותיה פסעו במהירות בתי-דודתה, וצער בריא ואלים מבט. סגר את התה-לוכה עורך-הדין המזדקן (72) אשר קניג. רק הבחין עורך-הדין הצלמים שצבאו על הפתח, ומיד זינק, בוריוזות מסתיעה, ל-ראש התור. "על גופתי המתה, רק אם תעברו על הקבר שלי אתן לכם לצלם אותה. לא לצלם! לא לצלם!" קרא בקול צרוד, ניסה לכסות על עדשות המצלמות בתיקו הגדול.

באולם ישיבה אותה עת האם. כששמעה את קרבות הצילום הנערכים בחוף, מ-ירה לשלוף מארנקת צעיף שחור אטום לחלוטין וכיסתה בו את כל חצי גופה ה-עליון. מה שבטוח בטוח.

הופעת הבכורה הפומבית של אלי-שבע בבית-המשפט נבע מהמשך ה-דיון בתביעה אותה הגיש נגדה עורך-הדין ישראל פיקל. (העולם הזה 1807). פיקל דרש חוב של 4000 ל"י מאלישבע, סכום שהגיע לו, לדבריו, עבור עריכת חווה בינה לבין השבועון המערב-גרמני, שטרן, בפרשת סיפורי דיון. פרקליטו של התובע, עו"ד חנן חניאל, פונה לאלישבע הניצבת יציבה על הדוכן, ושואל: האם נכון כי ב-2.2.72, לאחר כ-2 בה בהעולם הזה על אביך, התקשרת עם

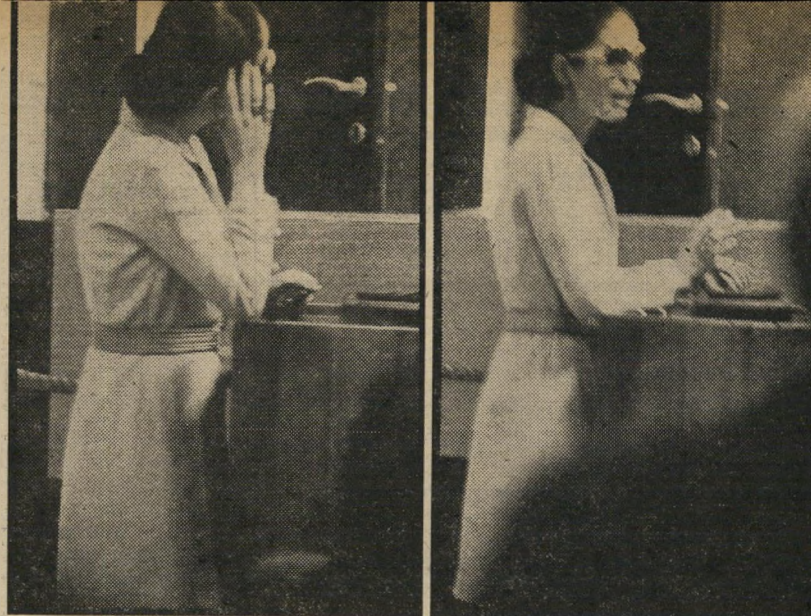
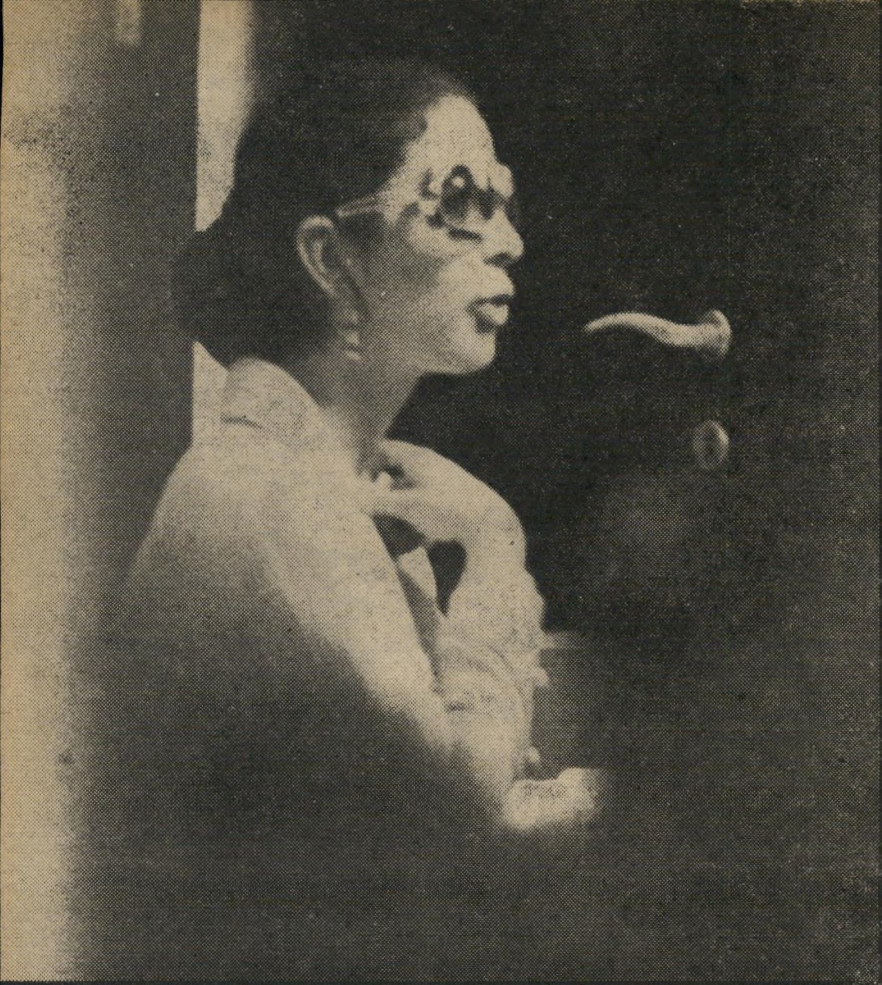
מסתתרת
אלפרידה ציויס מתכסה בצעיף ש-חור כדי למנוע מן הצלמים לצלמה. לידה עומד דורך שמש בית-המשפט.

מאיימת האם מן הספסל האחורי על הצלם המבזיק לתוך פניה. אלישבע עוצמת עיניים באלגנטיות עיפה. "מה הם רוצים ממני כל אלה?" שאלה את בתי-דודתה היושבת לצידה.

עורך-דין פיקל בנסיון לתבוע את העיתון על פירסום הכתבה? "שקר", מתוהה אלישבע ועיניה רושפות מאחורי משקפיים המכסות חצי מפרצופה. התשובה: שקר, חוזרת ונשנית בפי אלי-שבע עם כל שאלה נוספת שהפרקליט מציג בפניה. השופט דוב לוין מתאפק, מתאפק, ולבסוף פונה לאלישבע — באיפוק צונן: "גברת ציויס את לא חייבת לענות על כל שאלה: זה שקר, את יכולה גם לומר לפעמים: זו איננה אמת."

ציויס הצעירה איננה מנידה עפעף. "איך התקשרת לראשונה עם עורך-דין פיקל?" ממשיך התובע ושואל, "דרך שכן

אלישבע - הופעת בכורה

על דוכן העדים

אלישבע עונה לשאלות פרקליטו של התובע. כל משך העדות לא איבדה את קור רוחה. ניצבה זקופה, ענתה לרוב שאלות התביעה במילה אחת: "שקר". גם לשאלותיו ולפניותיו של השופט התייחסה בקרירות מתנשאת, לא איבדה את קור-רוחה.

בכל הארץ. מה כבר יכול היה עורך-דין פיקל לעשות עם מרשתי בחושך הזה? הצחק שמכה גלים בקהל פותח ל- עורך-הדין מקור נרחב להשערות בדבר התשובה לשאלתו.

השופט דוחה את הדיון בתביעה ליוני. אולי עד אז יתפשרו הצדדים.

מתחילה המערכה האחרונה: נסיגה מ- תוכנית לעבר פתחי האולם. בראש, מפלס דרך עורך-הדין קניג. "לא צלם! לא ל- צלם!" הוא חוזר וצועק לתוך הבהקי המצלמות. בפתח האולם הוא מסמן לאמא ציונים ולבת-דודה לרוץ לפתח הראשי. ב- עוד הוא, אלישבע והצעיר הבלתי-מזוהה, מבצעים התקפות טקטיות לעבר יציאת החרום.

"למה לא טיפל הוא בעניין החווה שלך עם השטרן?" מתעניין השופט. "הוא אמר שהוא לא יכול", עונה אלישבע, "הוא חבר כנסת".

שוב רפליקה של התובע: "האם נכון כי עורך-הדין פיקל בא אליך ביום שישי בו חתמת על החווה, בשעה עשר בלילה וישב איתך עד שעה אחת אותו לילה על ניסוח החווה?"

אלישבע ציונים מתגמגמת. לראשונה מאז תחילת הדיון. ולפתע קופץ עורך-דינה ממקומו, מזדקף כאותו קוסם שעומד לשלוף את השפן המכושף מכובעו ומכ- רין: "כבוד השופט. באותו יום שישי המ- דובר, היתה הפסקת חשמל כללית כמעט

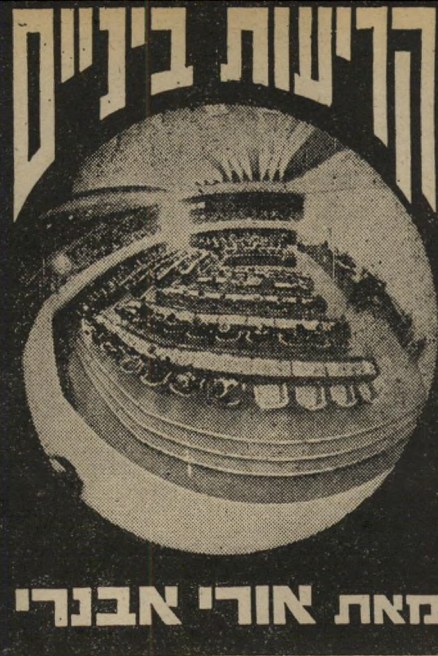
שהוא ראוי לה. ואלישבע מפרטת: "עורך-דין יורם ארידור. חבר-כנסת. אנחנו שכ- נים. אני מכירה אותו טוב".

שלי, ארידור, באה תשובתה של אלישבע. שוב מתערב השופט: "תאמרי, תאמרי איזה ארידור. למה שיפסיד את הפירסומת

"רק על כבד תצלם אותה!" על אף מאמציו המופ- גנים של עורך-דין אשר קניג לשמור על מרשתת מן המצלמות, לא היסס הוא עצמו לחייך בשעת מעשה אל

מול העדשה. תמונה זו ושתי התמונות שלמעלה צולמו בשעת היציאה מאולם המשפט. בתמונה נראה קניג מניף את תיקו בחיוך כשמשמאלו שמש בית-המשפט ולידו אלישבע. גם הנסיגה מבית המשפט היתה מלווה בתרגילי התחמקות מן הצלמים.

האת אורי אבנרי

26 - 24 באפריל 1972

אפשר ללמוד

מן התורכים

הכנסת חזרה מפגרתה הקצרה. אם חזרו החברים בכוחות מחודשים, לא ניכר הדבר עליהם. השבוע הראשון היה משעמם במיוחד, ומיספר הנוכחים ירד לי מינימום.

הערתי על כך ביום הרביעי, כאשר נאמתי על חוק שיגורתי, המסדיר ענייני העברת קרקעות בטאבו. ראיתי שהיציע מלא, ושהאולם ריק.

אורי אבנרי: ...גבירתי היושבת-ראש, הרשי לי להוסיף.

במשך כל הישיבה הזאת היה היציע מלא בנינוער, שבאו להתרשם מפעולת הכנסת, ואילו אולם הכנסת היה תפוס עליידי שלושה, ארבעה, חמישה או שישה חברי הכנסת.

היושבת-ראש המנוח ניסה, ללא הצלחה, לפעול לבידור הגנע הזה. לפני שייבחר היושבת-ראש החדש, כדאי להרהר בבעיה זו.

הבוקר קיבלתי מיכתב מידיד, המלמד באוניברסיטה באנקרה (הסרופסור יחויקין ברנר, מי שהיה מלוחמי "ח"). הוא שלח לי קטן מעיתון תורכי, שממנו אני למד שנתקבל זה עתה תיקון לתקנון הפרלמנט שם, כדי להילחם בהיעדרות.

לפי התיקון שנתקבל, חברי-פרלמנט הגעדר משיבה, ייקנסו 50 לירות תורכיות, שהן בערך 30 ל"י. הקנס יפורסם בעיתון הרשמי.

חבר הגעדר מן הישיבות במשך חודש, מודח מן הפרלמנט אוטומטית.

זהו רעיון מעניין, שהייתי רוצה להביאו לתשומת-לב היושבת-ראש הבא, הגברת ברגעם אלה — לא עליידי הכנסת, אלא עליידי סיעת המערך.

עליך השיב שר-המישפטים, בראשית תשובתו, ב"נימה של הומור:

יעקב-שמשון שפירא: במשך כל הזמן אנו משתדלים להפטר מן החוקים התורכיים, והנה מציע חבר הכנסת אבנרי לאמץ לנו חוק תורכי.

אורי אבנרי: מה יש? לדאר התורכי כבר חזרנו.

חברי-הכנסת המעטים שנכחו באולם דווקא התלחבו מן הרעיון, בתנאי אחד: שכספי הקנסות של הנעדרים יחולקו בין הח"כים הבאים לישיבות. מה שצודק, צודק.

מי מונה

את היו"ר?

מחצית הכנסת בחרה השבוע יושבת-ראש לכנסת כולה. זה דבר מוזר מאוד. אולם במציאות של הכנסת, זה מכבר חדלו הכל מלהרגיש מה מור ומה לא.

יושבת-ראש הכנסת נושא, לכאורה, בתפקיד עלי-מפי לגתי ועל-סיעתי. תפקידו הרשמי הוא, לשמור על כבוד הכנסת. תפקידו הטבעי בישראל הוא להגן על הכנסת בפני הממשלה. המבקשת להפכה לחותמת-גומי.

בעל תפקיד רם זה היה צריך להיבחר עליידי כל הכנסת, כדי שיוכל לייצג את כל הכנסת. נשיאות הכנסת (מוסד המכונה רשמית "יושבת-ראש הכנסת והסגנים") מורכב על-פי מפתח מיפלגתי אדוק, ללא כל ייצוג לסיעות הקטנות. אבל היו"ר עצמו — מדוע עליו לבוא משורות סיעה מסויימת? מדוע לא יהיה זה האיש שמר בית הכרייה-הכנסת ורוחשים לו אמון וכבוד?

האם אין זה נאה יותר שכל חברי-כנסת, או קבוצת חברי-כנסת, יוכלו להציג מועמד כלשהו, וכי תיערך בחירה חופשית, וחשאית, בין כל המועמדים. בלי התערבות הבוסים הסיעתיים?

במשך כמה ימים הפצנו רעיונות אלה בקרב חברי-

הכנסת והעיתונאים. אך מובן שהיה זה ללא הועיל. במציאות המיסלגתית, קובע המפתח, ולא ההיגיון או טובת-העניין.

וכך נתקבל כדבר מובן מאליו שמיפלגת-העבודה צריכה למנות את היו"ר. ושםפא"י תמנה את נציג מיפלגת העבודה. בעוד שבאולם הריק-כמעט של המליאה, בקומה השלישית, התנהל ויכוח על חוקים שיגורתיים, מנתה ועדת הקלפי בקומה החמישית, בחדר סיעת המערך, את קולות חברי הסיעה שניתנו בהצבעה חשאית — של הסיעה בלבד. התוצאה לא היתה חשובה. התהליך עצמו קבע את דמות התפקיד.

מוטי כלל אינו

בחר אידיאלי

הנושא העיקרי שעמד לנגד עיני הציבור במשך השבוע לא הגיע כלל לדיון רשמי בכנסת.

עוד לפני שהתחדש המושב, הגשנו הצעה דחופה לסדר-היום: "דו"ח ועדת ויתקון והמשתמע ממנו — מסקנות הוועדה מחייבות תחזור ותדון ב"פרשה זו, ותיתן דעתה בדחיפות לקביעת כללי-התנהגות נאותים לאישי מדינה והפועלים במיסגרתה".

הנשיאות התכנסה, וקבעה שאין העניין דחוף, למרות שכל הציבור געש. משתהוש על-כך עירעור ב"ועדת-הכנסת, נדחה העירעור ברוב של קול אחד.

לא הסתפקנו בכך. בו ביום הגיש אמנון זכרונאי שאלתה מפורטת לשר-האוצר:

אל: שר האוצר.

מאת: ח"כ אורי אבנרי.

לקראת סוף דיוני "ועדת ויתקון" מסר פרקליט המדינה, מר גבריאל בן, לוועדה מידע, לפיו ציוד-הקידוח נמכר ב-1962 למר מוטי פרידמן תמורת 70 אלף דולר בלבד (בעוד שטענת מר פרידמן היתה כי הציוד נרכש על-ידי משתי חברות קנדיות ב-385 אלף דולר). ועדת החקירה לא נכנסה לבירור סתירה זו.

על פי תקנות ההגנה (כספים), כל עיסקה של תושב ישראלי במטבע זר טעונה אישור האוצר.

לאור המידע הנ"ל, הנני מבקש לדעת:

(1) האם ניתן עליידי שלטונות האוצר למר פרידמן, או לחברה כלשהי הקשורה בו, היתר לרכוש מחברת

מוטי פרידמן

הקידוחים ישראל קונסטיננטל הקנדית, השייכת לאחים בלומפלד, ציוד קידוח בשנת 1962?

(2) אם ניתן אישור — האם הוקצבו למטרה הנ"ל כספים במטבע זר?

(3) האם ניתן אישור נוסף למר פרידמן או לחברותיו, לרכוש את הציוד ב-385 אלף דולר, או בסכום אחר כלשהו? (אם כן — מהו הסכום)?

(4) אילו אישורים הוענקו למר פרידמן ולחברותיו לרכיית ציוד או זכויות לגבי רכוש בחו"ל?

(5) האם הודיע מר פרידמן כי לו כספים בחו"ל, באמ"צ עותם יוכל לממן רכישת הציוד הנ"ל?

(6) האם ניתן למר פרידמן היתר לייסד חברה בחו"ל? אם ניתן למר פרידמן אישורים — כיצד אירע שבוע ציוד שנרכש ב-1962 תמורת 70 אלף דולר, ניתן כעבור שלוש שנים היתר לרכשו שוב במחיר גבוה פי חמישה מן הרכישה הראשונה?

(8) האם אישרו רשויות האוצר במאי 1963, או במועד אחר כלשהו, השאת הרכישה כאופציה לשנה נור ספט, עד 31.7.64?

(9) העם בעיקבות המידע הגוסף שהועבר לפרקליט המדינה, כמפורט לעיל, פתחו רשויות האוצר בחקירה או העבירו את החומר הנוגע בדבר לחקירת המשטרה?

(10) אם כן — מתי? האם הוברר מה היו מקורותיו הכספיים (אם בכלל) של מר פרידמן בבנק רוטשילד בלונדון, ובבנק קרדיט סוויס בג'נבה?

מדוע יש מסיים

על העברת דירות?

אחד מתפקידיו העיקריים בכנסת הוא לחשמיע רעיונות חדשים. עשינו זאת השבוע בוויכוח על משרד-החינוך (ראה מילגומה). עשינו זאת שוב למחרת היום, כאשר הביא שר-המישפטים הצעת-חוק, שנועדה להגן על

המחדל הגדול 'תנקם

בצורת בריונות, אלימות

והתפרקות החיים התברתיים

לחלן דברינו בוויכוח הכללי על משרד החינוך והתרבות:

אורי אבנרי: כבוד השר הפליג אתמול במרומי התאוריה החינוכית, והשמיע פואמה פדגוגית מעניינת

מוטל עליו להחזירו לקרקע המציאות העגומה, ולהשמיע את הפרווה של חיי יום-יום בבית-הספר הישראלי המצוי.

אעשה זאת באמצעות כמה סיפורים. השמות בדויים. אך העובדות לקוחות מן החיים.

סיפורו של הילד

דני יעקבי:

דני הוא ילד הארץ. בן לוג עולים מלפני עשרים שנה. בבית שבעה ילדים. לאבא אין מקצוע. הוא מת-פרנס בקושי, ולא תמיד.

בבית אין ספרים, וגם אין עיתונים, מלבד צהרון מיקרי המזדמן לשם. מעולם לא ראה דני מישור בבית קורא ספר. מעולם לא שמע בבית שיחה על עניין כל-שהו החורג מתחום ענייני החיים הפרימיטיביים ביותר מנתי-המישכל שלו ממוצעת או קצת פחות, אוצרי-המיליך שלו עלוב, עולם-המושגים שלו דל ביותר.

כשהגיע לביתה א', נדחס לביתה של ז' וידים, רבים מהם טעוני-טיפוח כמורה. המורה שהפכה אדישה מוזה, אם בכלל איפעים התי-הבה למיקצועה, אינה יכולה להתמסר מרצית נות ל-ידים כאלה. ההפרעות בביתה מת-מיוות, בעיות המשמעת גוזלות את רוב זמני השיעורים.

המורה מדברת בשפה שדני מבין אותה רק בקושי. לא רק מסני שאינו מבין רבות מן המילים, אלא גם מפני שעולם-המושגים של המורה שייך לכוכב אחר.

אילו היה דני לומד בביתה של 25 ילדים, אילו יכלה המורה להקדיש לו זמן, אילו בכלל היתה לה עדיין נטייה להתמסר לילד כזה, ייתכן שדני היה מדביק בהדרגה את חבריו. אולם בביתה זאת אין לו שום סיכוי לכך. אחרי כמה חודשים הוא נוכח לדעת שהוא מסגר שאינו מבין.

הוא מאבד את העניין בדימודים, פורש-דמעשה מן הכיתה, ויצר לעצמו דימוי של נער כוש, עצין, מטומטם.

כדי להבליט את עצמו הוא מפריע יותר ויותר. פורק כל עול, הופך מטרד לביתה כולה, מייאש את המורה-המענישה אותו באופן שיגורתי.

בביתה ב' דני הוא כבר ילד בעייתי ביותר. תר. בביתה ג' הוא חסר-תקווה.

אולם מכיוון שאי-אפשר להשאירו כיתה, ואין בשר-בילו מוסד שיתאים לו, הוא "נסחב" עם כיתתו שנו אחרי שנה, כשהוא מהווה מוקד לחבורה גדלה והולכת של מופרעים. מכאן רק צעד קטן לכנופיית-רחוב, ולתי-קים הראשונים במשטרה.

המשך דרכו של דני יעקבי נתון מראש אמנם, משרד-החינוך חפץ עליו כמה אלפי דירות בבית-הספר. אבל המדינה תשלם עבור הרבה רבבות דירות כעתיד — בתקציבי המש-טרה, בתי-הסוהר והפער.

אין זה סיפור של נער אחד, ואין זה סיפור של בית ספר אחד. בבית-ספר מסוים בצפון תל-אביב, מגי-מיספר ה"נסחבים" בביתות ח' לשליש — והמורו מדרבות בנייתן על "שליש הפוסטמות". אסור להשאיר ילד בביתה בלי הסכמת ההורים, וההורים מגיבים כמעט על כל הצעה כזאת במילים: "את לא תעשי מהלל-שלונו מטומטם!"

אב אחד הכריז שהוא יהרוג כל מי שיגיד-על הילד שלו שהוא מטומטם.

רוכסי-מקרקעין שלא הספיקו לבצע את ההעברה במיש-רד רישום-הקרקעות.

אורי אבנרי: מה, בעצם, גורם להיווצרות מעמד זה של בעלי דירות, שלא רשמו את הרכישה בטאבו?

יש לכך סיבה פשוטה: אין להם הכסף לתשלום המסים וברצוני לעורר באוזניו של שר-המישפטים רעיון מסוים.

סיפורו של הילד

אליהו כהן:

אליהו נמצא עכשיו בכיתה ו'. האינטליגנציה שלו נורמאלית. אחד מעשרה ילדים במשפחה. הבכור הוא פרשע ספורס. האם מאושפוט בבית-חולים לחולי-נפש. האב זקן. רובל. כל המשפחה גרה בשני חדרים מטונפים. אליהו מופיע בכיתה לעיתים רחוקות. כי שהוא מופיע הוא פורע, מסית את הילדים האחרים ומפתק. יש לו כבר עשרות תיקים במשטרה. הוא הופך את חיי בית-הספר כונו לסיוט. יחד עם חבריו הוא פורץ באופן שיטתי לביתות, שוכר רהיטים, גונב רכוש, משמיד כל דבר בדרך.

מדי פעם מוזמנת המשטרה, נפתח עוד תיק, והוא נשלח הביתה. חוקי-הגורר-החובה מבטיח את שובו לכי תה, להמשיך בה כמו קודם.

גם זהו סיפור אמיתי. כמוהו יש אחדים בכל בית ספר במדינה, אולי מחוץ לאזורי צמרת מיוחסים.

סיפורו של הילד

יצחק לוי:

יצחק הוא תלמיד כיתה א'. אביו נכנס ויוצא מבית הסוהר על גניבות ותקיפות, בין השאר תקיפת האם. האם עצמה היא. כנראה, יצאנית העוסקת במיקצוה בשעות היום.

הילד הוא כל היום לבד עם אחיו, בן הארבע. יוצא לבדו לבית-הספר, מביא את האח לגן, מופיע בכיתה בסביבות השעה 9. הוא מופרע קשה, חסר לחלוטין כושר ריכוז. נמצא בכיתה בתנועה מתמדת ותוקפנית. מכיר רק שיטה אחת לפתרון בעיות ולקיום יחסים: האלימות. אחרי חצי שנה ראשונה בבית-הספר, הוא כבר מפגור מאוד בלימודים. פיגור זה יגדל משנה לשנה.

של תשומת-לב הדרושה, לפיתוחו. הרי צריכים להתחיל מהדברים האלמנטריים ביותר, ולהדריך מקרוב כל ילד בכל דבר.

כיתה הומוגנית!

ציווי מוחלט הוא להגיע לכיתה הומוגנית. הכיתה המעורבת — שבה לומדים יחד ילדים מחוץ גנים, ילדים בינוניים וילדים טעוני-טיפול — היא אסון. היא נועדה, כביכול, למנוע מן הילד הנחשל הרגשה של נחיתות. היא משיגה בדיוק את ההיפך. הילד הנחשל מרגיש בכל יום שהוא נופל מחבריו, שבנים-לו, שאין לו כל סיכוי.

אותו ילד יכול היה לשמור על גאווה, לגבש לעצמו דימוי חיובי, להצליח ולהתקדם בהתאם לכושרו, בכיתה הומוגנית המורכבת מילדים הדומים לו בכושרם.

יש ליצור כיתות הומוגניות נפרדות לילדים המחוץ

ילדים בתל-אביב: מה צפוי להם?

הטובות להוראה

חזק גדול מדי של חמורות הן בלתי-מוכי שרות לחלוטין לתפקידן, ארצות וחסרות יחס לילדים. עד עצם היום הזה הולכות לסמינרים בנושאים שנקבעו במבחן-הסקר, שהגימנסיות אינן רוצות לקבלן. תופעה רגילה היא שנאמר לתלמידה כושלת, בבדיקה הפסיכוטכנית: „אבל לסמינר תתאימי!“

זהו אסון לאומי. אם אי-אפשר לתקן את המעוות עד כה — את הפקרתם של אלפי ילדים בידי מורות בלתי-מאומות — הרי יש לפתוח לפחות דף חדש מעכשיו ולהצהר, לפסול לזי מורי-ההוראה כל צעירה שאינה מתאימה לסטנדרט הגבוה הדרוש. הפיסמה צריכה להיות: „הטובות להוראה!“

אותה שעה יש לתת פרס עבור התקדמות והתמסרות. אני מכיר מורה שהקריבה את כל חופשותיה במשך שלוש שנים, כדי להשתלם בשיטות החדשות של לימוד מאתי-מטיקה וחשיבה מאתי-מטיקה. היא מדריכה עכשיו מורים מוסמכים ובלתי-מוסמכים בחשבון, נוסף על תפקידה הרגיל בהוראה. הבטיחו לה גמול השתלמות, אך היא לא קיבלה עדיין אף פרוטה אחת. היא רק מקבלת „משכורת לפי שעה“ עבור עבודתה הנוספת — פיצוי מגוחך עבור העמל העצום שהושקע.

גם חוסר המורים הוא מכה קשה. בבתי-ספר רבים מאוד אין בכלל גברים מלבד המנהל, סגנו, והמורה לזימרה. פירוש הדבר שלתלמידי הכיתות הגבוהות בבית-הספר היסודי אין שום דוגמה גברית חיובית. שעימה הם יכולים להזהות, וכך אובדת ההזדהות האחרונה להשפעה חינוכית חיובית. תלמידים אלה צוחקים מן המורות.

עזובה, זיהמה וטינופת

בבתי-ספר רבים, גם בצפון תל-אביב, שויתררת זיהמה וטינופת. אין כוח-אדם לתחזוקת המיבנים. השרתים הם זקנים וחולים, וגם אלה בורחים מן העבודה הקשה. החצרות מכוסות שברי אבנים וזבלות, הגדרות קרועות, המדרגות שבורות, החלונות מנופצים. בתנאים אלה, איך אפשר לחנך לנקיון כי

תת-חינוך חיינים

רשות הציבור ודאסתטיקה מינימאלית?

זרע הפורענות

גדמה שראשי משרד-החינוך חיים באולימפוס. צמרת המדינה גרה בשכונות מיוחדות, שבהן בתי-הספר טובים יותר, והיא משלה את עצמה שכל זה אינו נובע לה, מכיוון שבניה שלה מתחנכים אחרת. זוהי אשלייה איומה. מחדלי החינוך, ברוב הגדול של בתי-הספר, יתנקמו גם בצמרת. הם יגיעו אליה מחר, הם כבר מגיעים היום, כי דמות הבריונות החמונית, הפשיעה האלימה וההתפרקות הכללית של החיים החברתיים.

- בתום הדיון הצענו את הצעת-הסיכום הבאה. רק סיעתנו הצביעה בעדה:
- הכנסת מתריעה נגד המצב הנוכחי, שבו מעניקה מערכת חינוך-החובה תת-חינוך לחלק ניכר של תלמידי ישראל.
- הכנסת קובעת שיש צורך באמצעים דרסטיים, כדי לשנות את המצב מעיקרו במרבית בתי-הספר במדינה, ובין השאר:
- (1) להנהיג יום לימודים ארוך בכל בתי-הספר, שבהם יש אחוז גבוה של טעוני-טיפול.
- (2) להקטין את הכיתות למסכימום של 30 תלמידים.
- (3) להנהיג כיתות הומוגניות — או שיטה של לימודים בהקבצה בכיתות ה' עד ח', ושיטה של עזרות-הוראה בכיתות א' עד ד'.
- (4) לפתוח בתי-ספר לכל הילדים המופרעים ולהעביר אליהם את התלמידים ללא צורך בהסכמת ההורים.
- (5) להקפיד על סטנדרט גבוה של המתקבלים לסמינרים, לפסול כוח-אדם בלתי מתאים ולמשוך להוראה כוחות ברמה מעולה.

להוציא את המופרעים

את הילדים המופרעים ממש — חובה היא להוציא מן הכיתות הרגילות, ולהעביר למוסדות מיוחדים. אסור שהדבר יהיה חלוי בהסכמת ההורים, או שעצלות בירוקרטית תעכב את ההעברה. יש צורך בהקמת עשרות מוסדות חדשים לצורך זה. חיוני הוא שהילדים יאוותרו ויועברו במהירות, לטובתם ולטובת שאר הילדים. ילד מופרע אחד הורס כיתה שלמה, ויוצא מופסד בעצמו.

(שמעתי השבוע על ילד מופרע, המכה באופן שיטתי ילד מחונן הלומד בכיתתו. אחרי כמה חודשים, שלחו את הילד המחונן לבדיקה פסיכולוגית, בגלל „קושי הסתגלות“!).

את מערכת הפיקוח הפסיכודינמי והסוציאלי יש להקים מחדש מן היסוד. מה שקיים עכשיו הוא קריקטורה עגומה של המערכת הדרושה. אין כסף, אין כלים, אין אנשים, כדי לענות על הצרכים המינימליים.

יום ל'מוז' ארוך!

לכל הילדים האלה מספק חינוך-החובה מיסגרות, היוצרות את האשליה של חי נור, ללא הממשות של חינוך מינימאלי.

קודם כל: ארבע שעות-לימוד ביום אינן מספיקות. דרוש יום-לימוד ארוך, לשם הכנת שיעורים, מלאכה ושאר חוגים. עם הפסקת-צהריים. בלעדיו אין שמץ של סיכוי להנחיל לילדים אלה — והם למעלה ממחצית אוכלוסיית בתי-הספר — אף שבירר מן המינימום שהוא מובן מאליו לילדי סביון ורחביה.

כיתה של 37 ילדים כאזה אינה כיתה כלל, אלא אסיפה חמונית. המקסימום הנסבל הוא 25-30, כדי שהמורה תוכל להקדיש לכל ילד מינימום

האזרחים גרים בדירות שכורות, בעוד שבארץ רוב האזרחים הם בעלי דירותיהם. מדוע אפשר להעביר בישראל כל רכוש אחר, כגון מניות או מכונות, בלי מיסים, מלבד מס-בולים קטן, ודווקא על העברת המיכרז החיוני ביותר, דירת המגורים, יש מס עצום כזה?

רוב עיסקות-הקרקעות בישראל נוגעות לדירות למגורים. אדם מוכר דירה כדי לקנות דירה חדשה. זוג צעיר רוכש דירה בפעם הראשונה בחייו. הם נדרשים לשלם מס גבוה — 4.5% מערך הקרקע. מדוע, זה צריך להיות כך, בעצם?

ירשנו מס גבוה זה מן האנגלים. אבל באנגליה רוב

לדעתי, יש לבטל מס זה. אני מציע לשר-המישפטים לעורר בעייה זו בהודמת נות מתאימה בממשלה. יעקוב בימשון מפרא חגיב על כך בצורה חיובית, אם כי הטיל ספק באפשרות של ביטול מיסים דווקא בשעה זו. אך אולי נזרע זרע, שינבט ברבות הימים.

לערד לסופשבוע האביב בערד ונפלא בערד

ערד באביב כאילו נוצרה לבילוי סופי שבוע:
האוויר הצח, המדבר המתעורר, הנופים והאתרים
ההיסטוריים מלאי ההוד – הכל מבטיח הנאה,
מנוחה ופורקן ממתח החיים.

בחודשים אפריל, מאי ויוני (להוציא חגים) מציעים מלונות
ערד סופי שבוע * נהדרים בהנחה מיוחדת:

טל. 057-97140 – 130 ל"י „מצדה” ***
טל. 057-97056 – 120 ל"י „נוף ערד” ***
טל. 057-97191 – 120 ל"י „מרגוע ערד” ***
טל. 057-97040 – 100 ל"י „ערד” *

המחירים הם לזוג וכוללים פנסיון מלא, מסים ושירות וכן

טיול כוודרך לנוצדה

חדר זוגי לסוף שבוע בערד -
רעיון נפלא באכות!

* מיום שישי אחה"צ עד מוצאי שבת.

ועדת התיירות – ערד

סימנים 8

28 סיכויים גדולים יותר בטפסים שיתחיים

צירופים אפשריים

סימנים 9

84 צירופים אפשריים

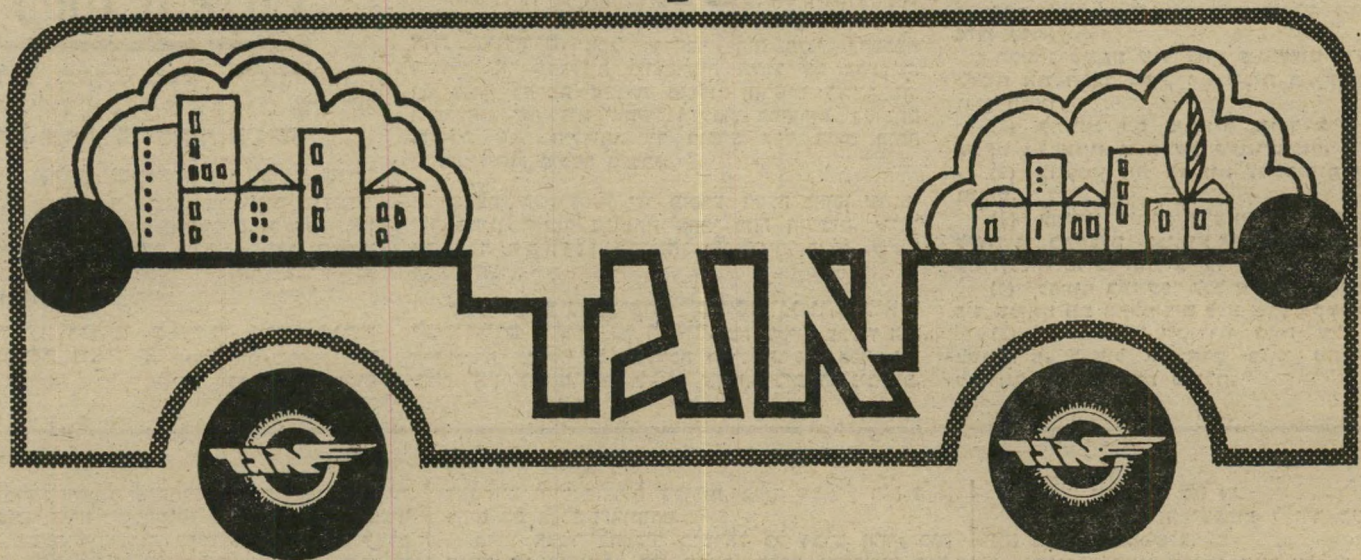
סימנים 10

210 צירופים אפשריים

פרטים בכל תחנות האיסוף של

זוטו

הקו הבטוח בין שתי נקודות

רחל מדחלת על כל העולם

דליה לביא - בחזרה לסקוטי

בודדה בזוהר

כל זה טוב ויפה, אבל עדיין משאיר פתוחה את השאלה: מי תתייצב לימינו של מנחם בעוד כחודש, כאשר יפתח את תערוכתו החדשה בתל-אביב. אני יודעת? נסמך על הבחור שיסדר עד אז.

אל תכעסו שאני משגעת לכם את ההלונדני על האוהבים. ביחוד שהם יש-ראלים. עיתוני אירופה, מכל מקום - ביחוד עיתוני אנגליה וגרמניה - נתנו לזרם החילופין של דליה סיקור נרחב, עם כוונות-ענק, המתאימות לאירוע החשוב.

מה שהיא עושה לי, ליתר דיוק, **דליה לביא** שלנו. אינני מספיקה כבר לרוץ אחריה. כדי לעקוב אחרי מהירות הסיבוב של מחזור חבריה, אדקק בקרוב למחשב.

רק לפני שבועיים דיווחתי לכם שדליה הפסיקה עם הסקוטי הצעיר **קולין ברנס**, ידידה האחרון שהוא גם האמרגן שלה - וחזרה לתוצרת ישראל, הצעיר **מנחם נפך**.

וזאת, לאחר שקודם לכן היא נפרדה מ-מנחם גפן, והתחילה עם קולין. (העולם הזה 1804).

אז עכשיו כל העסק חזר בחזרה. היא הפסיקה עם מנחם - כן, כבר, אל תס' תכלו עלי. אני אשמה? - וחזרה ל-קולין.

בהתחשב בכך שבפעם האחרונה נמש' כה ידידותה עם מנחם חודשים ארוכים, אינני יכולה אלא לתמוה מה קרה הפעם, שזה נמשך שבועות קצרים בלבד. אבל מה? קשה לדעת איך משפיע מזג-האוויר

כשאתם רואים זמרת צעירה ויפה, מפורסמת וזוהרת, כשהיא נוצצת על הבמה מול אור הזרקורים - האם לא נדמה לכם כמה יפים החיים בזוהר, כמה שאתם מפסידים שאין לכם את זה?

לא תמיד, לא תמיד. קחו למשל את **עליזה עזיקרי**, שהרבה נוצצות יותר ממנה קשה למצוא. בואו אתי רגע אל מאחורי הזוהר, ותראו שגם שם יכול להיות קשה.

מלבד הצלחתה המקצועית, יש לע' לזיה גאוה אחת בחיים: **בנותיה פא"ני (8), בתו של ניסים עזיקרי, בעלה לשעבר של עליזה, וסאני (3), בתו של אריס סאן.**

מסתבר ששני אבות הם לפעמים פחות מאב אחד. עליזה מגדלת את הילדות לבדה. אריס גילה עניין בבתו זמן קצר לאחר לידתה. היום הוא בארצות-הברית, קוצר שם הצלחה, ואינו מתעתד לחזור כל זמן שזה נמשך. בינתיים, הוא

דליה לביא וקולין ברנס

זה עתה נישאו - וכבר?

חודשים ספורים. אבל נישאה נישאה - והיום אתם יכולים לראות אותה כבר, עם בחורנו, בסינמה שקטה של בית-קפה, בקצה מרוחק של חוף רחצה, בסרט - או חזים ידיים ומביטים אחד לחוך עיני השני במבט הי מפורסם הזה. ואם הייתם יודעים איפה נולד הרומן הזה, לגדל עיניכם. כן, ממש לגדל עיניכם. של כל אחד מכם. במו עיניכם ראייתם את פגישותיהם הראשונות, שמהן זה צמח. תחשבו, תחשבו חזק.

המהירות שבה נשואים טריים מתחייבים לים היום לגדל לעצמם רומנים מהצד, יכולה ממש להדהיג. אם העניינים יימשכו בקצב כזה, הם יתחילו לבגוד עוד לפני החתונה, לא עלינו. ומי לא הייתם מאמינים. כשאתם מס' תכלים עלי, נדמה לכם שחתרכת חממה לא תימס בפין, כה ענוג הוא בחורנו. הוא **זמר צעיר** ידוע, שקט וצנוע. הרגל עוד כואבת לו משבירת הכוס ב-חופה - וכבר יש לו רומן. עם מי? עם **אמנית צעירה**, שגם היא נישאה לא מזמן. ממש עניין של

עליזה עזיקרי ובנותיה סאני ופאני

שייבה ליגאל בשן?

מי שהיה ביום שישי האחרון בבוקר בנמל-התעופה לוד, יכול היה לראות במו עיניו את הפרידה החמה בין זמרת-הצמרת **ליגאל בשן**, שעלה למטוס לרומא, כדי לחופיע במסיבת יום-העצמאות בשגרירות שלנו שם, הנאוה השחררה שליוותה אותו. היתה זו **מיקה מרידור** - הלא היא מיקה המפורסמת מהשיר **מיקה**, שכתב עליה בשעתו החבר שלה - לשעבר - **יאיר רוזנבלום**.

מיקה מרידור

אבל זה היה לשעבר מאוד. לפני שנתיים תמימות, כשמיקה עוד הופיעה עם להקת פיקוד צפון. מאז, היא הספיקה הרבה. אחרי השיחורור - **מצה"ל ומיאיר** - היא נסעה לפאריס, למדה שם צילום ב-משך שנה. היא היתה גם בלונדון קצת. שם, היא למדה את יגאל. יגאל הגיע ללונדון אחרי השיחורור, כדי לנוח קצת מעמל השי-רות הצבאי המפרך. אבל הרבה מנוחה הוא לא הספיק לת-פוס: הרומן בינו ל-בין מיקה פרח וסער, בעוד הרומן בין יגאל והחברה שלו עד אז, **תמי**, קמל ונוגו. הרומן עם מיקה - שהיא בתו של ח"כ לשעבר **יעקב מרי-**

יכול היה, לדעתי, להיות אמרגנה, **ששון רג'ואן**, שהוא גם החבר שלה זה זמן רב. אבל עליזה, עד כמה שידוע לי, מסרבת להינשא לו. מאחר שהיא חיה לפי מצב-הרוח היא לא רוצה כ-נראה להיכנס להתחייבות חדשה.

כך שבינתיים מסתפק ששון, נוסף ל-תפקידיו האחרים, גם בתפקיד בייבי-סיטר לילדות, כשהשטרף הקבוע לא יכולה לבוא.

כך שיכול להיות גם יותר שמה.

אפילו אינו תומך, לא רק שלא רואה אותה.

ומאחר שעליזה נאלצת גם כן לעזוב את הבית לעיתים קרובות, להופעות או לנסיעות לחו"ל - ומאחר שאין לה כל קרובי משפחה - גדלות סאני ופאני בצורה פרטיזנית ביותר, מסתובבות חופ-שיות בבית. הגדולה כבר מבינה עניין, אבל הקטנה עוד מסוגלת לפנות לאנ-שים זרים בשם אמא או אבא.

עליזה סובלת מאוד מכל זה, כי בנו-תיה יקרות לה מכל. פיתרון הולם למצב

פגישה מעניינת

הפגישה המשפחתית הבאה בין בני הזוג תהיה מעניינת ביותר - ואינני מסו-גלת להתחיל לנחש אפילו כיצד היא תיגמר. הפגישה תתקיים בעוד חודשיים. בעשירי ליולי, ליתר דיוק. באותו יום, תגיע לארץ **מנדי שאולי**, עם בתה דנה.

כפי שודאי ידוע לכם, היא כבר היתה כאן בביקור לפני שבועות מיספר, ונפ-גשה מיספר פעמים עם בעלה, בעל הדיסקוטקים התל-אביבי **רפי שאולי**. בתום הביקור המשפחתי המלבב, חזרה מנדי לשווייץ, שם היא מתגוררת עם דנה ועם ידידה, בעל טיפאני **ברנרד שטראוב**, שאתה היא עזבה את הארץ בזמנו - לאחר שהתגלה לה הרומן בין בעלה לבין הדוגמנית **אסתי זבקו**.

למרות כל זאת, לא נחפזו לא היא ולא בעלה לפתוח בהליכי גירושין, ומבחינה פורמלית לפחות הם נשואים חזק עד היום.

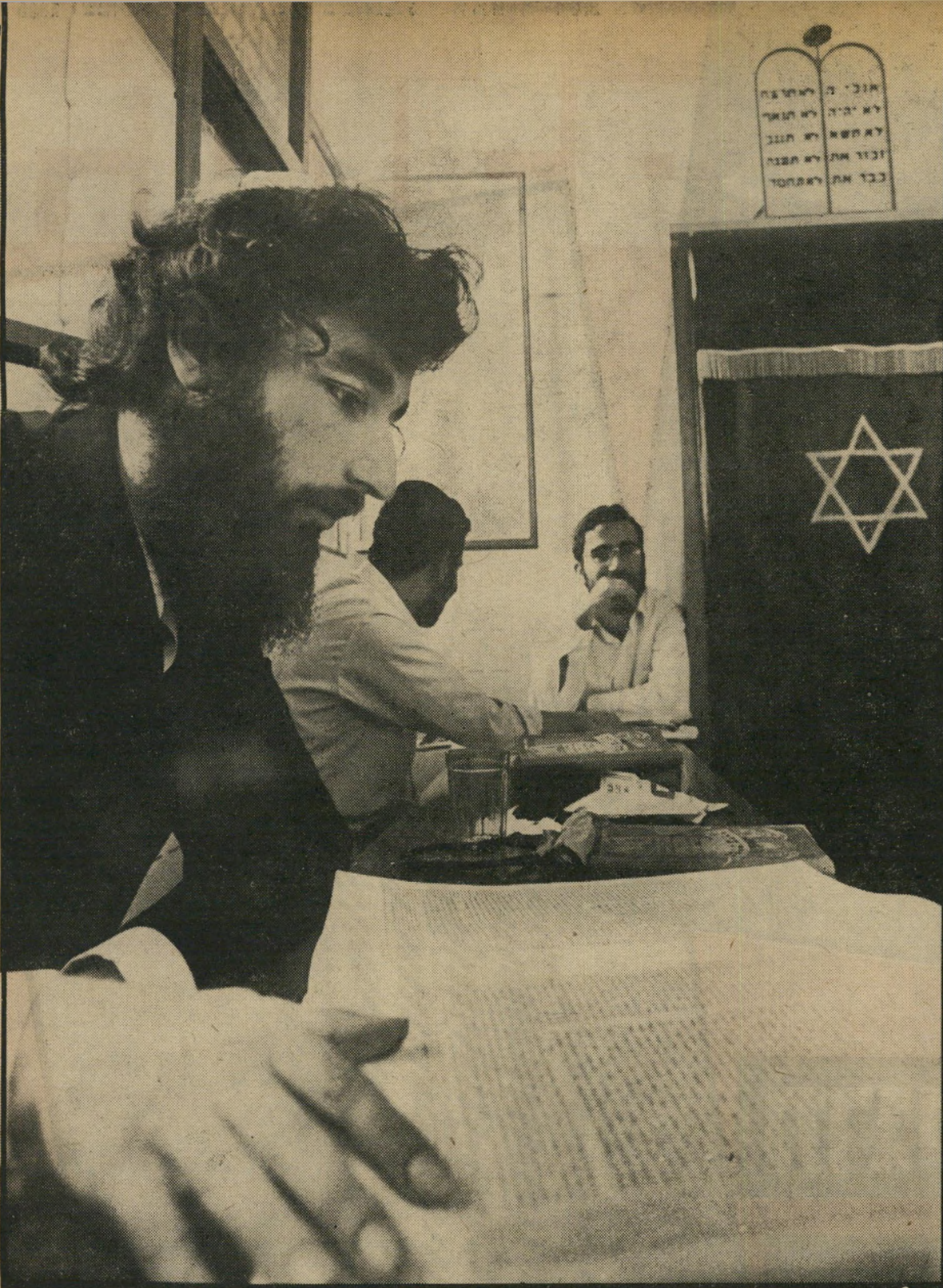
ואם מישוה רוצה לחפש סימנים בקשר לצפוי, הוא יכול אולי להתחיל לנחש מסביב לעובדה שמנדי עומדת לקנות לה דירה בארץ, כאשר תבוא בפעם הבאה. אלא מה? סימנים, במקרה כזה, צריך לחפש אצל שני בני הזוג. ואצל רפי, הסימנים קצת פחות ברורים.

עם אסתי זבקו, אהבתו הגדולה, שבגללה הוא נפרד מאשתו - הוא גמר. הרומן המפורסם שהעסיק את כל אלה שסערו ממנו - דעך דעך, ובסוף מת. הייתם חושבים שגבר אשר איבד את שתי אהבות חייו הגדולות, אשר נותר גם ללא אשה וגם ללא אהובה, יהיה מדוכדך משהו.

A black and white photograph of a two-story building with a flat roof and a balcony. A bicycle is parked on the sidewalk in front of the building. The building has a simple, functional design with a large window on the ground floor and a balcony on the upper floor.

מעשתמט כיומנים

38

שלי ישמחו אם הרב הראשי של באר-שבע יהיה בחגיגת האירוסין.
הזמן חולף, השאלות נישחות. לפתע הוא גוחן למגירה, שולף משם שלושה דפימכתבים שונים. אחד של המועצה הדתית, אחד של הרבנות הראשית באר-שבע ואחד של בית המדרש הגבוה לי נגב. הוא חוכך מעט בדעתו איזה הוא הדף המתאים במיוחד להודמנות זו, ובור חר משום-מה בטופס של הרבנות הראשית באר-שבע.

מצייר

כל אות

אני רואה את העניין כמונה כבר בכיסי. הוא מתחיל לכתוב. לכתוב? לצייר! כל אות מעשה חושב. נושך את קצה לשונו ומשרטט בדיוקנות כל מילה. גומר לכתוב פעם אחת. קורא הכל שוב בעיון ומחליט. לא. קורע את הדף. בוחר דף חדש — הפעם של בית-המדרש הי גבוה ומתחיל את הציור מהתחלה. אחרי התעמקות נוספת הוא מניח אותו הצידה וחוזר לשאול שאלות. אחר כך מור ציא מעטפה, מכניס את האישור פנימה, מוציא אותו שוב ונותן לי את האישור לקריאה. אני קורא לאט לאט, שואל פה ושם כדי לחזק את הרושם שעברית זה הצד החלש שלי. גומר, דוחף את האישור עמוק לכיס, אומר יפה תודה רבה, שלום, קם ויוצא מרבי לבנון. האישור בידי. עם אישור כזה אני יכול לגשת לכל לישכת גיוס — ולזכות בפטור משרות-צבאי הי מגיע לתלמיד-ישיבה מן המניין.

שמח

בישיבה

אני פונה ללכת לישיבה. היא שוכנת בקירבת מקום. בנין אפור עם חלונות צבעוניים ליד שכונת הצריפים בבאר-שבע. אני מתקרב לאט, ביישוב הדעת. כיאה לבחור-ישיבה. מבחון אני שומע קולות והמולת צחוק. מי אמר שבחור הישיבה אינם חברה עליונים? רעש, צחוק, אפילו ביטוי שהנייר לא סובלו נשמע.

אני עולה בהיסוס על המדרגות. ופתאום כולם יושבים בשקט לומדים ומתפללים. אני נכנס, מנשק למוזות, ומתי יישב בצד.

חדר מלבני בצד ימין ליד הברזל לנטי לת ידיים ארון ספרי קודש מעץ חום. ליד הקירות ספסלים ושולחנות ארוכים. על השולחנות נחים בערבוביה כלי-אוכל, טליתות ותפילין. כולם ממשיכים ללמוד ולהתפלל. אני נכנס לשיחה עם אחד הי בחורים. מספר לו על רצוני ללמוד בי ישיבה.

הוא שואל שאלות ואני חוזר על סיפור הכיסוי. בינתיים מתחממים השאר, מפסיקים קצת להתפלל ונכנסים לשיחה. הנושאים לקוחים בעיקר מן הצהרונים. אחד הבחורים, לאחר ששמע שאני מאר-נגטינה, מבקש לדבר איתי ספרדית.

זהו. כעת נפלתי בפח. ברגע האחרון אני אומר לו: „אני מבטיח לאמא שאני בי ארץ-ישראל לדבר רק עברית. אם אני לא לדבר עברית אני לא לדעת עברית.“ הבהור טופס לי יישר כוח על השכם.

בתלמודים. צלם-המערכת שצילם תמונות אלו, התחזה כצלם רחוב שנכנס במקרה לישיבה ותמורת „כל תמונה לירות“, היה מוכן לצלם כל אברך על תלמודו. לאחר שעזב הצלם את המקום החלו לחשוף כי נשלח לעקוב אחריהם מטעם צה"ל.

ויש לו תמונה של כולם. מה אתה חושב לך שהצבא צריך לשלוח סתם צלמים? — יוסקה, הוא צילם אותך הרבה פעמים. בטח רוצים לקחת אותך לצבא! — מה פתאום שיקחו אותי? שיקחו אותך הלוואי!

— מה יש. אז תלך לצבא. זה לא בית-סוהר. צבא זה לא גורא כל כך. — אז תלך אתה לצבא. גוי שכמוך, לי אל תאחל דברים כאלה. — צריך ללכת לעקוב אחריו. — אני חושב שהוא בא פשוט לבדוק קה. לא לוקחים ככה סתם אנשים לצבא. אנחנו בחורי ישיבה, לא? מה פתאום שיקחו אותנו לצבא? — בטח באו לראות מי לומד ומי הלך לעבוד. יתפסו אחר כך את אלה שאינם — וישר לצבא. — בגלל זה אני לא עובד. מה אני צריך, שיתפסו אותי לצבא בגלל כמה ליי-רות?

ניסיתי לומר: „מה יש, שמעתי שגם בצבא יש קצת בחורים דתיים...“ מייד עליו כולם: „אתה אל תספר לנו סיפורים. שלא תחשוב שאנחנו לא יודעים שבאת לפה בגלל שפחדת שיקחו אותך לצבא. הם לוקחים היום את כולם, אפילו עולים חדשים.“

אריק לביא, כתב „וועולס הזה“, יושב ולומד דף גמרא. מאחוריו, לצידו של ארון הקודש, יושבים שני אברכים נוספים המגלים יותר עניין בצלם מאשר

כל תמונה

בלירה

ביום השני לשהותי בישיבה הגיע לישיבה צלם-המערכת ושאל את תלמידי הישיבה: מי רוצה להצטלם, כל תמונה לירה. האברכים התלהבו מההודמנות, והירבו להצטלם. לאחר שהצלם הלך, התחילו לחשוף והתפתחו חילופי הדברים הבאים: — צריך ללכת לעקוב אחריו, אולי הוא הולך ללישכת הגיוס? — הוא לא מבאר-שבע. אני מכיר את כל החנויות-צילום כאן. אין פוטו-הדר בי באר-שבע.

אולי הוא מרגל. — מרגל בישיבה? מה יש לו לרגל כאן? — הוא בטח מהצבא. הוא בא לבדוק אם אנחנו לומדים תורה או לא. — אז בסדר. שיהיה מהצבא. הוא מצא אותנו לומדים תורה. — הוא לא מהצבא. הוא בטח רצה משהו אחר. אם הצבא היה רוצה אז לא היו שולחים בן-אדם עם מצלמה. יכולים לשלוח איש עם מצית. הוא מדליק סיגריה

הרבנים הראשיים במרכז, רבה הראשי של באר-שבע, אליהו כץ. משמאלו יושב הרב הספרדי של באר-שבע שהזדמן במקרה לחדר בו התנהל הדיון על האישור, בין הכתב לרב כץ.

העולם

מדגרט הראל
המשוררת
הכותבת
שירים
בגופה